

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση
Επιχειρήσεων (MBA)

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: [ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ]

**Διεύρυνση της Οργάνωσης των Δημοσίων Φορέων και
Οργανισμών σε θέματα Πολιτικής Προστασίας.**

Μελέτη περίπτωσης: Δήμος Κατερίνης

Η εργασία (Thesis) υποβάλλεται για τη μερική κάλυψη των απαιτήσεων για την
απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

[Όλγα Σταυριανίδου]

A.M. : [413]

Επιβλέπων Καθηγητής : Δημήτριος Αϊδόνης, καθηγητής

[Μάιος, 2023]

Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψη προσωπικής ευθύνης

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές, όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία είτε βάσει επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Διπλωματική μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Μεταπτυχιακού Τίτλου των Μεταπτυχιακών Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

ΟΛΓΑ ΣΤΑΥΡΙΑΝΙΔΟΥ

Υπογραφή (Ολογράφως, χωρίς μονογραφή):

Ημερομηνία (Ημέρα – Μήνας – Έτος):

ΑΦΙΕΡΩΣΗ – ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας στα πλαίσια ολοκλήρωσης των μεταπτυχιακών σπουδών μου αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου σε όλους όσους συντέλεσαν ουσιαστικά και ψυχολογικά για την αποπεράτωσή της.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή μου κ. Αϊδώνη Δημήτριο τόσο για την ανάθεση του συγκεκριμένου, επίκαιρου και ενδιαφέρον θέματος όσο και για την ουσιαστική καθοδήγηση που μου προσέφερε καθώς και για τις εύστοχες παρατηρήσεις του καθ' όλη τη διάρκεια της διπλωματικής εργασίας.

Ιδιαίτερος ευχαριστώ το τμήμα Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Κατερίνης για το υλικό που μου παραχώρησε για το 4^ο κεφάλαιο της εργασίας «Μελέτη περίπτωσης Δήμος Κατερίνης».

Τέλος, οφείλω να αναγνωρίσω την ψυχολογική στήριξη που είχα από την οικογένεια μου, του συζύγου μου Φιλίππου και των παιδιών μου Ελένης, Δημήτρη και Αναστασίας όλο αυτό το διάστημα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κάθε επιχείρηση είναι σημαντικό να λαμβάνει προληπτικά μέτρα για την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων και να οργανώνει σωστά τις δράσεις της δίνοντας έμφαση σε ζητήματα όπως είναι η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού. Στην παρούσα εργασία διερευνήθηκε η οργάνωση των δημόσιων φορέων σε θέματα Πολιτικής Προστασίας και εξετάστηκε ο Δήμος Κατερίνης ως μελέτη περίπτωσης. Για τη διερεύνηση του θέματος πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση και ποσοτική έρευνα στην οποία χρησιμοποιήθηκε ψηφιακό ερωτηματολόγιο. Στην έρευνα συμμετείχαν 160 άτομα που εργάζονται σε δημόσιες υπηρεσίες και οι απόψεις αυτών καταγράφηκαν και μελετήθηκαν με τη βοήθεια του στατιστικού προγράμματος JASP. Για τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων εφαρμόστηκε η δειγματοληψία ευκολίας. Στην έρευνα αναδείχθηκε η σημασία της εφαρμογής προληπτικών μέτρων αντιμετώπισης κρίσεων, του σωστού σχεδιασμού και της καλής οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών. Ακόμη, αναδείχθηκε η σημασία της συνεργασίας όλων των φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση κρίσεων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι δημόσιες υπηρεσίες δεν έχουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά κρίσεις. Ακόμη, δεν έχουν το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό το οποίο χρήζει επιμόρφωσης και ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός δεν είναι κατάλληλος. Οι δημόσιες υπηρεσίες δεν οδηγούνται σε μεγάλο βαθμό σε αναπροσδιορισμό σε θέματα που σχετίζονται με την αντιμετώπιση κρίσεων μετά την έλευση μιας κρίσης. Υπάρχουν υπηρεσίες όπως η Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 η οποία μπορεί να εξυπηρετήσει σε σημαντικό βαθμό τους πολίτες αλλά στα πλαίσια της πολιτικής προστασίας είναι αναγκαίο να βελτιωθεί η συνεργασία των φορέων που εμπλέκονται με τη διαχείριση κρίσεων. Οι απόψεις των ερωτώμενων για τη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών σχετίζεται με την ηλικία τους και την προϋπηρεσία τους και τέλος, το προσωπικό διαδραματίζει έναν ιδιαίτερο και καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κρίσεων αλλά και στον επαναπροσδιορισμό των δημοσίων υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης κρίσεων.

Λέξεις - κλειδιά: Πολιτική Προστασία, Δημόσιος τομέας, Διαχείριση κρίσεων, Οργάνωση, Πρόληψη

ABSTRACT

It is important for every company to take preventive measures for effective crisis management and to properly organize its actions emphasizing issues such as human resource training. In this paper, the organization of public bodies in matters of Civil Protection was investigated and the Municipality of Katerini was examined as a case study. To investigate the topic, a literature review and quantitative research was carried out in which a digital questionnaire was used. 160 people working in public services participated in the survey and their opinions were recorded and studied with the help of JASP statistical program. Convenience sampling was applied to collect and process the data. The research highlighted the importance of implementing preventive crisis response measures, proper planning and good organization of public services. Furthermore, the importance of the cooperation of all agencies involved in crisis response was highlighted. The results showed that public services do not have the necessary financial resources to deal effectively with crises. Furthermore, they do not have the necessary human resources that need training and the required equipment is not suitable. Public services are not largely driven to redefine issues related to crisis response after a crisis has occurred. There are services such as the Emergency Communications Service 112 which can serve the citizens to a significant extent but in the context of civil protection it is necessary to improve the cooperation of the agencies involved in crisis management. The views of the respondents on the operation of public services is related to their age and their previous work experience and finally, the staff play a special and decisive role in dealing with crises and also in redefining public services in matters of crisis management.

Keywords: Civil Protection, Public Sector, Crisis Management, Organization, Prevention

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΣΗ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	12
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	15
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ - ΑΚΡΟΝΥΜΙΩΝ	17
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	21
1.1 Ορισμός πολιτικής προστασίας	21
1.2 Επεξήγηση των σημάτων της Πολιτικής Προστασίας	22
1.3 Στάδια της Πολιτικής Προστασίας.....	23
1.3.1 Πρόληψη.....	25
1.3.2 Προετοιμασία	26
1.3.3 Έγκαιρη προειδοποίηση και άμεση επέμβαση	27
1.3.4 Αντιμετώπιση των συνεπειών και αποκατάσταση	28
1.4 Η οργάνωση ως έννοια και ο ρόλος της στους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης	28
1.4.1 Η οργάνωση και διοίκηση στην κρατική λειτουργία	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	32
2.1 Ιστορική αναδρομή	32
2.2 Γενικό σχέδιο πολιτικής προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ».....	34
2.3 Δράσεις σε επίπεδο Δήμου και συνεργαζόμενων φορέων Π.Π.	35
2.4 Φυσικές καταστροφές, μύθος ή πραγματικότητα;	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ-ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	40
3.1 Τι είναι ο εθελοντισμός	40
3.1.1. Το προφίλ του εθελοντή και κίνητρα εθελοντικής δράσης	41
3.2 Ο εθελοντισμός στην Πολιτική Προστασία.....	42
3.3 Αλληλεγγύη των λαών και Ανθρωπιστική Εφοδιαστική Αλυσίδα	43

3.4 Ανθρωπιστική βοήθεια και Πολιτική Προστασία στην Ε.Ε.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	48
4.1 Λίγα λόγια για την πόλη της Κατερίνης.....	48
4.2 Η διαχείριση μιας κρίσης συνέπεια πλημμυρικού φαινομένου από το Δήμο Κατερίνης	49
4.3 Καταγραφή των καταστροφών από τα πλημμυρικά φαινόμενα	50
4.4 Το χρονικό ενεργειών του Δήμου Κατερίνης βήμα - βήμα	52
4.5 Μέτρα προστασίας του φορέα.....	54
4.5.1 Προ- καταστροφική περίοδος.....	54
4.5.2 Συν-καταστροφική περίοδος	55
4.5.3 Μετά-καταστροφική περίοδος.....	56
4.6 Ο στρατηγικός σχεδιασμός και η ανάλυση swot στην τοπική Αυτοδιοίκηση	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	58
5.1 Σκοπός της έρευνας	58
5.2 Ερευνητικά ερωτήματα	58
5.3 Μέθοδος έρευνας.....	59
5.4 Εργαλεία έρευνας	60
5.5 Συμμετέχοντες στην έρευνα και δειγματοληψία	61
5.6 Διαδικασία έρευνας.....	62
5.7 Στατιστική ανάλυση	63
5.8 Αξιοπιστία ερωτηματολογίου.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	65
6.1 Περιγραφική ανάλυση.....	65
6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία	65
6.1.2 Γενικές ερωτήσεις για την Πολιτική Προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων	71
6.1.3 Πρόληψη – σχεδιασμός – οργάνωση.....	77
6.1.4 Συνεργασία των φορέων & εθελοντισμός	94
6.2 Επαγωγική ανάλυση.....	104
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	110
7.1 Γενικές απόψεις για την Πολιτική Προστασία.....	110
7.2 Πρόληψη – σχεδιασμός – οργάνωση - αντιμετώπιση και αποκατάσταση	112
7.3 Συνεργασία φορέων - Εθελοντισμός	114
7.4 Συσχετίσεις	116

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	117
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	121
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	127

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Ύψος χρηματοδότησης για το Δήμο Κατερίνης για τα πλημμυρικά φαινόμενα περιόδου 5-7 Δεκεμβρίου 2020	53
Πίνακας 2 Αποτέλεσμα ελέγχου αξιοπιστίας	64
Πίνακας 3 Φύλο ερωτώμενων	65
Πίνακας 4 Ηλικία ερωτώμενων	66
Πίνακας 5 Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενων	67
Πίνακας 6 Επίπεδο σπουδών ερωτώμενων.....	68
Πίνακας 7 Επαγγελματική ιδιότητα ερωτώμενων	69
Πίνακας 8 Έτη προϋπηρεσίας ερωτώμενων	70
Πίνακας 9 Απόψεις για την επάρκεια του τακτικού προϋπολογισμού της ΓΓΠΠ για την ορθή/επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζονται οι ερωτώμενοι	72
Πίνακας 10 Απόψεις για το αν παρατηρήθηκαν αλλαγές, μετά τη μεγάλη υγειονομική κρίση του Covid 19, στον τρόπο διαχείρισης των κρίσεων.....	73
Πίνακας 11 Συχνότητα υλοποίησης ενημερωτικών δράσεων σε σχολεία, συλλόγους, σωματεία για την εκπαίδευση του κοινού στη διαχείριση κρίσεων	75
Πίνακας 12 Συχνότητα λήψης κλήσεων από την υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 από την υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων.....	76
Πίνακας 13 Χαρακτηρισμός της νέας εφαρμογής για τους πολίτες	77
Πίνακας 14 Απόψεις για το ρόλο που διαδραματίζει η οργάνωση – σχεδιασμός στην αντιμετώπιση των κρίσεων	78
Πίνακας 15 Απόψεις για την επάρκεια του προσωπικού για την αντιμετώπιση των κρίσεων	79
Πίνακας 16 Απόψεις για την καταλληλότητα του προσωπικού για τη διαχείριση των κρίσεων ως προς το ζήτημα της κατάρτισης	80
Πίνακας 17 Απόψεις για το αν η υπηρεσία των ερωτώμενων ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης των κρίσεων.....	81
Πίνακας 18 Περιγραφικά μέτρα μεταβλητών αναφορικά με το προσωπικό της υπηρεσίας στην οποία απασχολούνται οι ερωτώμενοι	82
Πίνακας 19 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον μηχανολογικό εξοπλισμό	82

Πίνακας 20 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον τεχνολογικό εξοπλισμό	83
Πίνακας 21 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τα κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα.....	84
Πίνακας 22 Απόψεις για την ύπαρξη κλίματος συνεργασίας στο προσωπικό	85
Πίνακας 23 Απόψεις για την ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό.....	86
Πίνακας 24 Περιγραφικά μέτρα παραγόντων αντιμετώπισης κρίσεων.....	87
Πίνακας 25 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα οργάνωσης	88
Πίνακας 26 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα προληπτικών μέτρων	89
Πίνακας 27 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης πληροφοριακών συστημάτων	90
Πίνακας 28 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού.....	91
Πίνακας 29 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα τοποθέτησης των εργαζομένων σε θέσεις που συμβάλουν αποδοτικότερα	92
Πίνακας 30 Περιγραφικά μέτρα για θέματα στα οποία γίνεται αναπροσδιορισμός μετά από το τέλος μιας μεγάλης κρίσης.....	93
Πίνακας 31 Απόψεις για την ύπαρξη εθελοντών στην υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων.....	94
Πίνακας 32 Απόψεις για το βαθμό σπουδαιότητας του ρόλου των εθελοντών σε περιόδους κρίσεων	95
Πίνακας 33 Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης φροντίζει για την εκπαίδευση των εθελοντών/εθελοντικών οργανώσεων σε ασκήσεις πραγματικών συνθηκών/κρίσεων.....	96
Πίνακας 34 Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης υποστηρίζει με υλικά μέσα τους εθελοντές	97
Πίνακας 35 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη της αντιτυρικής περιόδου.....	98
Πίνακας 36 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη του χειμώνα...	99

Πίνακας 37 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης.....	100
Πίνακας 38 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης.....	101
Πίνακας 39 Περιγραφικά μέτρα για χρονικά σημεία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας.....	102
Πίνακας 40 Χαρακτηρισμός της συνεργασίας όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεων	103
Πίνακας 41 Αποτελέσματα μη παραμετρικών συσχετίσεων μεταξύ ποσοτικών μεταβλητών.....	107
Πίνακας 42 Έλεγχος ομοιογένειας ως προς το φύλο.....	108
Πίνακας 43 Έλεγχος μέσων τιμών μεταβλητών ως προς το φύλο	108

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1 Φύλο ερωτώμενων	66
Γράφημα 2 Ηλικία ερωτώμενων.....	67
Γράφημα 3 Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενων.....	68
Γράφημα 4 Επίπεδο σπουδών ερωτώμενων	69
Γράφημα 5 Επαγγελματική ιδιότητα ερωτώμενων.....	70
Γράφημα 6 Έτη προϋπηρεσίας ερωτώμενων.....	71
Γράφημα 7 Απόψεις για το είδος κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται οι εργαζόμενοι.....	72
Γράφημα 8 Απόψεις για την επάρκεια του τακτικού προϋπολογισμού της ΓΠΠΠ για την ορθή/επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζονται οι ερωτώμενοι	73
Γράφημα 9 Απόψεις για το αν παρατηρήθηκαν αλλαγές, μετά τη μεγάλη υγειονομική κρίση του Covid 19, στον τρόπο διαχείρισης των κρίσεων.....	74
Γράφημα 10 Συχνότητα υλοποίησης ενημερωτικών δράσεων σε σχολεία, συλλόγους, σωματεία για την εκπαίδευση του κοινού στη διαχείριση κρίσεων	75
Γράφημα 11 Συχνότητα λήψης κλήσεων από την υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 από την υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων.....	76
Γράφημα 12 Απόψεις για την νέα εφαρμογή για τους πολίτες.....	77
Γράφημα 13 Απόψεις για το ρόλο που διαδραματίζει η οργάνωση – σχεδιασμός στην αντιμετώπιση των κρίσεων	78
Γράφημα 14 Απόψεις για την επάρκεια του προσωπικού για την αντιμετώπιση των κρίσεων	79
Γράφημα 15 Απόψεις για την καταλληλότητα του προσωπικού για τη διαχείριση των κρίσεων ως προς το ζήτημα της κατάρτισης	80
Γράφημα 16 Απόψεις για το αν η υπηρεσία των ερωτώμενων ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης των κρίσεων.....	81
Γράφημα 17 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον μηχανολογικό εξοπλισμό.....	83
Γράφημα 18 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον τεχνολογικό εξοπλισμό	84
Γράφημα 19 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τα κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα.....	85

Γράφημα 20 Απόψεις για την ύπαρξη κλίματος συνεργασίας στο προσωπικό.....	86
Γράφημα 21 Απόψεις για την ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό.....	87
Γράφημα 22 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα οργάνωσης.....	89
Γράφημα 23 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα προληπτικών μέτρων.....	90
Γράφημα 24 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης πληροφοριακών συστημάτων.....	91
Γράφημα 25 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού.....	92
Γράφημα 26 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα τοποθέτησης των εργαζομένων σε θέσεις που συμβάλουν αποδοτικότερα.....	93
Γράφημα 27 Απόψεις για την ύπαρξη εθελοντών στην υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων.....	95
Γράφημα 28 Απόψεις για το βαθμό σπουδαιότητας του ρόλου των εθελοντών σε περιόδους κρίσεων.....	96
Γράφημα 29 Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης φροντίζει για την εκπαίδευση των εθελοντών/εθελοντικών οργανώσεων σε ασκήσεις πραγματικών συνθηκών/κρίσεων.....	97
Γράφημα 30 Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης υποστηρίζει με υλικά μέσα τους εθελοντές.....	98
Γράφημα 31 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη της αντιτυρικής περιόδου.....	99
Γράφημα 32 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη του χειμώνα.....	100
Γράφημα 33 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης.....	101
Γράφημα 34 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης.....	102

Γράφημα 35 Χαρακτηρισμός της συνεργασίας όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεων	103
---	-----

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Διεθνές σήμα Πολιτικής Προστασίας (Αναστόπουλος, 2022).....	22
Εικόνα 2 Σήμα της Π. Π της Ελλάδας (Αναστόπουλος, 2022)	22
Εικόνα 3 Κύκλος διαχείρισης καταστροφών (Δανδουλάκη, 2011).....	24
Εικόνα 4 Μέγιστες ημερήσιες βροχοπτώσεις, 7-12-2020 (Meteo, 2020)	53

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ - ΑΚΡΟΝΥΜΙΩΝ

Γ.Γ.Π.Π.	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
ΓΔΑΕΦΚ	Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών
Γ.Γ.Ε.Κ.Α	Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΕΚΑΒ	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
ΕΛ.ΑΣ	Ελληνική Αστυνομία
ΕΜΥ	Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία
Π.Σ/ Π.Υ.	Πυροσβεστικό Σώμα -Πυροσβεστική Υπηρεσία
ΛΣ- ΕΛΑΚΤ	Λιμενικό Σώμα- Ελληνική Ακτοφυλακή
ΕΛ. ΣΤ.	Ελληνικός Στρατός
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΜΚΟ	Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις
ΕΜΕΠΠ	Ενιαίο Μητρώο Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας
ΕΣΚΕ	Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΚΕΠΠ	Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας
Σ.Ο.Π.Π.	Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
ΚΣΟΠΠ	Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
ΠΕ.Σ.Ο.Π.Π	Περιφερειακό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
Τ.Ε.Σ.Ο.Π.Π.	Τοπικά Επιχειρησιακά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας
ΠΕΚΕΠΠ	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Κέντρα Πολιτικής Προστασίας
ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ.	Συντονιστικό Γραφείο για την Πρόληψη και Αποκατάσταση των Περιβαλλοντικών Ζημιών
ΠΣΕΑ	Πολιτική Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης
ΚΕΔΕ	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος

ΓΣΠΠ	ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (με την συνθηματική ονομασία ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ)
ΣΤΟ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΣΑΕΑ	ΣΧΟΛΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ζωή του ανθρώπου ήταν παλαιόθεν συνυφασμένη με τη φύση και τις συνθήκες που επικρατούσαν αναφορικά με αυτήν. Στα πλαίσια αυτά ο άνθρωπος γινόταν πολλές φορές αποδέκτης φυσικών φαινομένων και καταστροφών και ήταν αναγκασμένος να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της φύσης και να διαχειριστεί τα φυσικά φαινόμενα. Με την εξέλιξη των κοινωνιών και του πολιτισμού ο άνθρωπος οικοδόμησε πόλεις και αναπτύχθηκαν αστικά κέντρα στα πλαίσια λειτουργίας των οποίων έγιναν επενδύσεις για την αντιμετώπιση των φυσικών φαινομένων, όπως είναι για παράδειγμα οι πλημμύρες. Υπάρχουν όμως και φαινόμενα όπως είναι ο σεισμός τα οποία έχουν ακόμη πιο απρόβλεπτο χαρακτήρα και η αντιμετώπισή τους συνιστά μία δύσκολη περίπτωση. Η εμφάνιση τέτοιου είδους περιπτώσεων είναι στενά συνδεδεμένη με την έννοια της κρίσης η οποία αναφέρεται σε κάτι το οποίο δεν είναι προβλέψιμο και η χρονική διάρκεια κατά την οποία αυτή αντιμετωπίζεται συνιστά μία απειλή με διάφορα επίπεδα. Η απειλή αυτή αφορά τόσο τον ίδιο τον άνθρωπο όσο και άλλους εμπλεκόμενους όπως είναι για παράδειγμα οι οργανισμοί στους οποίους μπορεί να απασχολείται κανείς. Τα τελευταία χρόνια οι κρίσεις και οι ανυπολόγιστες ζημιές οι οποίες κατά καιρούς αυτές προκαλούν έχουν εγείρει προβληματισμούς σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς καθώς μία κρίση μπορεί να δημιουργήσει συστημικά προβλήματα και να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τη λειτουργία μιας πόλης οδηγώντας ακόμη και στην ανθρώπινη απώλεια.

Στο βωμό της ύπαρξης κρίσεων αναδύεται σε μεγάλο βαθμό η αναγκαιότητα υλοποίησης μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης αυτών για τα οποία έχει σημαντικό μερίδιο ευθύνης η πολιτεία και το κράτος. Εξίσου καθοριστικός είναι ο ρόλος των οργανισμών, είτε αυτοί υπόκεινται στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα. Στην παρούσα εργασία δίνεται έμφαση στην αντιμετώπιση των κρίσεων και η προσοχή εστιάζεται στην οργάνωση των δημόσιων φορέων Πολιτικής Προστασίας. Στόχος είναι να διερευνηθεί ο Δήμος Κατερίνης, ως μελέτη Περίπτωσης, και να αντληθούν ευρήματα τα οποία θα συμβάλλουν στην αποσαφήνιση της υφιστάμενης κατάστασης και θα αποτελέσουν αφορμή για την εξαγωγή ευρημάτων, χρήσιμων για τη βελτίωση αυτής. Βασική προσδοκία πίσω από την υλοποίηση της έρευνας είναι να υπογραμμιστεί η σημασία της οργάνωσης και της πρόληψης, η σημασία της ορθής αντιμετώπισης

κρίσεων και η σημασία της συνεργασίας των φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση μιας κρίσης.

Η έρευνα δομείται σε 7 κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο εξετάζει ζητήματα που αφορούν γενικά την Πολιτική Προστασία και το δεύτερο δίνει έμφαση στο θεσμικό πλαίσιο της Πολιτικής Προστασίας. Το τρίτο κεφάλαιο εξετάζει την έννοια του εθελοντισμού, της αλληλεγγύης και της ανθρωπιστικής εφοδιαστικής αλυσίδας και στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο Δήμος Κατερίνης ως μελέτη περίπτωσης. Στη συνέχεια περιγράφεται η μεθοδολογία έρευνας και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας με περιγραφικό και επαγωγικό τρόπο. Εν συνεχεία, γίνεται συζήτηση των αποτελεσμάτων με βάση τα οποία συνοψίζονται τα συμπεράσματα πριν την παρουσίαση των περιορισμών αλλά και των προτάσεων για μελλοντικές έρευνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1.1 Ορισμός πολιτικής προστασίας

Η Πολιτική Προστασία κατέχει απαραίτητο και καθοριστικό ρόλο στην προστασία των πολιτών από μη προγραμματισμένα γεγονότα και την υποστήριξή τους στην αντιμετώπιση των συνεπειών αυτών των γεγονότων. Η Πολιτική Προστασία είναι το σύνολο των συντονισμένων ενεργειών μιας χώρας που πράττει για την προστασία των ατόμων, των ομάδων ή κοινοτήτων από φυσικές ή από τον άνθρωπο προκαλούμενες καταστροφές, άμεσων ή ετεροχρονισμένων εξελίξεων. Οι καταστροφές αυτές ποικίλουν στο είδος τους οι οποίες δεν περιορίζονται μόνο σε φυσικές, τεχνολογικές, βιολογικές, χημικές ή πυρηνικές αλλά και σε άλλες μορφές που μπορούν να προκαλέσουν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης κατά τη διάρκεια ειρηνικής περιόδου (Καρούντζου, 2010).

Μέσα στα πλαίσια των κινδύνων συμπεριλαμβάνονται οι πλουτοπαραγωγικές πηγές, οι υποδομές της χώρας καθώς και η πολιτιστική κληρονομιά της. Οι ενέργειες της Πολιτικής Προστασίας ξεκινούν από την πρόληψη και στη συνέχεια την προετοιμασία του κλίματος των αλλαγών, την έγκαιρη προειδοποίηση και άμεση επέμβαση των πολιτών για τις αλλαγές που καλούνται να διαχειριστούν και τέλος την αντιμετώπιση των συνεπειών καθώς και την αποκατάστασή τους. Στην Ελλάδα, τις τελευταίες τρεις δεκαετίες και συγκεκριμένα με τη σύσταση της Πολιτικής Προστασίας στις 11 Οκτωβρίου 1995 με το νόμο 2344, άρχισε η δημιουργία κατάλληλων δομών που παρέχουν αποτελεσματική οργάνωση στο έργο της με κύριο σκοπό την προστασία των πολιτών και του φυσικού περιβάλλοντος (Καραμάνου, 2012).

Σύμφωνα με τον Κοκολάκη (2019) η Πολιτική Προστασία είναι υπόθεση όλων. Δεν αφορά μόνο τις αρμόδιες υπηρεσίες Π.Π. (Υπουργεία, Δήμοι, Περιφέρειες και Αποκεντρωμένες Διοικήσεις), τους εμπλεκόμενους φορείς Π.Π. όπως Π.Σ, ΕΛ.ΑΣ, ΕΚΑΒ, ΕΜΥ και άλλες πολλές θεσμοθετημένες υπηρεσίες, εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ. Με την ευρεία έννοια του όρου, όλοι οι πολίτες είναι υπεύθυνοι, ανεξαιρέτως ιδιωτικών και δημοσίων φορέων, ακόμα και οι απλοί πολίτες (ιδιαίτερος

αυτοί που αποτελούν ένα κρίκο στην μεγάλη αλυσίδα της Π.Π.) και η συμβολή του καθενός, είτε σε ανθρώπινο δυναμικό είτε σε υλικά μέσα, είναι πολύτιμη και απαραίτητη για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

1.2 Επεξήγηση των σημάτων της Πολιτικής Προστασίας

Στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια να παρουσιαστούν τα διακριτικά σήματα της Πολιτικής Προστασίας προκειμένου να γίνει σαφές το περιεχόμενο και η σημασία τους.

Εικόνα 1 Διεθνές σήμα Πολιτικής Προστασίας (Αναστόπουλος, 2022)

Εικόνα 2 Σήμα της Π. Π της Ελλάδας (Αναστόπουλος, 2022)

Οι ενέργειες που απεικονίζουν τα στάδια που αναφέρονται στις δράσεις της Πολιτικής Προστασίας είναι οι εξής:

- Πρόληψη (prevention)
- Προετοιμασία (preparedness)
- Έγκαιρη προειδοποίηση (early warning)
- Άμεση επέμβαση (rapid response)
- Διαχείριση των συνεπειών (consequence management)
- Αποκατάσταση (rehabilitation)

Αναφορικά με την εικόνα 1, λόγω της εξαιρετικά δύσκολης δημιουργίας ενός τέτοιου διακριτικού σήματος με τόσες παραμέτρους παρέμεινε το αρχικό μπλε τρίγωνο. Τονίζεται ότι στο μπλε τρίγωνο που είναι τοποθετημένο σε πορτοκαλί φόντο όλες οι πλευρές του είναι ίσες και συμβολίζουν – παριστάνουν τις δράσεις πρόληψης, επέμβασης, αποκατάστασης και αρωγής προς τους πληγέντες. Στην εικόνα 2 (σχήμα Πολιτικής Προστασίας της Ελλάδας) το σχήμα συμπληρώνεται από δύο κύκλους όπου υπάρχει η αναγραφή με κεφαλαία γράμματα το όνομα της κάθε χώρας «ΕΛΛΑΔΑ» και φυσικά ο συνθηματικός όρος «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ» (Αναστόπουλος. 2022).

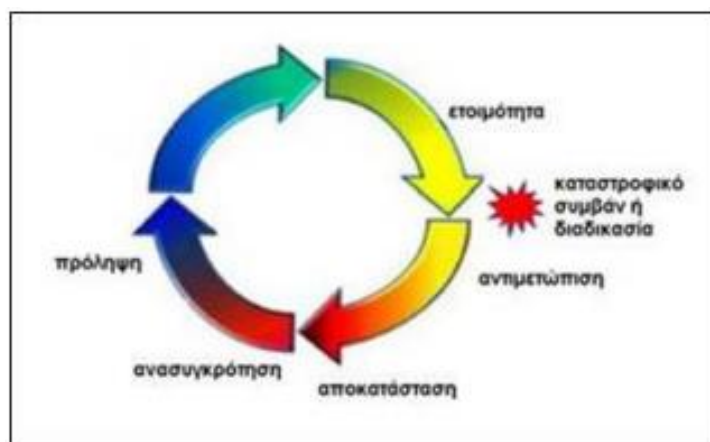
Το Εθνικό Έμβλημα Πολιτικής Προστασίας είναι το διεθνές διακριτικό σήμα των Δυνάμεων Πολιτικής Προστασίας. Πέρα από το γεγονός ότι αυτό το έμβλημα συμβάλλει στην ενότητα των δυνάμεων πολιτικής άμυνας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, έχει επίσης πρακτική σημασία για την:

1. Διευκόλυνση της αναγνώρισής τους από άλλες κρατικές εξουσίες και την εκκένωση μη εξουσιοδοτημένου προσωπικού από περιοχές καταστροφών.
2. Βοήθεια στους πληγέντες να σχηματίσουν μια εικόνα αποτελεσματικής παρέμβασης και αντανάκλασης της εθνικής ευημερίας στους πληγέντες πολίτες.

1.3 Στάδια της Πολιτικής Προστασίας

Όλα τα στάδια που συμπεριλαμβάνονται στις δράσεις της πολιτικής προστασίας είναι εξίσου σημαντικά. Επειδή όμως, ως είθισται να λέγεται, η αρχή είναι το ήμισυ του παντός, στις περισσότερες περιπτώσεις και εκεί που ο ανθρώπινος νους μπορεί να συλλάβει το μέγεθος των συνεπειών που μπορεί να προκαλέσουν οι καταστάσεις

εκτάκτου ανάγκης, η πρόληψη θεωρείται η σημαντικότερη διαδικασία όλων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο κύκλος της διαχείρισης των καταστροφών.

Εικόνα 3 Κύκλος διαχείρισης καταστροφών (Δανδουλάκη, 2011)

Σύμφωνα με το Νόμο 3013/2002 (άρθρο 1, παρ.2, ε δ.α.) ο οποίος καθορίζει την Πολιτική Προστασία, ο στόχος του κύκλου διαχείρισης καταστροφών συνοψίζεται στα παρακάτω:

- Την εκπόνηση σχεδίων καθώς και προγραμμάτων πρόληψης για κάθε είδος κινδύνου με τη λήψη μέτρων ετοιμότητας και την ανάληψη δράσεων πρόληψης, ετοιμότητας και αποκατάστασης
- Την αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού και τη χρήση δημοσίων και ιδιωτικών μέσων σε όλα τα επίπεδα , εθνικό, περιφερειακό και τοπικό.
- Την υποβολή προτάσεων στις αρμόδιες αρχές (κατά περίπτωση) για αναδιάρθρωση της αντίστοιχης νομοθεσίας

Ο αρχικός στόχος του κύκλου διαχείρισης των καταστροφών είναι πρώτα η πρόληψη ή ο μετριασμός των επιπτώσεων δυνητικά καταστροφικών γεγονότων/ φαινομένων σε επίπεδο που μπορεί να αντιμετωπίσει η κοινωνία, δηλαδή να αποφύγει καταστροφές. Ταυτόχρονα είναι η επιδίωξη της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της καταστροφής με όσο το δυνατόν γρηγορότερη αποκατάσταση της περιοχής. Ακολουθώντας τον κύκλο του σχήματος συναντάται ξανά η πρόληψη (λήψη εκ νέου και άμεσα μελλοντικών προληπτικών μέτρων για επόμενες πιθανές καταστροφές). Η αμεσότητα των ενεργειών πρόληψης ακριβώς μετά την καταστροφική περίοδο και η εκπαίδευση των πληγέντων σε θέματα που αφορούν την αυτοπροστασία τους

προσδίδει μεγαλύτερο κύρος από πλευράς των φορέων διαχείρισης των καταστροφών και κατευνάζει τα πνεύματα αμφισβήτησης.

1.3.1 Πρόληψη

Πρόληψη είναι οι έγκαιρες δράσεις – ενέργειες που πραγματοποιούνται εκ των προτέρων προκειμένου είτε να μειωθεί η ένταση κάποιων αρνητικών συνεπειών είτε ακόμα την αποτροπή αυτών. Στοχεύει στην αναζήτηση λύσεων σε πιθανές καταστάσεις που επρόκειτο να συμβούν. Στόχος της πρόβλεψης στην Πολιτική Προστασία είναι η μείωση των συνεπειών που μπορούν να προκληθούν από φυσικές (σεισμοί, τυφώνες, πλημμύρες, πυρκαγιές, ανεμοστρόβιλοι, τσουνάμι κ.α).

Η συλλογή των πληροφοριών καθώς και των στατιστικών δεδομένων και η σε βάθος ανάλυση των προηγούμενων γεγονότων – κρίσεων που βίωσε η ανθρωπότητα εστιάζονται επίσης στο στάδιο της πρόληψης. Μέσα από τα πολύτιμα συμπεράσματα που εξάγονται από όλη αυτή τη μελέτη αποδεικνύεται το όφελος των προληπτικών μέτρων για μια δυνατότερη δομή της πολιτικής προστασίας. Στη φάση του σχεδιασμού της Πολιτικής Προστασίας ενισχύεται ο ρόλος του πολίτη και από παθητικός γίνεται ενεργός συμμετέχοντας στη μείωση της διακινδύνευσης της καταστροφής ξεκινώντας από τον δικό του μικροπεριβάλλον. Αξιόλογοι ανθρώπινοι πόροι του συστήματος Π.Π. αποτελούν οι κρατικοί υπάλληλοι οι οποίοι λόγω της εργασιακής θέσης που κατέχουν μπορούν να αποδώσουν τα μέγιστα στην διαχείριση των καταστροφών (Καραμάνου, 2021).

Στα πλαίσια της πρόληψης η Διεύθυνση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γ.Γ.Π.Π. τον Ιανουάριο του 2020 εξέδωσε κατευθυντήριες οδηγίες για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας. Σκοπός των οδηγιών αυτών είναι να παρέχει σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς Π.Π. ένα κοινό και πλήρες πλαίσιο αναφοράς για τη σχεδίαση, πραγματοποίηση και αξιολόγηση ασκήσεων Π.Π. Επιχειρεί επίσης να εδραιώσει κοινή αντίληψη και κωδικοποιημένη ορολογία στις ενέργειες της Πολιτικής Προστασίας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς. Η Γ.Γ.Π.Π. από τον Νοέμβριο του 2006 συμμετέχει με στελέχη της στο MASTER EXERCISE PRACTITIONER PROGRAM (MEPP) της FEMA (Federal Emergency Management Agency των Η.Π.Α.). Έχει διοργανώσει πολλές ασκήσεις μεγάλης κλίμακας Π.Π. ως φορέας αλλά και έχει συμμετάσχει σε αντίστοιχες τέτοιες ασκήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Καραμάνου, 2021).

Η διεξαγωγή των ασκήσεων πραγματοποιείται όταν: (Καραμάνου, 2021).

- Υπάρχει αναθεώρηση σχεδίου
- Πρέπει να ελεγχθεί η αποδοτικότητα του συγκεκριμένου σχεδίου
- Έχει γίνει τροποποίηση του σχεδίου
- Έχει επέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από τον προηγούμενο έλεγχο του σχεδίου
- Κατά την ενέργεια των σχεδίων σε αληθινή κατάσταση έκτακτης ανάγκης αν διαπιστωθεί ότι το σχέδιο είναι μη αποτελεσματικό ή ανεπαρκή
- Το εμπλεκόμενο προσωπικό των φορέων Π.Π. έχει αντικατασταθεί

Οι ασκήσεις αυτές μπορεί να είναι είτε θεωρητικές (σεμινάρια με ενημερωτικό σκοπό που συνήθως έχουν χαμηλό κόστος), είτε πρακτικές (ασκήσεις προσομοίωσης - προσανατολισμού: όπου το κόστος είναι αρκετά υψηλό). Για την επιτυχημένη διεξαγωγή των ασκήσεων Π.Π. θα πρέπει να προηγηθεί ο πολύ καλός σχεδιασμός των φορέων σε θέματα που άπτονται δράσεων της Πολιτικής Προστασίας προκειμένου να αποτυπωθεί το αποτέλεσμα των ασκήσεων σε ρεαλιστική συνθήκη. Οι Δήμοι και Περιφέρειες έχουν τον πρώτο λόγο - ρόλο στην διεξαγωγή των ασκήσεων που βοηθούν στη βελτίωση του σχεδιασμού τους για τη διαχείριση εκτάκτων αναγκών που προκαλούνται από πλημμυρικά φαινόμενα. Στη συνέχεια σε δεύτερο χρόνο καλούνται να συμμετάσχουν και οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι φορείς (όπως ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ., ΕΚΑΒ, κλπ) (Καραμάνου, 2021).

1.3.2 Προετοιμασία

Στο στάδιο της προετοιμασίας περιλαμβάνεται η κατασκευή ανθεκτικών σε εκρήξεις κτιρίων και καταφυγίων για τη στέγαση και ασφαλή επιβίωση του πληθυσμού. Σε περίοδο ενδεχόμενης κρίσης είναι πολύ σημαντική η καλή συνεργασία όλων των φορέων (δημοσίων, ιδιωτικών, εθελοντών) σε εθνικό, περιφερειακό αλλά και τοπικό επίπεδο που αφορά την πρόληψη των συνεπειών και την ετοιμότητα των αρμοδίων οργάνων της Πολιτικής Προστασίας. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η έγκαιρη αντίδραση των Δήμων και περιφερειών, του Σώματος της Ελληνικής Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής υπηρεσίας, του ΕΚΑΒ και άλλων φορέων υγείας. Πολύ σημαντική είναι επίσης και η συμβολή της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, των εθελοντικών οργανώσεων καθώς και άλλων φορέων.

Ουσιαστικό μέρος της προετοιμασίας είναι η δημιουργία και υλοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων για την κινητοποίηση και τον συντονισμό των δυνάμεων. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση ειδικών πραγματογνωμόνων και συνεργατικών διαδικασιών για την ενίσχυση της συνοχής των ενεργειών που αναλαμβάνονται σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της προστασίας των αμάχων. Στο στάδιο αυτό συγκαταλέγεται η ανταλλαγή των πληροφοριών όχι μόνο ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς αλλά και σε πληροφορίες - οδηγίες που απευθύνονται προς τους πολίτες για την αυτοπροστασία τους.

1.3.3 Έγκαιρη προειδοποίηση και άμεση επέμβαση

Το στάδιο της έγκαιρης προειδοποίησης των πολιτών είναι κορυφαίας σημασίας, διότι δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να πράξουν αναλόγως με την κρίση που καλούνται να διαχειριστούν. Αν, για παράδειγμα, πρόκειται για διαχείριση κρίσης που προέρχεται από το φυσικό φαινόμενο του σεισμού μεγάλης έντασης, η κύρια οδηγία που θα λάβουν είναι να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να μεταβούν σε ανοιχτούς χώρους. Αν πρόκειται για κάποια υγειονομική κρίση, να κάνουν χρήση της προστατευτικής μάσκας κ.ο.κ. (Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, χ.η.).

Η έγκαιρη προειδοποίηση των πολιτών τα τελευταία χρόνια επιτυγχάνεται με μια εφαρμογή που υπάρχει σε όλα τα smart τηλέφωνα η οποία ενημερώνει το κοινό για την επερχόμενη κρίση και δίνει σαφείς οδηγίες για τον τρόπο διαχείρισής της. Πρόκειται για την Υπηρεσία Επικοινωνιών έκτακτου Ανάγκης 112. Το 112 είναι μια άρτια υπηρεσία επικοινωνιών έκτακτης ανάγκης που αποτελείται από εισερχόμενες και εξερχόμενες γραμμές. Όσον αφορά το σκέλος εισόδου, δίνεται η δυνατότητα κλήσης του 112 χωρίς καμία χρέωση σε οποιαδήποτε έκτακτη ανάγκη, όχι μόνο στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (από τον Δεκέμβριο του 2008) αλλά και χώρες εκτός της Ε.Ε όπως η Ελβετία και η Νότια Αφρική. Όσον αφορά το εξερχόμενο τμήμα, ενδέχεται να ληφθούν προειδοποιητικά μηνύματα για την γνωστοποίηση επικείμενου ή σε εξέλιξη καταστροφικού συμβάντος ή για μια επικίνδυνη κατάσταση που αποτελεί άμεση απειλή για τη ζωή, την υγεία ή την ασφάλειά μέσω διαφόρων τεχνικών και επικοινωνιακών καναλιών, που αποσκοπούν στη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας (Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, χ.η.).

Η 11^η Φεβρουαρίου έχει καθιερωθεί ως ημέρα εορτασμού του 112 για όλη την Ευρώπη. Η γραμμή 112 δημιουργήθηκε το 1991 από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να

προωθήσει την ύπαρξή του και την κατάλληλη χρήση του ως τον πανευρωπαϊκό αριθμό εκτάκτων αναγκών. Εξαιτίας της ολοένα και αυξανόμενης χρήσης του 112 ως ευρωπαϊκού αριθμού έκτακτης ανάγκης, καθιερώθηκε ως κοινό σημείο αναφοράς για βοήθεια και υποστήριξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην Ελληνική επικράτεια το 112 έχει 24ωρη καθημερινή λειτουργία όπου στο τηλεφωνικό κέντρο απαντούν ειδικά καταρτισμένοι τηλεφωνητές σε Ελληνικά, Αγγλικά και Γαλλικά, δίνοντας τη δυνατότητα σύνδεσης με την αρμόδια αναφερόμενη υπηρεσία του καλούντα, όπως:

- την Αστυνομία
- το Πυροσβεστικό Σώμα
- το ΕΚΑΒ
- το Λιμενικό Σώμα
- την Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS 1056
- την Ευρωπαϊκή Γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά 116000

Στην περίοδο της πανδημίας Covid 19 το 112 στην Ελλάδα ξεπερνούσε ημερησίως τις 5.000 κλήσεις (Ασημακόπουλος, 2020).

1.3.4 Αντιμετώπιση των συνεπειών και αποκατάσταση

Το στάδιο της αποκατάστασης και αντιμετώπισης των συνεπειών είναι και το πιο χρονοβόρο. Πολλές φορές χρειάζονται μήνες ή ακόμα και χρόνια για να επανέλθει η ζωή του τόπου στα προηγούμενα επίπεδα. Τα πράγματα είναι ακόμα πιο δύσκολα αν θρηνούνται και ανθρώπινες ζωές. Ο κρατικός μηχανισμός μέσω της Πολιτικής Προστασίας καλείται να δώσει τεράστιες αποζημιώσεις στους πληγέντες. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις σε τόπους όπου πλήττονται συχνά από φυσικές καταστροφές, οι αποκαταστάσεις δεν προλαβαίνουν να ολοκληρωθούν λόγω νέων καταστροφών του φυσικού περιβάλλοντος.

1.4 Η οργάνωση ως έννοια και ο ρόλος της στους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης

Οργάνωση είναι ο λογικός συντονισμός των δραστηριοτήτων πολλών ανθρώπων μέσω της κατανομής των καθηκόντων και των λειτουργιών, και περαιτέρω μέσω της

ιεραρχίας εξουσίας και ευθύνης, για την επίτευξη ενός ξεκάθαρου, κοινού στόχου ή αποτελέσματος (Πολυχρονόπουλος, Κορρές & Ρόντος, 2005).

Υπάρχουν μερικά βασικά στοιχεία που συνθέτουν την έννοια της οργάνωσης: Αυτά είναι:

- Άνθρωποι: οι άνθρωποι μέσω της επικοινωνίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ τους, της συμπεριφοράς και της ολοκλήρωσης των εργασιακών υποχρεώσεων τους, προσδιορίζουν την πορεία της οργάνωσης στον φορέα εργασία τους.
- Σκοποί: Σκοπός είναι η εδραίωση στο περιβάλλον δράσης της. Για την επιτυχημένη επίτευξη των σκοπών και στόχων της οργάνωσης, σημαντικό ρόλο παίζει η ταύτιση αυτών με άτομα και ομάδες που την περιβάλλουν.
- Διάρθρωση- δομές- Σχέσεις: Ο σχεδιασμός και συντονισμός σε άτομα και ομάδες που καλούνται να διεκπεραιώσουν συγκεκριμένα καθήκοντα, ρόλους και εργασίες για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα μιας δομής.
- Σύνορα-Όρια: Τα σαφή και διακριτά όρια προσδίδουν ταυτότητα και σε αυτό συμβάλει σημαντική η ύπαρξη οργάνωσης.
- Χρονική Διάρκεια-Κύκλος ζωής: Η επίτευξη των στόχων μιας οργάνωσης και το καλό αποτέλεσμα για όσο καιρό παρουσιάζει μια οργάνωση ορίζουν την διάρκεια και τον κύκλο ζωής της.

Στόχος της οργάνωσης είναι στην πραγματικότητα το επιθυμητό προς επίτευξη αποτέλεσμα μέσω των συντονισμένων ενεργειών. Οι ενέργειες αυτές αποσκοπούν στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, έννοιες συχνά άρρηκτα συνδεδεμένες. Χωρίς να μειώνεται η έννοια της απόδοσης, δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στην έννοια της αποτελεσματικότητάς ως επιθυμητό αποτέλεσμα.

Τα πιο συνήθη λάθη της έλλειψης της οργάνωσης είναι (Πολυχρονόπουλος, Κορρές & Ρόντος, 2005).

- Ακατάλληλος προγραμματισμός. Προϋπόθεση για καλή οργάνωση αποτελεί ο καλός προγραμματισμός των ενεργειών προσδιορίζοντας εκ των προτέρων τους σκοπούς και τους στόχους της.
- Ασάφεια των οργανωτικών σχέσεων. Στην ανεπάρκεια σαφών οργανωτικών σχέσεων αποδίδεται η έλλειψη της γνώσης που καλείται να έχει κάποιος υπάλληλος – εργαζόμενος στην υπηρεσία.

- Αποτυχία στην εξουσιοδότηση. Συμβαίνει κυρίως λόγω της απροθυμίας των διοικούντων να μεταβιβάσουν εξουσία σε υφιστάμενα στελέχη του οργανισμού.
- Έλλειψη ισορροπίας στην διατήρηση της εξουσίας.. Ο διαμερισμός της εξουσίας δε μπορεί να είναι σε ισορροπία διότι οι διοικούντες είναι πιο αρμόδιοι στη λήψη των αποφάσεων.
- Διαταραχή ανάμεσα στο κύκλωμα εργασίας και στην μεταφορά των πληροφοριών. Για να λάβουν οι διοικούντες κατάλληλες αποφάσεις οι οποίες προϋποθέτουν την ύπαρξη εξουσίας θα πρέπει να έχουν τη συγκέντρωση των πληροφοριών διαθέσιμη.
- Εξουσία με έλλειψη ευθυνών και ανάστροφα. Όταν μεταβιβάζεται μια εργασία από προϊστάμενο σε υφιστάμενο θα πρέπει να συνοδεύεται γραπτώς από την ανάθεση της ευθύνης, να γνωρίζει ο υπάλληλος ότι είναι υπεύθυνος με απόδοση ευθυνών για αυτό που καλείται να φέρει εις πέρας.
- Κακή χρήση λειτουργικής εξουσίας. Η λειτουργική εξουσία επιβάλλεται να είναι προσδιορισμένη.
- Παραβίαση της ενότητας εντολής ως αρχή. Αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο με επακόλουθο την αναστάτωση και την αστάθεια της οργάνωσης.
- Η υπερβολική οργάνωση. Όταν η οργάνωση αναφέρεται με εξαιρετική λεπτομέρεια (υπερανάλυση) στις δράσεις της, ακολουθεί ένας μεγάλος κύκλος από γραφειοκρατία με αποτέλεσμα την καθυστέρηση των ενεργειών της οδηγώντας σε απώλεια πολύτιμου χρόνου.

1.4.1 Η οργάνωση και διοίκηση στην κρατική λειτουργία

Οργάνωση είναι ένα σύστημα δομημένων ρόλων και λειτουργικών σχέσεων που στοχεύουν στην επιβολή ορισμένων πολιτικών ή ακριβέστερα, προγραμμάτων για τη διευκόλυνση αυτών των πολιτικών. Μια αποτελεσματική οργάνωση προϋποθέτει έναν ιδανικό συνδυασμό μηχανικών, οικονομικών και άλλων μέσων, ανθρώπων με προαπαιτούμενος γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία. Προϋποθέτει ακόμα την ύπαρξη κατάλληλου περιβάλλοντος που μέσα από ένα σύστημα διαχείρισης και συντονισμού όλων των μέσων επιτυγχάνονται οι επιδιωκόμενοι προκαθορισμένοι στόχοι (Φαναριώτη, 1999).

Ο συνδυασμός των μέσων και η αποτελεσματική λειτουργία του απαιτεί επίσης ένα υγιές σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου το οποίο είναι ο μηχανισμός παρακολούθησης των έργων και δραστηριοτήτων που εκτελούνται και σύγκρισης των αποτελεσμάτων με τους στόχους που θέτονται. Ως συμπέρασμα των παραπάνω μπορεί να ειπωθεί ότι οι δύο αυτές έννοιες (οργάνωση και διοίκηση) είναι πλήρως αλληλοσυνδεμένες και αλληλεξαρτώμενες μεταξύ τους συμπληρώνοντας η μία την άλλη. Η έλλειψη της καλής οργάνωσης θα οδηγήσει σε κακή διοίκηση. Στο σημείο αυτό αξίζει όμως να γίνει ο διαχωρισμός των εννοιών σε βάθος. Η οργάνωση ορίζεται ως μια τεχνοκρατική διαδικασία σε αντιπαράθεση με τη διοίκηση που στοχεύει κυρίως στον άνθρωπο. Η διοίκηση θεωρείται ως ο σημαντικότερος μοχλός ενεργοποίησης των οργανισμών (κυρίως αν στο ρόλο που λαμβάνει αποφάσεις βρίσκεται κάποια ηγετική προσωπικότητα – ισχύει περισσότερο στον εθελοντισμό). Η επιρροή της διοίκησης δεν περιορίζεται μόνο στην οργάνωση αλλά και σε όλους τους τομείς που αποτελούν το σύγχρονο management (Φαναριώτη, 1999).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

2.1 Ιστορική αναδρομή

Πρόγονος της Ελληνικής Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π. που υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών), υπήρξε η Πολιτική Άμυνα η οποία ήταν αρμόδια σε θέματα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, αρχής γενομένης από το 1968. Η χρονολογία αυτή υπήρξε η αφετηρία για τον όρο «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» συνέπεια των φυσικών καταστροφών με τον Υπουργό Άμυνας να κατέχει την θέση του διαχειριστή και συντονιστή των κρίσεων όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Το 1974 με το ΝΔ 17/2-9-1974 (ΦΕΚ 236Α) περί «Πολιτικής Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης» έγινε για πρώτη φορά ο διαχωρισμός ανάμεσα σε πολεμική και ειρηνική περίοδο. Η Πολιτική Άμυνα με την πάροδο των χρόνων εξελίχθηκε σε Πολιτική Προστασία με βασικές θεμελιώδεις διαφορές. Πρωταρχικός σκοπός της Πολιτικής Άμυνας είναι η προστασία των πολιτών υπό τη δύναμη και διαχείριση του στρατού σε περίοδο πολέμου ενώ η Πολιτική Προστασία αναλαμβάνει δράση σε καιρό ειρήνης μέσα από τη συνεργασία και τον διαμοιρασμό της πληροφορίας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς (Παναγόπουλος 2022).

Το 1995 υπήρξε χρονιά ορόσημο για την Πολιτική Προστασία με την θεσμική καθιέρωσή της ως διακριτή λειτουργία στο Υπουργείο Εσωτερικών με το νόμο 2344 ΦΕΚ Α'212/11.10.1995 περί «Οργάνωσης Πολιτικής Προστασίας και άλλων διατάξεων» όπου για πρώτη φορά οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ανέλαβαν ενεργό ρόλο Πολιτικής Προστασίας με τη σύσταση οργανικών μονάδων. Οι καταστροφικοί σεισμοί το 1978 στη Θεσσαλονίκη και το 1981 στις Αλκυονίδες αποτέλεσαν την αφορμή για την αναβάθμιση ενός πλήρους συστήματος αντισεισμικής προστασίας που περιείχε τη διαχείριση έκτακτης ανάγκης (Δανδουλάκη, 2011).

Στη συνέχεια, το 2002 ακολούθησε ο Ν. 3013 ΦΕΚ 102/Α/1.05.2002 περί «Αναβάθμισης της Πολιτικής Προστασίας και λοιπών διατάξεων» λόγω επιβεβλημένων αναθεωρήσεων στο θεσμικό πλαίσιο που έφερε στην επιφάνεια αδυναμίες και παραβλέψεις οι οποίες σημειώθηκαν από την αντιμετώπιση του μεγάλου

σεισμού στην Αθήνα το 1999. Ο Ν. 3013/2002 αποτέλεσε ένα ακόμη ορόσημο διότι η αναβάθμισή του ήταν τέτοια που σχεδόν κατήργησε συνολικά τον νόμο ίδρυσης της Πολιτικής Προστασίας 2344/1995, καθώς έγινε ο επαναπροσδιορισμός του σκοπού και των στόχων βάση των πρόσφατων δεδομένων. Επίσης, με το άρθρο 30 του ν. 3013/2002 έγινε ο διαχωρισμός της Πολιτικής Προστασίας και ΠΣΕΑ σε ειρηνική περίοδο καθώς κατήργησε το σύνολο των διατάξεων του ενδιάμεσου νόμου της Πολιτικής Προστασίας ν.2641/1998 (Διαμάντης, 2020).

Με τον ν. 3013/2002 επαναπροσδιορίστηκαν σημαντικά σημεία στην Πολιτική Προστασία, ο σκοπός, ορισμοί και έννοιες τα μέσα και το δυναμικό καθώς το σημείο αυτό αποτέλεσε την έναρξη της μεταβίβασης κάποιων αρμοδιοτήτων από κεντρικό σε επίπεδο αποκέντρωσης. Με το συγκεκριμένο νόμο αναπτύσσονται σχέδια και προγράμματα πρόληψης ξεχωριστά για κάθε είδος κινδύνου, αξιοποιείται το ανθρώπινο δυναμικό δημόσιων και ιδιωτικών φορέων σε όλα τα επίπεδα καθώς και η κατάθεση προτάσεων στα αρμόδια Υπουργεία για την αναθεώρηση της υπάρχον νομοθεσίας (Παναγόπουλος, 2022).

Σημείο υψηλού ενδιαφέροντος για τους ΟΤΑ αποτελεί η Υ.Α. 1299/2003 (ΦΕΚ 423 Β'/10-4-2003) από τη ΓΓΠΠ, το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» καθώς και η αναθεωρημένη συμπληρωματική Υ.Α. 3384/2006 (ΦΕΚ 776/28-6-06) με την οποία εγκρίθηκε το Ειδικό Σχέδιο «Διαχείριση Ανθρώπινων Απωλειών». Αρκετά χρόνια αργότερα ενισχύεται ο ρόλος της Αποκέντρωσης με τον ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τΑ'/2010) περί «Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» – Πρόγραμμα Καλλικράτης όπου επήλθαν σημαντικές αλλαγές στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την αναδιάρθρωση των ισχύων Δήμων (συνένωση Δήμων) με αποτέλεσμα τη διεύρυνση των γεωγραφικών ορίων τους και Περιφερειών. Με τον ν. 4249 ΦΕΚ Α 73/24.3.2014 το ενδιαφέρον στρέφεται στην αναδιάρθρωση της Γ.Γ. προστασίας του Πολίτη και κυρίως των σωμάτων ασφαλείας, της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, φορείς οι οποίοι κατέχουν πρωταρχική σημασία στην αντιμετώπιση των κρίσεων. Οι αλλαγές αυτές είχαν ως στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, την ανάπτυξη της εσωτερικής ασφάλειας, την προστασία του πληθυσμού, την υπεράσπιση των ατομικών ελευθεριών και την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης (Παναγόπουλος, 2022).

Ο ν. 4662/2020 θεσπίστηκε για να ενισχύσει κυρίως τον ν. 4249/2014 αφού τα τελευταία χρόνια κρίθηκε επιτακτική η ανάγκη για αναδιάρθρωση λόγω των σοβαρών και επαναλαμβανόμενων φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων με ολέθριες συνέπειες για την Ελλάδα. Με τον παρόν νόμο υιοθετήθηκε μια πιο σύγχρονη και ευέλικτη προσέγγιση του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων που έθεσε ως προτεραιότητα όλες τις θεμελιώδεις αρχές της πολιτικής προστασίας που απορρέουν από τις συνταγματικά επιβαλλόμενες υποχρεώσεις ενός οργανωμένου κράτους. Ο πιο πρόσφατος νόμος 4962/2022 (ΦΕΚ Α 148/28.7.2022) συντάχθηκε με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της εκπαίδευσης της Ελληνικής Αστυνομίας, την τροποποίηση του λειτουργικού και οργανωτικού πλαισίου μέσω του εκσυγχρονισμού της Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας (Σ.Α.Ε.Α.). Πληθώρα νόμων, υπουργικών αποφάσεων και προεδρικών διαταγμάτων ακολούθησαν έως σήμερα για την βελτίωση του σχεδιασμού όλου του φάσματος της διαχείρισης των δράσεων της Πολιτικής Προστασίας και όλων των εμπλεκόμενων φορέων (Παναγόπουλος, 2022).

Αναφορικά με την Πολιτική Προστασία παρατηρείται διαχρονικά το φαινόμενο της αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου (νόμοι, προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις) μετά από την εκδήλωση κάποιας μεγάλης καταστροφής (σεισμός, πλημύρα, πυρκαγιά) που αφορά το φυσικό περιβάλλον. Κάθε αλλαγή - αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε για να βελτιώσει και να συμπληρώσει λάθη και παραλείψεις του παρελθόντος αλλά και να εναρμονιστεί με τα διαρκώς μεταβαλλόμενα δεδομένα της κλιματικής αλλαγής και της εξέλιξης της τεχνολογίας.

2.2 Γενικό σχέδιο πολιτικής προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ»

Το παρόν ΓΣΠΠ που φέρει το συνθηματικό όνομα «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» δημιουργήθηκε μέσα από το άρθρ.17 του ν.3013/2002. Ο σκοπός του είναι η διαμόρφωση ενός συστήματος αποτελεσματικής αντιμετώπισης καταστροφικών φαινομένων για την προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Το Σύστημα Πολιτικής Προστασίας της Ελλάδος και οι κατευθυντήριες οδηγίες για την αντιμετώπιση των διαφόρων φυσικών καταστροφών, περιγράφονται σε εγκυκλίους που εκδίδονται κάθε έτος από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και για κάθε μία φυσική καταστροφή ξεχωριστά. Οι εγκύκλιοι αυτοί στηρίζονται στο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» (ΦΕΚ Β' 423/2003) και περιγράφουν αναλυτικά

τις δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης που πρέπει να εφαρμόσει ο κάθε φορέας (Πεταλίδου, 2018).

Το 2006 έγινε αναθεώρηση του Γ.Σ.Π.Π. «Ξενοκράτης» με την συμπληρωματική Υ.Α. 3384/2006 (ΦΕΚ 776/28-6-06) με την οποία συμπεριλήφθηκε και εγκρίθηκε το Ειδικό Σχέδιο «Διαχείριση Ανθρώπινων Απωλειών».

Το σχέδιο Ξενοκράτης είναι χωρισμένο σε τέσσερις φάσεις:

- 1^η φάση: Συνήθης ετοιμότητα
- 2^η φάση: Αυξημένη ετοιμότητα
- 3^η φάση: Άμεση κινητοποίηση
- 4^η φάση: Αποκατάσταση - Αρωγή

Στο σχέδιο «Ξενοκράτης» ορίζεται ότι στη δυναμικότητα και τους πόρους της ΠΠ συμπεριλαμβάνονται και οι Δήμοι ως ενεργό κομμάτι του θεσμού. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι οι Δήμοι (Αλεξάκης, 2020):

- Καταρτίζουν μνημόνια ενεργειών σύμφωνα με τα οποία εξασφαλίζεται η στοιχειώδη οργάνωση και κατάρτιση των υπηρεσιών τους που θα οδηγήσουν στην λήψη των αποτελεσματικών και κατάλληλων αποφάσεων και μέτρων πολιτικής προστασίας.
- Κατευθύνουν και επιβλέπουν τα μέτρα που αποσκοπούν στην πρόληψη, προετοιμασία και αντιμετώπιση καταστροφών.
- Διαθέτουν την απαραίτητη ικανότητα και πόρους για να αντιμετωπίσουν τα καταστροφικά γεγονότα και συνεργάζονται ως προς τη εκτέλεση αυτών.
- Καθορίζουν χώρους υποδοχής πληγέντων που έχουν δημιουργήσει με σκοπό την ασφαλή διαβίωση αυτών για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο.
- Πραγματοποιούν ενέργειες σφαιρικά μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους για την διευκόλυνση της αποστολής του έργου της πολιτικής προστασίας

2.3 Δράσεις σε επίπεδο Δήμου και συνεργαζόμενων φορέων Π.Π.

Στις 15 Οκτωβρίου 2015 στην Πλατεία Ελευθερίας στην πόλη της Κατερίνης το υπεύθυνο γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Κατερίνης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής ημέρας επανεκκίνησης της καρδιάς με τη βοήθεια και την αρωγή του ΕΚΑΒ του γενικού Νοσοκομείου Κατερίνης, του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού του

τιμήματος Εθελοντών Διασωστών Σαμαριτών και της Διασωστικής ομάδας Πιερίας πραγματοποίησε εκπαιδευτική ημερίδα ανοιχτή για το κοινό της πόλης με στόχο την κινητοποίηση και ευαισθητοποίηση των απλών πολιτών για την αντιμετώπιση των περιστατικών καρδιακής ανακοπής. Η Ελλάδα δυστυχώς συγκαταλέγεται στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά εκπαιδευμένων πολιτών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω σε ένα θέμα ζωτικής σημασίας για την ανθρώπινη ζωή. Η καλή πρακτική του εξωτερικού ενσωματώνεται στα τοπικά δρώμενα και γίνεται παράδειγμα προς μίμηση.

Οι πολίτες της Κατερίνης αγάγιασαν την συγκεκριμένη δράση του Δήμου Κατερίνης με τους συνεργαζόμενους φορείς Πολιτικής Προστασίας (συμπεριλαμβανομένων και των εθελοντικών φορέων) με την μεγάλη συμμετοχή τους. Μέσα από την μεγάλη αποδοχή των πολιτών αποδεικνύεται πόσο σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ενεργοποίηση στην εκπαίδευση η οποία συγκαταλέγεται στο στάδιο της πρόληψης. Ενημερωμένοι και εκπαιδευμένοι πολίτες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης γνωρίζουν πώς να αντιδράσουν και διευκολύνουν με τη στάση τους το έργο της Πολιτικής Προστασίας.

2.4 Φυσικές καταστροφές, μύθος ή πραγματικότητα;

Οι φυσικές καταστροφές που αποτελούν και το μεγαλύτερο φάσμα δραστηριοποίησης της Πολιτικής Προστασίας, είναι τα ξεσπάσματα της φύσης, συνέπεια εκδήλωσης των φυσικών φαινομένων του σεισμού, της πλημμύρας, της ηφαιστειακής έκρηξης, της πυρκαγιάς κ.α., φαινόμενα που έχουν αυξηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία χρόνια, συνέπεια της κλιματικής αλλαγής. Όσο περισσότερο οι φυσικές καταστροφές πλήττουν ανθρώπινες ζωές, υποδομές και περιουσίες, τόσο μεγαλύτερο είναι και το μέγεθος αυτών. Λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω περιβαλλοντικούς κινδύνους με τις τραγικές συνέπειες που συνεπάγονται, αξίζει να ξεκαθαρίσουμε ότι για να θεωρηθεί μια καταστροφή ως φυσική, είτε δεν πρέπει να επιδέχεται καμία ανθρώπινη παρέμβαση, είτε οι παρεμβάσεις που θα γίνουν στο φυσικό περιβάλλον να είναι τέτοιες ώστε να ελαχιστοποιούν τις καταστροφικές συνέπειες των φαινομένων. Τις περισσότερες φορές οι ανθρώπινες παρεμβάσεις πάνω στο φυσικό περιβάλλον αποσκοπώντας το πρόσκαιρο οικονομικό κέρδος, αποτελούν το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης στις «φυσικές καταστροφές» (Μυλόπουλος, 2021).

Δε μπορεί να αποδοθεί το μέγεθος των καταστροφών στην οργή του Θεού όταν η ανυπαρξία ολοκληρωμένου σχεδιασμού είναι κοινή αναφορά στη χώρα μας. Το κράτος δίνει τη δυνατότητα νομιμοποίησης των αυθαίρετων κτισμάτων σε χρήσεις γης δασωδών περιοχών και καταπατημένων εκτάσεων σε μπαζωμένα ρέματα. Μακρύς είναι ο κατάλογος των ευθυνών που δεν περιορίζονται μόνο στην ιδιωτική πρωτοβουλία παραβατικών πράξεων αλλά κυρίως σε ελλείψεις, λάθη, παραλήψεις και κακό χειρισμό του κρατικού μηχανισμού. Δεν είναι τυχαίο το φαινόμενο των μεγάλων καταστροφών κυρίως ότι αφορά τις πυρκαγιές και τις πλημμύρες να συμβαίνει σε περιοχές που άλλαξε άρδην το φυσικό τοπίο. Ότι αφορά το φαινόμενο του σεισμού οι ευθύνες βαρύνουν τον κρατικό μηχανισμό που επιτρέπει υψηλό συντελεστή δόμησης αλλά και την έλλειψη ελεγκτικού μηχανισμού στις κακοτεχνίες των εργολάβων που υψώνουν «χάρτινους πύργους» μη λαμβάνοντας υπόψη την απαιτούμενη αντισεισμική προστασία (Καραμάνου 2012).

Στην Ελλάδα ισχύει ότι σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης είτε από φυσικές, είτε από άλλου είδους καταστροφές, ο κρατικός μηχανισμός λειτουργεί σε επίπεδο προσωπικού των φορέων που με αυταπάρνηση της σωματικής τους ακεραιότητας ως ήρωες καταβάλλουν ότι είναι ανθρωπίνως δυνατό με τα μέσα που διαθέτουν για την διαχείριση των κρίσεων. Στον αντίποδα όμως υπάρχει ο κακός συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων με κάποια από τα προβλήματά του να είναι (Γερασιμάτος, 2021):

- Η αργοπορημένη λήψη αποφάσεων λόγω του δύσκαμπτου – γραφειοκρατικού μοντέλου διοίκησης των υπηρεσιών
- Η κατοχή των θέσεων ευθύνης στις υπηρεσίες από άτομα χωρίς εμπειρία και κατάλληλη εκπαίδευση λόγω των συνεχόμενων αλλαγών
- Η αδυναμία συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων λόγω άλλης οπτικής της μορφής διαχείρισης
- Η δυσκολία υιοθέτησης άλλων ενεργειών που απομακρύνονται από τον μέχρι τώρα τρόπο διαχείρισης μιας κατάστασης, απόρροια του γεγονότος ότι οι περισσότεροι άνθρωποι δεν είναι πρόθυμοι στην αλλαγή.

Πολύ μεγάλο μερίδιο ευθύνης για την κακή διαχείριση κάποιας κρίσης κατέχουν οι διαχειριστές (τα υψηλά στελέχη που καλούνται να πάρουν αποφάσεις και να

μεταβιβάσουν εντολές). Ο καλούμενος διαχειριστής της κρίσης έχει αναμφίβολα τον πρωταγωνιστικό ρόλο σ' αυτήν. Στην θέση αυτή θα πρέπει να βρίσκεται πάντα το πιο ικανό με χαρισματικές ικανότητες διευθυντικό στέλεχος που πέρα από τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα θα πρέπει να έχει όραμα και στόχο και σε ενδεχόμενη αποτυχία να είναι πρόθυμο να αναλάβει έμπρακτα την ευθύνη (Γερασιμάτος, 2018).

Αξίζει να γίνει μια επιπλέον μνεία στην σημασία του συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων Π.Π. ο οποίος συντελεί ουσιαστικά στη μείωση των διαφορών, στην αποσόβηση της σπατάλης των πόρων και στη βελτίωση και διαχείριση της διοίκησης. Επιπρόσθετα, αποφέρει θετικά αποτελέσματα στην εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος καθώς αποδίδει σαφείς ρόλους και ευθύνες κατά τη διάρκεια των δράσεων των συνεργαζόμενων φορέων, ομάδων και υπηρεσιών. Ως κριτήριο για την αποτελεσματικότητα του συντονισμού αποτελεί η αμεροληψία ανάμεσα στους φορείς υπηρετώντας ο καθείς ξεχωριστά και συνολικά τις πραγματικές ανάγκες που προκύπτουν με διαφάνεια, προθυμία και εμπιστοσύνη χωρίς να γίνονται προσπάθειες ανάδειξης ενός φορέα έναντι των άλλων (Γερασιμάτος 2021).

Η αιτία του κακού όμως εξακολουθεί να βρίσκεται βαθύτερα και ξεκινάει πολύ πριν να προκύψει κάποια κρίση, ήτοι στην πρόληψη, που αποτελεί το κλειδί για την ασφάλεια και είναι υψίστης σημασίας για την Πολιτική Προστασία. Αν τα μέτρα που πάρθηκαν είναι ακατάλληλα ή ανεπαρκή, όσο καλά και να συνεργαστούν οι εμπλεκόμενοι φορείς Πολιτικής Προστασίας, όσο ορθά και να κάνει το έργο του ο διαχειριστής της κρίσης, τίποτα από τα παραπάνω δε θα μπορέσει να αποτρέψει την καταστροφή. Τρανταχτό παράδειγμα το πρόσφατο πολύνεκρο σιδηροδρομικό ατύχημα στα Τέμπη στις 28/2/2023, το οποίο με 57 νεκρούς είναι το πιο θανατηφόρο σιδηροδρομικό ατύχημα που σημειώθηκε ποτέ στην Ελλάδα κηρύσσοντας τη χώρα σε τριήμερο εθνικό πένθος. Μέσα σε λίγα μόλις λεπτά από την μετωπική σύγκρουση των δύο αμαξοστοιχιών, με εντολή της Πολιτικής Προστασίας κατέφθασαν στο σημείο του ατυχήματος 17 πυροσβεστικά οχήματα πλαισιωμένα με 150 πυροσβέστες για την κατάσβεση της φωτιάς και τον απεγκλωβισμό των επιβατών. Η Ελληνική Αστυνομία συμμετείχε με περισσότερους από 30 αστυνομικούς και μέλη της ΕΜΑΚ ενώ το ΕΚΑΒ Θεσσαλίας και των όμορων νομών με παραπάνω από 40 ασθενοφόρα διακόμιζε τους τραυματίες και τις σορούς στα νοσοκομεία με τους γιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό να καταβάλλουν υπεράνθρωπες προσπάθειες. Δημόσια και ιδιωτικά γερανοφόρα οχήματα χρησιμοποιήθηκαν για την μετακίνηση των βαγονιών και σε

συνεργασία με τα σώματα ασφαλείας επιχειρούσαν τον απεγκλωβισμό των επιβατών. Πλήθος εθελοντικών οργανώσεων κατέφθασε στο σημείο πρόθυμο να συνδράμει. Ακολούθησαν παραιτήσεις του Υπουργού Μεταφορών και Υποδομών καθώς και των διοικητών του ΟΣΕ και ΕΡΓΟΣΕ. Επαναλαμβανόμενες οχλήσεις, προειδοποιήσεις, διαμαρτυρίες και νομικές ενέργειες του προσωπικού του σιδηροδρομικού δικτύου έλαβαν χώρα πριν να συμβεί το δυστύχημα σχετικά με την υποστελέχωση, την ελλιπή συντήρηση και τη μη τοποθέτηση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας (Η Καθημερινή, 2023).

Τίποτα από όλα αυτά δεν θα συνέβαινε αν τα προληπτικά μέτρα που θα έπρεπε να είχαν ληφθεί παρείχαν τις δικλίδες ασφαλείας για να αποτρέψουν το ανθρώπινο λάθος. Αυτή είναι άλλωστε και η έννοια της πρόληψης, να εξετάζει δηλαδή σενάρια που είναι πιθανό να συμβούν, αξιολογώντας τους κινδύνους και στη συνέχεια να προχωρά στη λήψη μέτρων προστασίας για κάθε πιθανό κίνδυνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ-ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

3.1 Τι είναι ο εθελοντισμός

Ο εθελοντισμός έχει Γαλλική προέλευση και προέρχεται από τη λέξη *voluntarisme* που σημαίνει την «χωρίς αντάλλαγμα προσφορά με αποδέκτη την κοινωνία». Στον θεσμό του εθελοντισμού εμπεριέχονται βαθύτερες έννοιες όπως ανιδιοτέλεια, ενσυναίσθηση, αλτρουϊσμός, γενναιοδωρία, φιλανθρωπία και αλληλεγγύη. Ο εθελοντισμός δεν αποτελεί υποχρέωση αλλά στάση ζωής. Είναι η ανάγκη του ανθρώπου να συνεισφέρει στο κοινωνικό σύνολο μέσα από ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και χωρίζεται στον επίσημο που εκφράζεται μέσα από το πλαίσιο οργανωμένων προγραμμάτων και δράσεων επίσημων φορέων και στον ανεπίσημο που εκδηλώνεται μέσα από δράσεις προσωπικού ενδιαφέροντος. Στην Ελλάδα, ο οργανωμένος εθελοντισμός δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος όμως λόγω της ιδιοσυγκρασίας των Ελλήνων, οι απλοί πολίτες είναι πρόθυμοι να συνδράμουν σε μεγάλες ανθρωπιστικές κρίσεις (μεταναστευτικό στα νησιά) διακατεχόμενοι από την έννοια του φιλότιμου (Καραμάνου 2012)

Στην προσφορά του εθελοντισμού στη σύγχρονη κοινωνία, εκτός της διάθεσης του πολύτιμου χρόνου και της μετάδοσης της ειδικής γνώσης που μπορεί να κατέχουν οι εθελοντές, μπορεί να συμπεριληφθεί και η, με ιδιωτική, πρωτοβουλία συνεισφορά υλικών αγαθών ή χρηματοδοτήσεων σε φορείς που παράγουν κοινωνικό έργο. Όταν δράσεις εθελοντικού ενδιαφέροντος έχουν ενεργό ρόλο μέσα από την διαπαιδαγώγηση στη σχολική ηλικία θέτουν βάσεις για τη μελλοντική δημιουργία ενεργών πολιτών που ενδιαφέρονται, συμμετέχουν και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για ό,τι συμβαίνει γύρω τους. Ο σκοπός της εκπαίδευσης για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη δεν είναι απλώς να παράγει έναν μαθητή που θα γίνει ένας καλά ενημερωμένος πολίτης, αλλά να βοηθήσει τον μαθητή να αναπτύξει τα εργαλεία της γνώσης και της κατανόησης και να καλλιεργήσει δεξιότητες και ικανότητες (Γκόβας & Κύρδη, 2014).

Μέσα από τον εθελοντισμό όλοι οι άνθρωποι, ανεξαιρέτως της κοινωνικής ή οικονομικής τους κατάταξης, μπορούν να προωθήσουν τη θετική ανάπτυξη και αλλαγή. Η εθελοντική δράση αποτελεί μέσο πρόωθησης θετικού και υπεύθυνου

κοινωνικού ακτιβισμού και ενισχύει ιδιαίτερος την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και της Κοινωνίας των Πολιτών. Στην Κοινωνία των Πολιτών δεν συμπεριλαμβάνονται οι φορείς που έχουν κρατική διοίκηση και λειτουργία αλλά αντίθετα είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις που υπερασπίζονται τα συμφέροντα των πολιτών (Ομουρλόγλου, 2017). Ο ΟΗΕ κάθε χρόνο από το 1985 τιμά την 5^η Δεκεμβρίου ως «Διεθνή Ημέρα Εθελοντισμού» ενώ το 2001 σε μια προσπάθεια ανάδειξης του εθελοντισμού Παγκοσμίως ανακηρύχθηκε ως «Διεθνές Έτος Εθελοντισμού».

3.1.1. Το προφίλ του εθελοντή και κίνητρα εθελοντικής δράσης

Σε μια προσπάθεια σκιαγράφησης του προφίλ του εθελοντή ως ενεργό και βαθιά συνειδητοποιημένο άτομο στην κοινωνία που αντλεί ικανοποίηση μέσα από την προσφορά προς το συνάνθρωπο, παρατίθενται παρακάτω τα κύρια χαρακτηριστικά που απαιτείται να διαθέτει ο εθελοντής. (Carpenter & Myers, 2007):

- Ανιδιοτέλεια για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του
- Συγκρότηση και οργάνωση
- Συνέπεια ως προς τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει
- Διαρκή ζήλο για συστηματική εκπαίδευση
- Προθυμία στην ανάληψη πρωτοβουλιών
- Ενεργοποίηση από δική του βούληση
- Υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης
- Συνεργασία και αλληλεγγύη ανάμεσα στην εμπλοκή των ομάδων

Ο εθελοντισμός μόνο θετικά μπορεί να συμβάλει στους κοινωνούς του. Κάποιοι από τους λόγους που ωθούν κάποιον πολίτη να ενεργοποιηθεί με τον εθελοντισμό είναι:

- Η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών
- Η ανάγκη αναγνώρισης από το κοινωνικό σύνολο
- Η ανάγκη να νιώσει μέρος ενός κοινωνικού συνόλου
- Το αίσθημα πληρότητας μέσα από την προσφορά
- Η πρόοδος της κοινωνίας
- Η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου
- Για λόγους αυτογνωσίας και αυτοβελτίωσης

Σύμφωνα με την Yeung (2004) τα εθελοντικά κίνητρα δεν εντάσσονται μέσα σε ένα συγκεκριμένο και προκαθορισμένο πλαίσιο στόχων, πεποιθήσεων και συναισθημάτων εφόσον αυτά διαφοροποιούνται και εναλλάσσονται όχι μόνο από άτομο σε άτομο. Η διαφοροποίηση αυτή αφορά ακόμα και τον ίδιο τον εθελοντή ανάλογα με το είδος της εθελοντικής εργασίας που ασκεί, την διάρκεια της προσφοράς του εθελοντικού έργου, τα ειδικά χαρακτηριστικά του ατόμου όπως το φύλλο, την ηλικία αλλά και γενικά την προσωπικότητα και την κοινωνική αυτοπραγμάτωση του εθελοντή.

Πέρα από τα κίνητρα τα οποία ωθούν κάποιον να δραστηριοποιηθεί με τον εθελοντισμό, καθοριστικό ρόλο αποτελεί η προσωπικότητα του ίδιου του εθελοντή που διακατέχεται από σεμνότητα, μετριοπάθεια, πειθαρχία και αυτοσυγκράτηση του προσωπικού του εγώ με αποτέλεσμα τη διαφύλαξη του ύψιστου αγαθού της προσφοράς προς τον πλησίον (Penner, 2004).

3.2 Ο εθελοντισμός στην Πολιτική Προστασία

Τελευταία, παρατηρείται η ολοένα και μεγαλύτερη δυσκολία επιτυχούς ανταπόκρισης των εθνικών μηχανισμών στην αυξανόμενη ανάγκη για παρέμβαση και αποκατάσταση. Ο αριθμός των αιτημάτων για κάθε είδους βοήθεια, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, φαίνεται να ξεπερνά τις δυνατότητες κάθε χώρας. Σε παγκόσμιο επίπεδο, υπάρχει μια αυξανόμενη τάση υποστήριξης των εθνικών ιδρυμάτων λειτουργίας μέσω εθελοντικών φορέων (ή κινήματων) (Βαρσάμης, 2015).

Ως πρωτεργάτες των οργανωμένων εθελοντικών δράσεων στην Ελλάδα υπήρξαν η δημιουργία της ΓΓΠΠ με τον νόμο 2344/1995 όπου γίνεται μια πρώτη αναφορά στις εθελοντικές ομάδες πολιτών και προβλέπεται ο βασικός ορισμός του οργανωτικού εθελοντικού πλαισίου. Ακόμη, με το Μητρώο εθελοντικών οργανώσεων με το νόμο 4662/2020 δίνεται περαιτέρω έμφαση στην αξιοποίηση των εθελοντικών ομάδων στην Πολιτική Προστασία. Ένα σημαντικό σημείο για την οργάνωση του εθελοντισμού στην Ελλάδα αποτέλεσε η δημιουργία της «Ελληνικής Ομοσπονδίας Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας» το 2012 με έδρα την Θεσσαλονίκη. Ο φορέας δημιουργήθηκε έπειτα από συνεργασία των εμπλεκόμενων ομάδων δράσης πολιτικής προστασίας και ως πρωταρχικό σκοπό του έχει θέματα που άπτονται του θεσμικού, λειτουργικού, εκπαιδευτικού και ανθρωπιστικού χαρακτήρα της ομάδας (Murphy, Creamer, McClelland & Boyle, 2016).

Οι εθελοντές συνθέτουν τη ραχοκοκαλιά της κοινωνίας των πολιτών καθώς με τη συνεισφορά τους ενισχύεται η κοινωνική συνείδηση και η συμμετοχική δημοκρατία. Οι εθελοντικές δράσεις πραγματοποιούνται κυρίως σε επίπεδο κοινωνικών υπηρεσιών οι οποίες καλύπτουν διάφορες υπάρχουσες ανάγκες της κοινωνίας. Στο ευρύ φάσμα δραστηριοποίησης της Πολιτικής Προστασίας, η εθελοντική συμμετοχή και δράση είναι σαφές ότι κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία. Ο ρόλος του εθελοντισμού στην Πολιτική προστασία είναι υποστηρικτικός και βοηθητικός προς τις κρατικές δομές και σε καμία περίπτωση δε λειτουργεί ανταγωνιστικά (Murphy et al., 2016).

Οι τομείς δραστηριοποίησης των εθελοντών της Πολιτικής Προστασίας συνοψίζονται στα ακόλουθα (Πρεβεζάνου, 2011):

- Συμμετοχική βοήθεια σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (σεισμοί, πυρκαγιές κλπ)
- Προστασία των κατοχυρωμένων ανθρώπινων δικαιωμάτων
- Προγράμματα αναπτυξιακού χαρακτήρα
- Διαφύλαξη της ειρήνης
- Περιβαλλοντική προστασία απειλούμενων ειδών (παραλίες, ορεινό τοπίο, πράσινο κλπ)
- Δασοπροστασία & δασοπυρόσβεση
- Διαφύλαξη της Πολιτιστικής κληρονομιάς
- εξάλειψη της φτώχειας
- Υποστηρικτικές ενέργειες του ευπαθή πληθυσμού
- Παροχή πρώτων βοηθειών (ιατρικού & νοσηλευτικού προσωπικού)

3.3 Αλληλεγγύη των λαών και Ανθρωπιστική Εφοδιαστική Αλυσίδα

Όταν η βοήθεια της τοπικής διοίκησης ή του κράτους που υπέστη κάποια μεγάλης κλίμακας καταστροφή, είτε περιβαλλοντική, είτε από κάποιο μεγάλο ατύχημα δεν επαρκεί, ώστε να συμβάλει στην αποκατάσταση του πληγέντος πληθυσμού, η βοήθεια που θα δεχθεί εκτός του περιβάλλον της ονομάζεται ανθρωπιστική βοήθεια (Davidson, 2006; Nagurney, 2012).

Η ανθρωπιστική βοήθεια θα παραδοθεί στον πληγέντα πληθυσμό μέσα από την Ανθρωπιστική Εφοδιαστική Αλυσίδα. Σύμφωνα με τους Hu, Zeng και Zhao (2009) η

μοναδική της επιδίωξη αποβλέπει στην αντιμετώπιση των συνεπειών της ανθρωπιστικής κρίσης. Οι ενέργειες που πραγματοποιεί αποτελούνται από το στάδιο του σχεδιασμού, της υλοποίησης, τον έλεγχο της ροής φορτίου, της έξυπνης αποθήκευσης καθώς και των συνολικών πληροφοριών που ξεκινούν από την αρχική αγορά και φτάνουν ως τον τελικό καταναλωτή.

Η ειδοποιός διαφορά με την εμπορική εφοδιαστική αλυσίδα είναι η απουσία της κερδοφορίας καθώς ως ζητούμενο της ανθρωπιστικής εφοδιαστικής αλυσίδας είναι η εξισορρόπηση μεταξύ του χρόνου παράδοσης και του κόστους στις αλυσίδες εφοδιασμού (Tomasini & Van Wassenhove, 2009). Η συνεισφορά και ο ρόλος της ανθρωπιστικής βοήθειας μέσω της Εφοδιαστικής Ανθρωπιστικής Αλυσίδας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης αποτελεί κομβικό σημείο για τις αμέσως επόμενες στιγμές μετά την καταστροφική περίοδο. Σε αυτό αποδίδονται τα παρακάτω (Δημητρίου, 2020):

- ✓ Η άμεση κάλυψη σε πρώτης ανάγκης βασικά αγαθά, όπως νερό, τροφή, φάρμακα να χαρακτηρίζεται από αποδοτικότητα και ταχύτητα της αποστολής.
- ✓ Η ανάληψη του υψηλού κόστους μεταφοράς των φορτίων.
- ✓ Η συσσωρευμένη τεχνογνωσία των τμημάτων Logistics από προηγούμενες καταστροφικές κρίσεις, γίνονται αντικείμενο μελέτης για την διεξαγωγή μιας πρώτης εκτίμησης των προβλεπόμενων αναγκών. Η τεχνογνωσία περιλαμβάνει: την εγκυρότητα των προμηθευτών και των μεταφορικών μέσων, τους χρόνους απόκρισης των αποτελούμενων φορτίων και τέλος την κοστολόγηση της παρεχόμενης ανθρωπιστικής βοήθειας.

Εκτός των παραπάνω, στις δραστηριότητες της ανθρωπιστικής βοήθειας συμπεριλαμβάνεται η συνεισφορά της παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης ακίνητης περιουσίας αλλά και των μεταφορικών μέσων. Η προϋπόθεση για να θεωρηθεί η εφοδιαστική αλυσίδα αξιόπιστη είναι να αποτελείται από επτά αλληλεξαρτώμενους και σταθερούς κρίκους και ως αποστολή της πρέπει να παραδώσει το σωστό προϊόν, στο σωστό σημείο, στον προβλεπόμενο χρόνο, στην σωστή κατάσταση, συνοδευόμενο με τα σωστά πιστοποιητικά και έγγραφα και φυσικά να παραδοθεί στον σωστό παραλήπτη. Η αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση της ανθρωπιστικής εφοδιαστικής αλυσίδας θα πρέπει να γίνει μέσα από τον

συνδυασμό των εμπορικών και των στρατιωτικών πρακτικών. Άλλωστε, σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης η βοήθεια και των δύο είναι απαραίτητη, από τη μια μεριά ο στρατός έχει μεγάλη εμπειρία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ενώ από την άλλη μεριά η εμπορική επιχείρηση διαθέτει όλη την τεχνογνωσία στον τομέα της διακίνησης των προϊόντων, την ευελιξία του εκτελωνισμού των προϊόντων, την οργανωμένη και συλλογική ενεργοποίηση του ναυλωμένου στόλου οχημάτων καθώς και όλο το οργανωτικό πλαίσιο της διάθεσης των ανθρωπιστικών δωρεών (Κίτσιος, 2009).

Προκειμένου να μπορέσουν οι ανθρωπιστικές οργανώσεις να ανταποκριθούν στις κρίσεις της σύγχρονης εποχής έχουν εισάγει στην λειτουργία και τη δομή τους την τεχνολογία, η οποία καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική εφόσον η δραστηριοποίησή τους γίνεται κυρίως σε περιοχές φτωχές και υποανάπτυκτες, χωρίς υποδομές. Με την βοήθεια της τεχνολογίας (emails, smart phones, ψηφιακοί χάρτες κ.α.) η επικοινωνία και η μετάδοση της πληροφορίας γίνεται άμεσα και με ασφάλεια αποφεύγοντας την μέχρι πρότινος πρακτική των χειρόγραφων σημειωμάτων και των αναλογικών κρεμάμενων σε τοίχους χαρτών στους οποίους το σημείο ενδιαφέροντος αποτυπωνόταν με πινέζες (Kovacs, Matoroulos & Hayes, 2010).

3.4 Ανθρωπιστική βοήθεια και Πολιτική Προστασία στην Ε.Ε.

Το 2001 (απόφαση 2001/792/EC) ιδρύθηκε ο Ευρωπαϊκός μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας σαν μια μεγάλη εθελοντική δεξαμενή βοήθειας προς τις πληγείσες, από καταστροφές, χώρες. Στο μηχανισμό συμμετέχουν εκτός των κρατών της Ε.Ε. και άλλα κράτη. Από τη σύσταση του μηχανισμού το 2001, η υπηρεσία έχει ανταποκριθεί σε περισσότερα από 600 καλέσματα σε βοήθεια. Σκοπός της σύστασής του είναι η συνεργασία των μελών του με τις εθνικές αρχές της πληγείσας χώρας και αφορά ενέργειες συντονισμού, ανταπόκρισης και αντιμετώπισης των καταστροφών. Κάθε χώρα συμμετέχει με τους δικούς της πόρους που αφορά εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό από τους φορείς της Π. Π. όπως την ομάδα ΕΜΑΚ του Π.Σ., γιατρούς, πυροσβέστες, εμπειρογνώμονες και μηχανικά μέσα. Η ΓΓΠΠ είναι ο μοναδικός αρμόδιος φορέας για την αποστολή αιτημάτων στην Ελλάδα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014).

Η βοήθεια μπορεί να ποικίλει κάθε φορά, ανάλογα με το είδος της κρίσης που καλούνται να διαχειριστούν. Η παροχή βοήθειας αφορά σε απεγκλωβισμούς, σε σεισμούς, στην πυρόσβεση δασικών και αστικών περιοχών, στην αποστολή γιατρών, νοσηλευτών, φαρμάκων, στη δημιουργία δομών προσωρινής εγκατάστασης των πληγέντων, στον επαναπατρισμό των πολιτών της Ε.Ε. με ασφάλεια και άλλα πολλά. Αρχικά, η πληγείσα χώρα έχει τον πρώτο λόγο διαχείρισης των αστραπιαίων καταστροφικών συνεπειών. Όταν όμως η εθνική ανταπόκριση αδυνατεί να διαχειριστεί την αυξημένη έκτακτη ανάγκη, η Ε.Ε. μέσω του μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας καλεί τα μέλη της να συνδράμουν με την αποστολή εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και άλλων πόρων (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2023).

Στο φάσμα της διεθνούς συνεργασίας και αλληλοβοήθειας των κρατών η Ελλάδα όχι μόνο έχει γίνει λήπτης βοήθειας και αλληλεγγύης σε καταστροφές που υπέστη κυρίως από σεισμούς ως κατεξοχήν σεισμογενής χώρα και για δασικές πυρκαγιές, αλλά έχει συμβάλει με τις δυνάμεις της αρκετές φορές ως αρωγός σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης από καταστροφές άλλων κρατών. Η πιο πρόσφατη μεγάλη κινητοποίηση του Ευρωπαϊκού μηχανισμού Π.Π. ήταν στις 6 Φεβρουαρίου 2023 στους καταστρεπτικούς σεισμούς μεγέθους 7,8 της κλίμακας ρίχτερ που σημειώθηκαν στη νότια Τουρκία με τις καταστροφικές συνέπειες του χτυπήματος να φτάνουν έως τη γειτονική χώρα της Συρίας. Ολόκληρες πόλεις έχουν ισοπεδωθεί από το φονικό χτύπημα του εγκελάδου με τον αριθμό των νεκρών να ξεπερνά τις 46.000 (Naddaf, 2023).

Όπως οι φυσικές καταστροφές δε γνωρίζουν γεωγραφικά σύνορα και μια έντονη σεισμική δραστηριότητα μπορεί να γίνει αισθητή ακόμα και σε μακρινή απόσταση άλλης ηπείρου, έτσι μέσω της αλληλεγγύης των χωρών παρέχεται ανθρωπιστική βοήθεια στις σεισμοπαθείς περιοχές από κάθε μεριά του πλανήτη. Έτσι οι πληγείσες χώρες δέχονται βοήθεια μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού από την πρώτη στιγμή. Η Ελλάδα είναι μέσα στις πρώτες χώρες που ανταποκρίθηκαν στην έκκληση βοήθειας της γείτονας χώρας Τουρκίας με αστραπιαία ταχύτητα από το φονικό χτύπημα της καταστροφής (Το Έθνος, 2023).

Άλλες μεγάλες πρόσφατες κινητοποιήσεις του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας εκτός του σεισμού Τουρκίας - Συρίας είναι : (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2023):

- Η μεγαλύτερη επιχείρηση έως σήμερα αφορά την στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022
- Η παγκόσμια υγειονομική πανδημία της COVID-19 που κήρυξε όλο τον πλανήτη σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης τις χρονιές από το 2020 -2022.
- Οι δασικές πυρκαγιές σε Σλοβενία, Γαλλία, Ισπανία λόγω της ασυνήθιστης ξηρασίας στην Ευρώπη (2021-2022)
- Οι επαναπατρισμοί από το Αφγανιστάν το 2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

4.1 Λίγα λόγια για την πόλη της Κατερίνης

Αν και υπάρχουν αρκετές αναφορές της ευρύτερης περιοχής της Κατερίνης που συνδέονται με μύθους από τα ομηρικά ακόμα χρόνια, είναι μερικώς αδιευκρίνιστα κάποια ερωτήματα (πότε, υπό ποιες συνθήκες και από ποιους) που δικαιολογούν την συγκρότηση της Κατερίνης ως πόλη. Ως πιθανότερη εξήγηση για την ίδρυσή της πόλης είναι ότι δημιουργήθηκε σταδιακά μετά την τουρκική κατοχή και από πλημμυρίδες προσφύγων μεταναστών. Οι πλημμυρίδες αυτές ξεκινούν μετά από το 1922 (Μικρασιατική καταστροφή) και προέρχονταν κυρίως από τον Πόντο, την Μικρασία και τη Θράκη (Μπαζάκου 2021). Τα κύρια προβλήματα που ταλαιπωρούσαν τον τόπο την εποχή εκείνη ήταν δύο (Καραλή, 2004):

- ✓ Το πρώτο και σημαντικότερο αφορά τον τόπο αυτόν καθ' αυτόν, όπου χτίστηκε η πόλη καθιστώντας τον υγειονομικά πλήρως ακατάλληλο λόγω των στάσιμων νερών (ελώδης περιοχή όλο το κέντρο της Κατερίνης). Η εικόνα αυτή σήμερα έχει αλλάξει μετά την κατασκευή των κατάλληλων αντιπλημμυρικών έργων τόσο εντός της πόλης, όσο και με την αντιπλημμυρική θωράκιση του ποταμού Λεύκου (Πέλεκα). Ωστόσο, λόγω της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής και παρά τις παρεμβάσεις που έχουν γίνει, τα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα πλήττουν συχνά τον Δήμο Κατερίνης και κυρίως την παραλιακή ζώνη.
- ✓ Το δεύτερο αφορά την ρυμοτομία της πόλης όπου λόγω έλλειψης σωστού πολεοδομικού σχεδίου και παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει κατά το παρελθόν, εξακολουθεί να υφίσταται οξύ κυκλοφοριακό πρόβλημα συμπεριλαμβάνοντας την έλλειψη χώρων στάθμευσης ως αποτέλεσμα των στενών δρόμων και πεζοδρομίων. Απόρροια των παραπάνω αποτέλεσε η μη δυνατότητα κατασκευής μεγάλων σε διατομή αγωγών απορροής ομβριών υδάτων ακόμη και σε μεγάλους κεντρικούς δρόμους.

Ενώ η γεωγραφική κατανομή της πόλης είναι τέτοια που δικαίως θα χαρακτήριζε τον

τόπο αυτό ως ευλογημένο συνδυάζοντας το μυθικό βουνό Όλυμπος και υπέροχες θάλασσες σε πολύ μικρή απόσταση, παραμένουν να υφίστανται τα παραπάνω προβλήματα ως «αγκάθια» που δυσχεραίνουν την περαιτέρω ανάπτυξη της πόλης.

4.2 Η διαχείριση μιας κρίσης συνέπεια πλημμυρικού φαινομένου από το Δήμο Κατερίνης

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η διαχείριση μιας κρίσης του Δήμου Κατερίνης ως αρμόδιου φορέας Πολιτικής Προστασίας σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς διαχείρισης κρίσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο που αφορά το φυσικό φαινόμενο της πλημμύρας με αποτέλεσμα την κήρυξη της πόλης και των γύρω περιοχών σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης. Σύμφωνα με το άρθρο 24 Ν. 4662 ΦΕΚ 27/Α/7-2-20 περί εκτίμησης της επικινδυνότητας που απορρέει από πεδίο του κύκλου καταστροφών, αποφασίστηκε η κατάλληλη στρατηγική για την αντιμετώπιση του φαινομένου καθώς και το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό και μηχανικά μέσα. Λόγω της φύσης της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης η οποία είναι δυναμική (κατά τη διάρκεια της αντιμετώπισης της μπορεί να συμβούν και άλλοι αστάθμητοι παράγοντες), συνεπάγεται ότι η εκ των προτέρων εκτίμηση μπορεί να διαμορφωθεί κατά την πορεία διαχείρισης της κρίσεως με την είσοδο των νέων δεδομένων (Νόμος 4662, 2020).

Σημαντικές αλλαγές στη δομή του κράτους θεσπίστηκαν με το πρόγραμμα ή σχέδιο Καλλικράτης Ν. 3852/2010 στο κεφάλαιο της Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης με τη μεταβίβαση αξιοσημείωτων αρμοδιοτήτων σε οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού. Στους Α΄ βαθμού ΟΤΑ που είναι και το στοιχείο ενδιαφέροντος της εργασίας από 910 Δήμους και 124 κοινότητες, ο αριθμός μειώθηκε δραματικά σε 325 Δήμους με την αναμενόμενη συνέπεια της μείωσης των αιρετών αλλά και των υπαλλήλων των Δήμων. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι οι Δήμοι έχουν να διαχειριστούν τεράστιες εκτάσεις (σε σχέση με τους Καποδιστριακούς Δήμους) με αισθητά μικρότερο αριθμό προσωπικού. Το πρόβλημα αυτό διογκώνεται περισσότερο στη διαχείριση των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που η διαχείριση αυτών απαιτεί αστραπιαία αντανακλαστικά (Παπαγγελής, 2014).

Το 2010 με την εφαρμογή του «Καλλικράτη» αναδιοργανώθηκε όλη η διοικητική δομή της χώρας, δημιουργήθηκαν νέα δεδομένα στον τομέα του επιχειρησιακού σχεδιασμού

για όλα τα είδη καταστροφών. Οι αλλαγές αυτές αφορούν χωρικές και θεσμικές αναθεωρήσεις των καθηκόντων της νέας διοικητικής δομής καθώς και του ανθρώπινου δυναμικού και μέσων (ΚΕΔΕ, 2020).

Σύμφωνα με τον Λούτα (2017) η οικονομική κρίση συντέλεσε με αρνητικό πρόσημο στην εφαρμογή του Σχεδίου Καλλικράτης που από τη μία πλευρά το κράτος έδωσε αυξημένες αρμοδιότητες στους Δήμους σε μια προσπάθεια αποκέντρωσης και από την άλλη πλευρά διαπιστώθηκε η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και υλικοτεχνικού μηχανισμού για τη διαχείριση των επιπλέον αρμοδιοτήτων, γεγονός που δεν επιβεβαίωσε όσο αναμενόταν τις προσδοκίες για αειφόρο κοινωνικό-οικονομική ανάπτυξη.

Σε Διεθνές επίπεδο υπάρχει η τάση προς τη συγκέντρωση της δημόσιας διοίκησης των συνεργαζόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας. Η συγκεκριμένη αυτή αντίληψη δε βοηθάει στις καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης όπου τα περιθώρια αντίδρασης είναι πολύ μικρά και δεν υπάρχει η πολυτέλεια να χαθεί πολύτιμος χρόνος. Στην Ελλάδα η τάση για αποκέντρωση είναι εξαιρετικά περιορισμένη, ως συνέπεια του ιστορικά κραταιού ρόλου της κεντρικής κυβέρνησης. Η τοπική Αυτοδιοίκηση επιβάλλεται να κατέχει τον πρωταρχικό ρόλο σε όλο το φάσμα της Πολιτικής Προστασίας από την πρόληψη - σχεδιασμό έως τη διαχείριση εφόσον οι κρίσεις συμβαίνουν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (Αλαβάνος, 2004).

4.3 Καταγραφή των καταστροφών από τα πλημμυρικά φαινόμενα

Με εισηγητική έκθεση από τη Δ/ση Τεχνικών Έργων και Αυτεπιστασίας προς το Αυτοτελές τμήμα Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Κατερίνης γνωστοποιήθηκαν οι καταστροφές που υπέστη η ευρύτερη περιοχή του Δήμου Κατερίνης λόγω των έντονων βροχοπτώσεων από 5-7 Δεκεμβρίου 2020 με αποτέλεσμα να προκληθούν πλημμυρικά φαινόμενα κυρίως στο παραθαλάσσιο μέτωπο και κατ' επέκταση στη γύρω περιοχή του Δήμου. Πιο αναλυτικά, αναφέρονται τα παρακάτω:

Στις Δημοτικές Ενότητες Κατερίνης – Παραλίας – Ολυμπιακής Ακτής - Κορινού:

- Πλημμύρισμα σπιτιών και επιχειρήσεων στην παραθαλάσσια περιοχή
- Πλημμύρισμα οδικού δικτύου στην παραλιακή περιοχή της Παραλίας - Ολυμπιακής Ακτής (στάθμη νερού > 50 εκ.)

- Πλημμύρισμα μεγάλων αγροτικών εκτάσεων και καταστροφή μεγάλου μέρους του αγροτικού οδικού δικτύου
- Βλάβες σε υποδομές (δίκτυα & αντλιοστάσια) ύδρευσης, αποχέτευσης και άρδευσης καθώς η δύναμη του νερού αποκάλυψε τους σωλήνες
- Βλάβες στα αντλιοστάσια της ΔΕΥΑΚ στον Σβορόνο και την Ολυμπιακή Ακτή
- Σοβαρές ζημιές στο Δημαρχιακό κτήριο
- Εγκλωβισμός οικογενειών εντός των οικιών τους λόγω καταστροφής μη ασφαλισμένων δρόμων

Στις λοιπές Δημοτικές Ενότητες:

- Ηλεκτρολογικές βλάβες όπως ηλεκτροκινητήρες,, συστήματα εκκίνησης (ασύγχρονοι μετατροπείς συχνότητας / inverter, ομαλοί εκκινητές / soft starter, κυκλώματα αστέρος τριγώνου - Y/D) καθώς και αυτοματισμών των ηλεκτρικών πινάκων
- Κίνδυνοι υπερχειλίσης στο φράγμα των δημοτικών διαμερισμάτων Εξοχής και Τριλόφου
- Καταστροφή φρεατίων των υδρευτικών πηγών στους οικισμούς Αγίου Δημητρίου και Ριτήνης
- Κίνδυνος κατάρρευσης της διακοινοτικής οδού από την ζημιά στη γέφυρα της Λαγόραχης
- Σοβαρές ζημιές στην αστική και αγροτική οδοποιία με παραμορφώσεις και ιδιαίτερος βαθιές ρηγματώσεις του οδοστρώματος, μεγάλες καθιζήσεις, διάβρωση των επιχωμάτων κ.α.
- Βλάβες οχετών και τάφρων
- Είσοδος νερού σε σπίτια και καταστήματα
- Απώλεια ζωικού κεφαλαίου σε σταβλικές εγκαταστάσεις του Σβορόνου.
- Δυσκολία μετακινήσεων οχημάτων (ιδιαίτερος των πεζών) εντός των οικισμών Τόξου και Εξοχής λόγω μετακινούμενων φερτών υλικών
- Ιδιαίτερα επικίνδυνα σημεία (ιρλανδικές διαβάσεις, σωληνωτές, επικλινή κ.α.) σε όλα τα χωριά του Δήμου λόγω της καταστροφής των αγροτικών οδών.

4.4 Το χρονικό ενεργειών του Δήμου Κατερίνης βήμα - βήμα

Στις 7 Δεκεμβρίου 2020 με αίτημα του Δήμου Κατερίνης προς την Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας ζητήθηκε η επικαιροποίηση της 6^{ης} παράτασης ισχύος της Απόφασης Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας με θέμα «Κήρυξη περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω έντονων καιρικών φαινομένων (έντονες βροχοπτώσεις, πλημμύρες, κατολισθήσεις κλπ)» Το αίτημα αφορούσε όλο τον Δήμο Κατερίνης κι η παράταση αποσκοπούσε στο να διαρκέσει έως τις 18/07/2021.

Την ίδια μέρα, από το Τμήμα Π.Π. της Περιφερειακής ενότητας Πιερίας αποστάλθηκε έντυπο προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την επικαιροποίηση της απόφασης κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης των Δήμων της Περιφερειακής ενότητας Πιερίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Π.Π, λόγω έντονων καιρικών και πλημμυρικών φαινομένων. Στις 8 Δεκεμβρίου 2020, έγγραφο της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας με κοινοποίηση προς το τμήμα Πολιτικής Προστασίας της Π.Ε. Πιερίας και την παράκληση της περαιτέρω κοινοποίησης του εγγράφου στους πληγέντες από τα πλημμυρικά φαινόμενα των προηγούμενων ημερών Δήμους Δίου-Ολύμπου, Κατερίνης, Πύδνας-Κολινδρού, θέτει τις περιοχές αυτές σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Στις 10 Δεκεμβρίου 2020, με αίτημα του Δήμου Κατερίνης προς τη Γ.Γ.Π.Π. / Γραφείο Γενικού Γραμματέα/Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ζητείται οικονομική ενίσχυση για τις δράσεις αντιμετώπισης λόγω των έντονων καιρικών φαινομένων. Ο προϋπολογισμός που υπολογίστηκε για την αντιμετώπιση των καταστροφών ανήλθε στο ποσό των 1.680.000,00 € και αφορούσε προμήθεια υλικών πάντως τύπου / μισθώσεις μηχανημάτων. Αναφέρεται επίσης ότι ο Δήμος Κατερίνης αιτήθηκε επιχορήγηση ύψους 1.900.000,00€ λόγω των συνεπειών που εκδηλώθηκαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα με την ονομασία "ΓΗΡΥΟΝΗΣ" χωρίς να έχει λάβει ακόμη ανταπόκριση. Στις 22 Δεκεμβρίου 2020 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών επιχορήγηση ύψους 500.000,00 € με την προϋπόθεση καταβολή του ποσού να γίνεται σε δόσεις σύμφωνα με την πρόοδο εξυγίανσης των έργων και την καταβολή των παραστατικών.

Στις 9 Μαρτίου ο Δήμος Κατερίνης αποδέχθηκε το ύψος της χρηματοδότησης και οι ημερομηνίες καταβολής της τμηματικής επιχορήγησής ύψους 500.000,00 €, έχουν ως

εξής:

Πίνακας 1

Ύψος χρηματοδότησης για το Δήμο Κατερίνης για τα πλημμυρικά φαινόμενα περιόδου 5-7 Δεκεμβρίου 2020

Ημερομηνία	Ποσό (ευρώ)	Απόφαση
15 Ιουνίου 2021	240.038,74	ΑΔΑ: ΡΕΥΟΩΕΤ-Ε35
29 Ιουνίου 2021	143.273,78	ΑΔΑ: 6ΣΓΦΩΕΤ-Δ40
27 Ιουλίου 2021	97.413,97	ΑΔΑ: ΨΧΚΝΩΕΤ-ΛΝΨ
14 Σεπτεμβρίου 2021	19.260,92	ΑΔΑ: ΨΖΛΩΩΕΤ-ΨΞΗ

Μετά από εκτενή καταγραφή των ζημιών που υπέστησαν κατοικίες και επιχειρήσεις από τα καταστροφικά πλημμυρικά φαινόμενα της 6^{ης} & 7^{ης} Δεκεμβρίου 2020 διαπιστώθηκε ότι υπήρξαν τέσσερις περιπτώσεις που πληρούσαν τα κριτήρια για να θεωρηθούν ως δικαιούχοι. Στις 16 Μαρτίου 2021 ο Δήμος Κατερίνης υπέβαλε αίτημα στο υπουργείο Εσωτερικών για τη επιχορήγηση του Δήμου Κατερίνης οικονομικής ενίσχυσης ποσού 13.680,00 το οποίο εγκρίθηκε στις 21 Απριλίου 2021 από το Τμήμα Επιχορηγήσεων Τοπ. Αυτ/σης του Υπουργείου Εσωτερικών.

Εικόνα 4 Μέγιστες ημερήσιες βροχοπτώσεις, 7-12-2020 (Meteo, 2020)

Στην παραπάνω εικόνα παρατηρούνται καταγεγραμμένες οι μέγιστες ημερήσιες τιμές βροχοπτώσεων σε περιοχές της Ελλάδας για την 7^η Δεκεμβρίου 2020. Παρατηρείται ότι το ύψος της βροχόπτωσης είναι συγκριτικά τετραπλάσιο από τις άλλες περιοχές (205 mm). Στην τεχνική έκθεση του Δήμου Κατερίνης για τα πλημμυρικά φαινόμενα της ίδιας ημέρας που υπέβαλε στις 13/1/21 αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα

μετεωρολογικά δεδομένα η βροχή που έπεσε μέσα σε 24 ώρες στην περιοχή αντιστοιχεί στο 46% της μέσης ετήσιας βροχόπτωσης.

Από την πρώτη στιγμή η τεχνική υπηρεσία του Δήμου Κατερίνης σε συνεργασία με την ΔΕΥΑ Κατερίνης έθεσαν σε λειτουργία μηχανήματα, για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων αποτέλεσμα της έντονης και παρατεταμένης βροχόπτωσης καθώς και των δυνατών ανέμων. Ο Δήμος και οι εμπλεκόμενοι φορείς Π.Π. παρέμειναν σε κατάσταση επιφυλακής για άμεση παρέμβαση όπου και όταν χρειαστεί. Πολύ σημαντική υπήρξε η παρέμβαση της Πυροσβεστικής υπηρεσίας η οποία ανταποκρίθηκε σε κλήσεις για απεγκλωβισμό ατόμων από αυτοκίνητα καθώς και άντληση υδάτων από πλημμυρισμένες οικίες.

4.5 Μέτρα προστασίας του φορέα

Σύμφωνα με την Κουρούδη (2015) για την σωστή διαχείριση των πλημμυρικών κινδύνων πρέπει να δίνεται έμφαση σε ενέργειες σε τρεις διαδοχικές περιόδους, ήτοι την προ-καταστροφική, την συν-καταστροφική και την μετα-καταστροφική.

4.5.1 Προ- καταστροφική περίοδος

Ο προ-καταστροφικός σχεδιασμός περιλαμβάνει τρία βήματα στα οποία συνοψίζονται οι ακόλουθες ενέργειες.

Βήμα 1. Πρόληψη (Prevention)

- Εκπόνηση θεσμικού πλαισίου αξιολόγησης για τη μείωση του κινδύνου πλημμύρας
- Διασφάλιση της εφαρμογής των υφιστάμενων θεσμικών πλαισίων
- Στόχευση στην ενίσχυση των ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων για τη συμβολή τους στη διαχείριση κινδύνων και καταστροφών
- Διάδοση της ενημέρωσης του κοινού σε γενικά θέματα σχετικά με τους κινδύνους των πλημμυρών καθώς και ενημέρωση για τους τρόπους προστασίας του κοινού
- Διάδοση σημαντικών δημοσίων πληροφοριών για κινδύνους σχετικά με τοπικές πλημμύρες

- Πλήρη καταγραφή Λεκανών Απορροής και Υδραυλικών μελετών / Χαρτογράφηση πλημμυρικών πεδιάδων / Εκτίμηση διαφόρων σεναρίων πλημμύρας και την υλοποίηση νέων αντιπλημμυρικών κατασκευών
- Συχνός και επαρκής έλεγχος, καθαρισμός και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων
- Δημιουργία φραγμάτων για περιορισμό φερτών υλών στα ορεινά των ποταμών
- Κατασκευή προστατευτικών έργων σε παραθαλάσσιες πεδινές περιοχές
- Δημιουργία προστατευτικών έργων των παράκτιων πεδινών περιοχών
- Πλήρη καταγραφή των ιδιαίτερα επικίνδυνων σημείων (ιρλανδικών διαβάσεων) όπου το οδικό δίκτυο διασταυρώνεται με χείμαρρους

Βήμα 2. Μετριασμός (Mitigation)

- Ανασχηματισμός του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου αξιοποιώντας την υφιστάμενη γνώση από προηγούμενες εμπειρίες καταστροφών, την εξέλιξη της τεχνολογίας ή αλλαγή διοικητικών διαδικασιών κ.λπ.
- Δημιουργία αντιπλημμυρικών υποδομών (φραγμάτων, γεφυρών) υψηλού επιπέδου ασφάλειας
- Σχεδιασμός, τμηματοποίηση και εξ ορθολογισμός χρήσης έκτασης γης, στηριζόμενο σε δυνητικό κίνδυνο πλημμύρας μιας περιοχής
- Αστική ανάπτυξη εκτός πιθανών περιοχών αυξημένου κινδύνου πλημμύρας

Βήμα 3. Προετοιμασία (Preparedness)

- Προγράμματα εγρήγορσης και μνημόνια δράσεων καταπολέμησης των πλημμυρικών κινδύνων των συνεργαζόμενων φορέων
- Τοποθέτηση συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης
- Οργάνωση ενεργειών εκκένωσης
- Διεξαγωγή ασκήσεων ετοιμότητας Πολιτικής Άμυνας
- Ενδυνάμωση του θεσμού του εθελοντισμού της Πολιτικής Προστασίας

4.5.2 Συν-καταστροφική περίοδος

Κατά την συν-καταστροφική περίοδο γίνεται επέμβαση & διαχείριση έκτακτης ανάγκης δίνοντας έμφαση στα εξής:

- Διαρκή ροή πληροφοριών / συγκέντρωση - αξιοποίηση και διαμερισμό στους αρμόδιους των δράσεων
- Πληροφόρηση του κοινού
- Υπολογισμός των αναγκών
- Συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων και των εθελοντικών οργανώσεων

4.5.3 Μετά-καταστροφική περίοδος

Η μετά-καταστροφική περίοδος χωρίζεται σε τρία στάδια και σε κάθε ένα από αυτό υλοποιούνται επιμέρους ενέργειες, ως αυτές παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Στάδιο 1. Άμεσης απόκρισης-Αρωγής

- Δράσεις διάσωσης
- Ακαριαία παροχή βοήθειας στους πληγέντες (παροχή τροφής, στέγης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης κ.α.)
- Συγκρότηση επιτροπών για τη διενέργεια του ελέγχου των υποδομών

Στάδιο 1. Ανάκαμψη

- Αποκατάσταση των ελαφριών φθορών στην καθημερινή λειτουργία των υποδομών
- Σχηματισμός επιτροπών που θα καταγράψει άμεσα τις καταστροφές
- Σχεδιασμός ανοικοδόμησης κατεστραμμένων υποδομών

Στάδιο 3. Αποκατάσταση

- Πλήρη επανόρθωση των κατεστραμμένων έργων υποδομών και κτηρίων συνέπεια του πλημμυρικού φαινομένου
- Διαφύλαξη της κοινωνίας από τις πλημμύρες κατασκευάζοντας αντιπλημμυρικά προστατευτικά έργα στην πληγείσα περιοχή.

Η αντιμετώπιση μιας κρίσης (πχ πλημμύρα) συνιστά ένα δύσκολο εγχείρημα το οποίο προϋποθέτει καλή οργάνωση, καλό σχεδιασμό και συντονισμό. Σε κάθε μία από τις περιόδους ο σχεδιασμός πρέπει να γίνεται υπό την αιγίδα των αρμόδιων φορέων αλλά κάτι τέτοιο προϋποθέτει αναμφίβολα και την ενεργή εμπλοκή των πολιτών.

4.6 Ο στρατηγικός σχεδιασμός και η ανάλυση swot στην τοπική Αυτοδιοίκηση

Για την επιτυχή αντιμετώπιση και για τον μετριασμό ή ακόμα και την αποφυγή μιας κρίσης απαιτείται ο κατάλληλος στρατηγικός σχεδιασμός του φορέα διαχείρισής της. Ο στρατηγικός σχεδιασμός αποτελεί μια καλή πρακτική του ίδιου του οργανισμού που συμπεριλαμβάνει όλες τις φάσεις της κρίσης στοχεύοντας στη μετατροπή των προγενέστερων αντιλήψεων προς την βελτίωση της μελλοντικής πραγματικότητας (DiNapoli, 2002).

Η αξιοποίηση της ανάλυσης swot σε τομείς που αφορούν τον μη επιχειρησιακό τομέα του στρατηγικού σχεδιασμού ενός οργανισμού αποτελεί ένα άριστο μεθοδολογικό εργαλείο το οποίο βοηθάει (European Commission, 1999):

- Στην ελάττωση της ανασφάλειας μέσω της εφαρμογής σαφών αναπτυξιακών πολιτικών και προγραμμάτων της κάθε γεωγραφικής περιοχής, αξιοποιώντας τα μοναδικά γνωρίσματά αυτών.
- Στον προσδιορισμό των κρίσιμων και αποτελεσματικών παραγόντων του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος που ασκούν επιρροή ως προς την επιτυχία των προγραμμάτων.

Μέσω της ανάλυσης swot, σε θέματα πολιτικής προστασίας που διαχειρίζονται οι Δήμοι στο Αυτοδιοικητικό επίπεδο, δίνεται η δυνατότητα λήψης σωστότερων και αποτελεσματικότερων αποφάσεων αφούγκραζόμενοι τις μελλοντικές ευκαιρίες και απειλές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

5.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθεί η οργάνωση των δημόσιων φορέων και οργανισμών σε θέματα Πολιτικής Προστασίας. Επιμέρους σκοπός είναι να γίνει σαφές ποια είναι η γνώμη των συμμετεχόντων στην έρευνα για την πολιτική προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων, να γίνει κατανοητό σε τι βαθμό οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα λαμβάνουν μέτρα, οργανώνονται και προβαίνουν στους κατάλληλους σχεδιασμούς για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση των κρίσεων, πριν αυτές επέλθουν και τέλος να αποσαφηνιστεί η συνεργασία των φορέων αλλά και η εθελοντική δράση που πραγματοποιείται στα πλαίσια της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών.

5.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Υπάρχουν τρία βασικά ερωτήματα στα οποία δίνεται έμφαση και στα οποία επιχειρείται να δοθούν απαντήσεις. Τα ερωτήματα αυτά τα οποία απορρέουν από το σκοπό της έρευνας είναι τα παρακάτω:

1. Ποιες είναι οι γενικές απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για την Πολιτική Προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων;
2. Ποιες είναι οι απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, για το σχεδιασμό και την οργάνωση, την αντιμετώπιση αλλά και την αποκατάσταση των κρίσεων, πριν τον ερχομό αυτών;
3. Ποιες είναι οι απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για τη συνεργασία που υπάρχει μεταξύ των φορέων αλλά και τον εθελοντισμό που λαμβάνει χώρα στις δημόσιες υπηρεσίες;

5.3 Μέθοδος έρευνας

Κατανοώντας το βασικό σκοπό της έρευνας αλλά και τα ερευνητικά ερωτήματα αυτής έγινε προσπάθεια να διερευνηθούν οι διαθέσιμες μέθοδοι που μπορούσαν να αξιοποιηθούν. Στη βιβλιογραφία εντοπίζονται δύο είδη ερευνών εκ των οποίων η πρώτη είναι η ποσοτική και η δεύτερη είναι η ποιοτική. Στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκε η ποσοτική μέθοδος για να συλλεχθούν τα δεδομένα με βασικό σκοπό να καταστεί εφικτή η εξαγωγή στατιστικών αποτελεσμάτων και να αποτυπωθούν σε αυτά οι απόψεις αλλά και οι στάσεις των εργαζομένων των δημοσίων υπηρεσιών. Με την αξιοποίηση της ποσοτικής μεθόδου γίνεται στόχευση στη διασφάλιση της αξιοπιστίας αλλά και της αντικειμενικότητας η οποία επιτυγχάνεται μέσα από τη συλλογή αριθμητικών δεδομένων και με τις αναλύσεις αυτών με περιγραφικό και επαγωγικό τρόπο. Η ποσοτική έρευνα δίνει τη δυνατότητα της αντικειμενικής ερμηνείας των δεδομένων γεγονός που σημαίνει ότι ο/η ερευνητής/τρια είναι αποστασιοποιημένος/η από τα γεγονότα και τα εξετάζει με τρόπο ο οποίος είναι αμερόληπτος (Creswell, 2011).

Όταν τα δεδομένα είναι μετρήσιμα και αναλύονται με αντικειμενικό τρόπο είναι εφικτό να αναδειχθούν οι απόψεις και οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα και να φανούν με ξεκάθαρο τρόπο οι διαφοροποιήσεις που υπάρχουν σε αυτές. Επιπλέον, η ποσοτική έρευνα δίνει τη δυνατότητα ανάλυσης των δεδομένων σε βάθος μέσα από τη διερεύνηση πιθανών σχέσεων ανάμεσα στις υπάρχουσες μεταβλητές ενώ την ίδια στιγμή τα αποτελέσματα που εξάγονται μπορούν να ερμηνευτούν τόσο σε σχέση με το θεωρητικό υπόβαθρο αλλά και σε σχέση με αποτελέσματα ερευνών που υπάρχουν ήδη στη βιβλιογραφία από ερευνητικές προσπάθειες άλλων ερευνητών. Εν αντιθέσει με την ποσοτική έρευνα, η ποιοτική έρευνα παρουσιάζει διαφορετικά χαρακτηριστικά από την ποσοτική καθώς η ερμηνεία των δεδομένων γίνεται σε διαφορετικό υπόβαθρο και είναι περισσότερο υποκειμενική παρά αντικειμενική. Ακόμη, η ποιοτική έρευνα απαιτεί παραπάνω χρόνο για να υλοποιηθεί και η συλλογή των δεδομένων μπορεί να είναι μία χρονοβόρα διαδικασία και να καθυστερήσει την ολοκλήρωση της έρευνας. Στην περίπτωση της παρούσας εργασίας η ποσοτική μέθοδος κρίθηκε ως η πιο κατάλληλη και ενδεικτική λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη δύο βασικούς παράγοντες. Ο πρώτος από αυτούς είναι ο χρονικός περιορισμός και ο δεύτερος είναι τα διαθέσιμα μέσα και οι γνώσεις για την υλοποίηση της έρευνας.

5.4 Εργαλεία έρευνας

Βασικό εργαλείο της παρούσας έρευνας το οποίο ήταν καθοριστικό για τη συλλογή των δεδομένων είναι το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 4 θεματικές ενότητες ως ακολούθως και η κατασκευή του δε στηρίχθηκε σε άλλα εργαλεία, πράγμα που σημαίνει ότι κατασκευάστηκε από μηδενική βάση με γνώμονα το θεωρητικό πλαίσιο:

A. Δημογραφικά στοιχεία

Η πρώτη θεματική ενότητα αποτελείται από 6 ερωτήσεις οι οποίες στοχεύουν στη στοιχειοθέτηση του δημογραφικού προφίλ των συμμετεχόντων στην έρευνα. Οι ερωτήσεις αυτές αφορούν στο φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, το επίπεδο σπουδών, την επαγγελματική ιδιότητα και τα έτη προϋπηρεσίας των συμμετεχόντων. Όλες οι ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής.

B. Γενικές ερωτήσεις για την Πολιτική Προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων

Η δεύτερη θεματική ενότητα αποτελείται και αυτή από 6 ερωτήσεις οι οποίες στοχεύουν στην αποτύπωση των απόψεων των συμμετεχόντων για την Πολιτική Προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Από τις 6 ερωτήσεις, οι δύο είναι πολλαπλής επιλογής και στη μία από αυτή οι ερωτώμενοι μπορούσαν να δώσουν πάνω από μία απαντήσεις. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου αναλύθηκαν με τη βοήθεια ειδικού προγράμματος εκτός από την ερώτηση αυτή η οποία μπορούσε να δεχθεί πάνω από μία απαντήσεις και η επεξεργασία αυτής έγινε με τη βοήθεια του υπολογιστικού φύλλου Excel. Για τις υπόλοιπες τέσσερις ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκαν δύο πενταβάθμιες κλίμακες τύπου likert και μία τριτοβάθμια:

1 ► Καθόλου, 2 ► Λίγο, 3 ► Ούτε λίγο, ούτε πολύ, 4 ► Πολύ, 5 ► Πάρα πολύ

1 ► Ποτέ, 2 ► 1-2 φορές /χρόνο, 3 ► 3-5 φορές / χρόνο, 4 ► 1 φορά το μήνα, 5 ► παραπάνω από μία φορά / μήνα

1 ► Κακή, 2 ► Ούτε κακή, ούτε καλή, 3 ► Καλή

Γ. Πρόληψη - Σχεδιασμός - Οργάνωση

Η τρίτη θεματική ενότητα είχε σκοπό να διερευνήσει τις απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, για το σχεδιασμό-

οργάνωση πριν επέλθει κάποια κρίση καθώς και για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση των κρίσεων. Η ενότητα αυτή αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις και οι τρεις από αυτές περιλαμβάνουν υποερωτήματα. Προκειμένου να απαντηθούν οι ερωτήσεις χρησιμοποιήθηκε μία πενταβάθμια κλίμακα τύπου likert:

1 ► Καθόλου, 2 ► Λίγο, 3 ► Ούτε λίγο, ούτε πολύ, 4 ► Πολύ, 5 ► Πάρα πολύ

Δ. Συνεργασία των φορέων και εθελοντισμός

Η τέταρτη θεματική ενότητα έχει να κάνει με τη διερεύνηση της συνεργασίας των φορέων και του ζητήματος του εθελοντισμού. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει 6 ερωτήσεις. Από αυτές, οι τρεις ερωτήσεις είναι διχοτομικές και δέχονται μόλις 2 απαντήσεις (Ναι - Όχι). Μία ερώτηση είναι πολλαπλής επιλογής και οι υπόλοιπες δύο ερωτήσεις, εκ των οποίων η μία περιλαμβάνει τέσσερα υποερωτήματα, απαντήθηκαν σε κλίμακα τύπου likert 5 βαθμών:

1 ► Καθόλου, 2 ► Λίγο, 3 ► Ούτε λίγο, ούτε πολύ, 4 ► Πολύ, 5 ► Πάρα πολύ

1 ► Καθόλου σημαντικό, 2 ► Λίγο σημαντικό, 3 ► Αρκετά σημαντικό, 4 ► Πολύ σημαντικό, 5 ► Εντελώς σημαντικό

Για τη διευκόλυνση των συμμετεχόντων στην έρευνα δόθηκε έμφαση στη διατύπωση των ερωτήσεων αλλά και στον αριθμό αυτών. Πιο συγκεκριμένα, επιχειρήθηκε να διατυπωθούν όσο γίνεται πιο απλά και με σαφήνεια οι ερωτήσεις και ο αριθμός αυτών να μην είναι ιδιαίτερα μεγάλος ώστε οι ερωτώμενοι να μη χάσουν το ενδιαφέρον τους για να συμπληρώσουν με προσοχή το ερωτηματολόγιο.

5.5 Συμμετέχοντες στην έρευνα και δειγματοληψία

Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 160 άτομα από διαφορετικούς συνεργαζόμενους φορείς Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Κατερίνης και του νομού Πιερίας. Αναλυτικά στοιχεία για τους συμμετέχοντες παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 6 αλλά εάν θα πρέπει να γίνει σύνοψη του δημογραφικού προφίλ των συμμετεχόντων, τότε θα πρέπει να γίνει αναφορά στο γεγονός ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες είναι γυναίκες, οι οποίες είναι ηλικίας 46 έως 55 ετών, είναι έγγαμες, έχουν αποφοιτήσει από κάποιο ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΙΕΚ, απασχολούνται σε φορείς όπως η ΔΕΥΑ, η ΔΕΗ και ο ΟΤΕ και έχουν 16 με 29 έτη προϋπηρεσίας. Για την προσέγγιση του δείγματος εφαρμόστηκε η δειγματοληψία ευκολίας ή ευχέρειας η οποία συνιστά έναν τύπο δειγματοληψίας μη

πιθανοτικό και στηρίζεται στη συλλογή στοιχείων από πληθυσμιακά τμήματα που είναι διατεθειμένα να συμμετάσχουν στην ερευνητική προσπάθεια (Saunders, Lewis & Thornhill, 2012).

5.6 Διαδικασία έρευνας

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε για να υλοποιηθεί η έρευνα χωρίζεται ουσιαστικά σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά τη συγγραφή του θεωρητικού μέρους και το δεύτερο τη συγγραφή του ερευνητικού μέρους. Το θεωρητικό μέρος άρχισε να διαμορφώνεται μετά τον προσδιορισμό του θέματος και την αποδοχή αυτού από τον επιβλέποντα καθηγητή. Μετά την ολοκλήρωση του θεωρητικού μέρους η προσοχή στράφηκε στο ερευνητικό μέρος. Το πρώτο πράγμα στο οποίο δόθηκε έμφαση ήταν να γίνει βιβλιογραφική ανασκόπηση αναφορικά με το θέμα της εργασίας και να συλλεχθούν πληροφορίες προκειμένου να διαμορφωθεί το εργαλείο της έρευνας, δηλαδή το ερωτηματολόγιο. Όλα τα δεδομένα που βρέθηκαν καταγράφηκαν και στη συνέχεια υπέστησαν επεξεργασία. Με βάση τα δεδομένα διατυπώθηκαν ορισμένες ερωτήσεις και διαμορφώθηκε μία στοιχειώδη μορφή του ερωτηματολογίου. Οι ερωτήσεις αυτές επαναξιολογήθηκαν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ερωτήσεις είναι σωστά διατυπωμένες, έχουν την ίδια κατεύθυνση, είναι σύντομες και περιεκτικές και μπορούν να απαντηθούν εύκολα.

Στη συνέχεια, το ερωτηματολόγιο ψηφιοποιήθηκε με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει η τεχνολογία. Η ψηφιοποίηση έγινε μέσω Google Forms. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα έλαβαν το ερωτηματολόγιο σε ψηφιακή μορφή και σε προσωπικό μήνυμα. Σε αυτό βοήθησε εξίσου η τεχνολογία αλλά και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Για την αποστολή του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό το Viber. Πολλά ερωτηματολόγια στάλθηκαν ακόμη μέσω email. Για χρονικό διάστημα δύο περίπου μηνών το ερωτηματολόγιο δέχονταν απαντήσεις και βρισκόταν στη διάθεση των ερωτώμενων προκειμένου να συμπληρωθεί. Η έρευνα δεν καθυστέρησε ιδιαίτερα και δεν παρατηρήθηκαν περιορισμοί που να υποσκάπτουν τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη συλλογή των δεδομένων. Αρκετά γρήγορα συμπληρώθηκαν 160 ερωτηματολόγια και στη συνέχεια ξεκίνησε η διαδικασία της επεξεργασίας των δεδομένων.

Συμπληρώνοντας ένα ερωτηματολόγιο ψηφιακά οι απαντήσεις που δίνονται μπορούν να αποτυπωθούν σε υπολογιστικό φύλλο Excel. Αυτό συνέβη και στην παρούσα

εργασία. Τα δεδομένα που καταγράφηκαν στο Excel έπρεπε να μετατραπούν σε αριθμούς γιατί τα ειδικά λογισμικά στατιστικής επεξεργασίας αναγνωρίζουν αριθμούς και όχι λέξεις. Για παράδειγμα, στην ερώτηση που αφορά το φύλο των ερωτώμενων οι ερωτώμενοι μπορούσαν να απαντήσουν ότι είναι άντρες ή γυναίκες. Στο Excel εμφανίζονταν η λέξη άνδρας και λέξη γυναίκα ανάλογα με την απάντηση που έδωσαν οι ερωτώμενοι. Η λέξη άνδρας αντικαταστάθηκε με τον αριθμό 1 και η λέξη γυναίκα αντικαταστάθηκε με τον αριθμό 2. Η διαδικασία αυτή ακολουθήθηκε και για τις υπόλοιπες ερωτήσεις, ανάλογα φυσικά με τον αριθμό των πιθανών απαντήσεων. Εάν δηλαδή μία απάντηση δεχόταν 5 απαντήσεις, τότε χρησιμοποιήθηκαν οι αριθμοί από το 1 μέχρι το 5 για τη διαδικασία της αντικατάστασης.

Μόλις ολοκληρώθηκε αυτή η διαδικασία το αρχείο Excel αποθηκεύτηκε σε μορφή csv (οριοθετημένο με κόμμα) και στη συνέχεια έγινε εισαγωγή του αρχείου στο πρόγραμμα στατιστικής επεξεργασίας. Επόμενο βήμα ήταν να γίνει κωδικοποίηση των αριθμών. Ουσιαστικά, πραγματοποιήθηκε η αντίστροφη διαδικασία. Εάν ληφθεί ξανά υπόψη το παράδειγμα του φύλου, τότε για τον αριθμό 1 δόθηκε η τιμή άνδρας και τον αριθμό 2 δόθηκε η τιμή γυναίκα. Μόλις ολοκληρώθηκε αυτή η διαδικασία για όλες τις μεταβλητές του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκαν εντολές του προγράμματος στατιστικής επεξεργασίας για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων σε πίνακες. Αντίστοιχα, χρησιμοποιήθηκαν πλέον εντολές για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα σε μεταβλητές με σκοπό την βαθύτερη ανάλυση των δεδομένων.

5.7 Στατιστική ανάλυση

Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πρόγραμμα JASP. Η επιλογή του συγκεκριμένου προγράμματος έγινε συνειδητά λόγω προϋπάρχουσας εμπειρίας με αυτό.

5.8 Αξιοπιστία ερωτηματολογίου

Η αξιοπιστία είναι μία έννοια η οποία παραπέμπει στην ύπαρξη συνέπειας του αποτελέσματος μετά από την πραγματοποίηση ελέγχου και της επανάληψης του ελέγχου. Η αξιοπιστία ελέγχεται μέσα από μετρήσεις οι οποίες εξετάζουν ένα συγκεκριμένο πράγμα και οι οποίες οδηγούν σε ίδια αποτελέσματα. Έχει να κάνει ακόμη με την ύπαρξη συνοχής αλλά και ομοιογένειας. Χαρακτηριστικά, η ύπαρξη συνοχής και ομοιογένειας σε ένα ερωτηματολόγιο εξετάζεται από το γεγονός ότι οι

ερωτήσεις από τις οποίες αποτελείται δεν οδηγούν σε πολύ διαφορετικά αποτελέσματα αλλά υπό την προϋπόθεση ότι οι συνθήκες έρευνας παραμένουν ίδιες οδηγούν στην εξαγωγή όμοιων ευρημάτων. Στην παρούσα εργασία η αξιοπιστία δεν ενισχύεται τόσο από τη διαδικασία συλλογής των δεδομένων όσο από τη διαδικασία επεξεργασίας αυτών. Τα ερωτηματολόγια δε δόθηκαν ιδιοχείρως στους συμμετέχοντες αλλά στάλθηκαν με ηλεκτρονικό τρόπο, συνεπώς, δε μπορεί να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες συναίνεσαν να συμμετάσχουν στην έρευνα επιδεικνύοντας την πρέπουσα υπευθυνότητα. Για την εκτίμηση της αξιοπιστίας χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης Cronbach's alpha με σκοπό να διερευνηθεί αν και σε ποιο βαθμό οι μεταβλητές του ερωτηματολογίου παρουσιάζουν εσωτερική συνέπεια. Το αποτέλεσμα του ελέγχου (Cronbach's $\alpha = 0,891$) βρέθηκε να είναι πολύ υψηλό, γεγονός που επιβεβαιώνει την ύπαρξη εσωτερικής συνέπειας αλλά και το ότι το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε είναι πολύ ικανοποιητικό για την ορθή και αποτελεσματική συλλογή των δεδομένων. Εάν θεωρηθεί ότι όταν η τιμή του δείκτη κυμαίνεται ανάμεσα στο 0,9 και στο 1 υπάρχει ένδειξη για υψηλή αξιοπιστία, τότε το αποτέλεσμα του ελέγχου δείχνει την ικανότητα του ερωτηματολογίου να συμβάλλει σε ικανοποιητικές μετρήσεις (Mwape & Mumba, 2012).

Πίνακας 2

Αποτέλεσμα ελέγχου αξιοπιστίας

Estimate	Cronbach's α
Point estimate	0.891

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

6.1 Περιγραφική ανάλυση

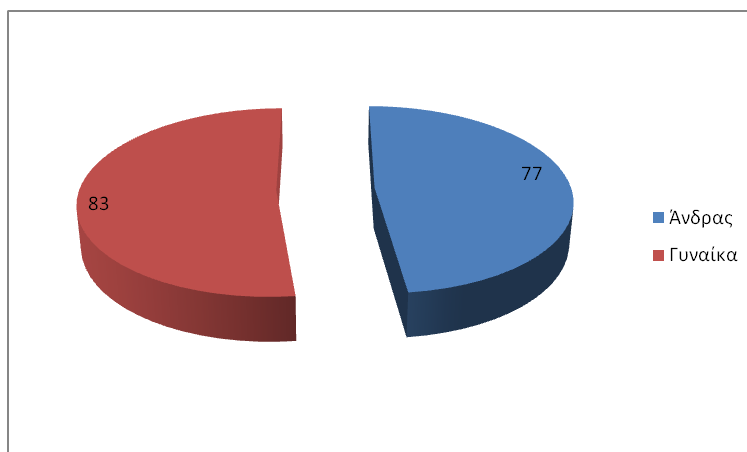
6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία

Η πρώτη θεματική ενότητα αφορά στα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων και πιο συγκεκριμένα το φύλο, την ηλικία την οικογενειακή κατάσταση, το επίπεδο σπουδών, την επαγγελματική ιδιότητα αυτών και τα έτη προϋπηρεσίας που έχουν. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων σχετικά με τα ζητήματα αυτά παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν και ερμηνεύονται ξεχωριστά. Σύμφωνα με τον πρώτο πίνακα που αφορά το φύλο των ερωτώμενων, παρατηρείται ότι 77 ερωτώμενοι είναι άντρες και 83 ερωτώμενοι είναι γυναίκες. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 160 άτομα και παρατηρείται ότι ανάμεσα στο δείγμα υπάρχει ικανοποιητική ομοιογένεια καθώς ο αριθμός των ανδρών δε διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό των γυναικών.

Πίνακας 3

Φύλο ερωτώμενων

	Frequency	Percent Valid	Percent Cumulative	Percent
Άνδρας	77	48.125	48.125	48.125
Γυναίκα	83	51.875	51.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

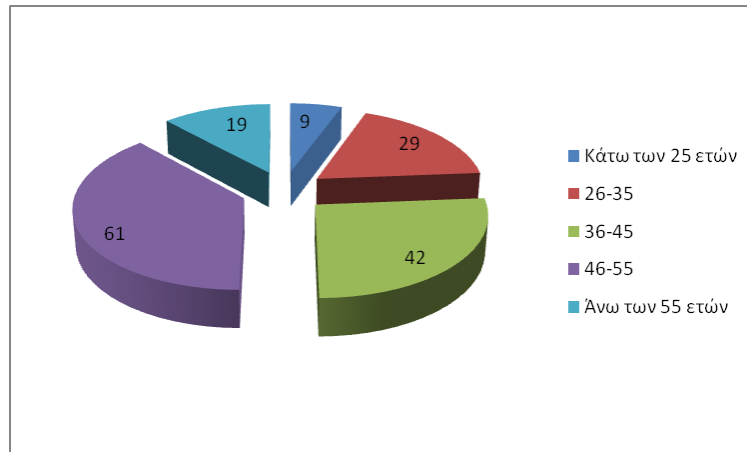
Γράφημα 1 Φύλο ερωτώμενων

Παρατηρείται ότι 9 ερωτώμενοι είναι ηλικίας κάτω των 25 ετών και 29 ερωτώμενοι υπάγονται στην ηλικιακή ομάδα των 26 έως 35 ετών. Επιπλέον, 42 ερωτώμενοι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 36 έως 45 ετών και ένα μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή 61 ερωτώμενοι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 46 έως 55 ετών. Από τα 160 άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα, υπάρχουν 19 οι οποίοι έχουν ηλικία άνω των 55 ετών. Διαπιστώνεται ότι οι περισσότεροι ερωτώμενοι οι οποίοι ανέρχονται στον αριθμό στους 103 ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 36 έως 50 ετών και μπορούν να χαρακτηριστούν ως μεσήλικες. Θα πρέπει να σημειωθεί ακόμη ότι αυτοί που είναι ηλικίας κάτω των 25 ετών αντικατοπτρίζουν το 5,6% του δείγματος.

Πίνακας 4

Ηλικία ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Κάτω των 25 ετών	9	5.625	5.625	5.625
26-35	29	18.125	18.125	23.750
36-45	42	26.250	26.250	50.000
46-55	61	38.125	38.125	88.125
Άνω των 55 ετών	19	11.875	11.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

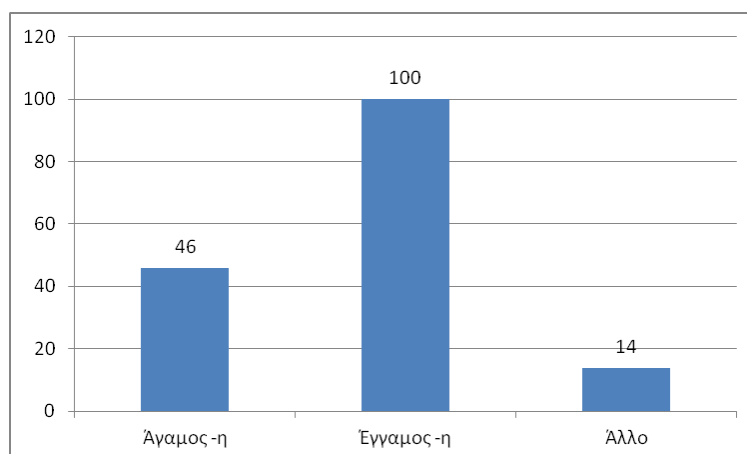
Γράφημα 2 Ηλικία ερωτώμενων

Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση των ερωτώμενων παρατηρείται ότι οι 46 είναι άγαμοι και οι 100 είναι έγγαμοι. Από τους 160 συνολικά ερωτώμενους που συμμετείχαν στην έρευνα φαίνεται πως υπάρχουν 14 οι οποίοι βρίσκονται σε διαφορετική οικογενειακή κατάσταση από τους 146 που δήλωσαν ότι είναι άγαμοι και έγγαμοι. Συνοπτικά, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, δηλαδή το 62,5%, βρίσκεται σε έγγαμο βίο.

Πίνακας 5

Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Άγαμος -η	46	28.750	28.750	28.750
Έγγαμος -η	100	62.500	62.500	91.250
Άλλο	14	8.750	8.750	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

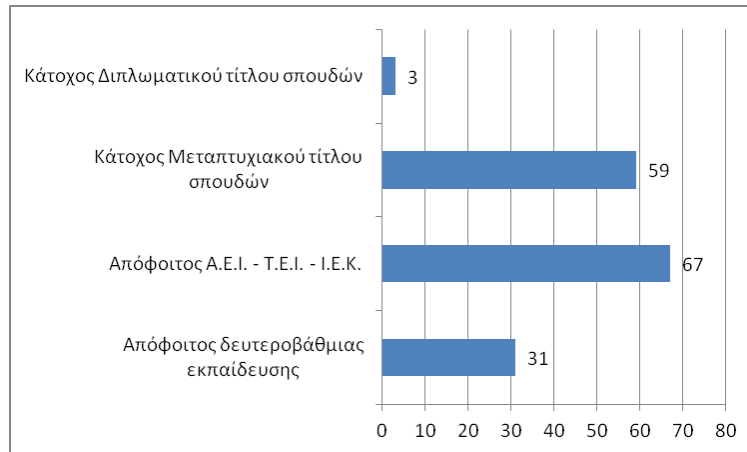
Γράφημα 3 Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενων

Το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων φαίνεται να είναι πολύ καλό. 31 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και 67 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι έχουν αποφοιτήσει από κάποιο ΑΕΙ/ΤΕΙ/ΙΕΚ. 59 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι είναι κάτοχοι κάποιου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ενώ υπάρχουν και τρεις οι οποίοι δήλωσαν ότι είναι κάτοχοι κάποιου διπλωματικού τίτλου σπουδών. Το μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή το 41,87%, έχει αποφοιτήσει από την τριτοβάθμια εκπαίδευση ενώ είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι το 36,87% κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Πίνακας 6

Επίπεδο σπουδών ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	31	19.375	19.375	19.375
Απόφοιτος Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. - Ι.Ε.Κ.	67	41.875	41.875	61.250
Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών	59	36.875	36.875	98.125
Κάτοχος Διπλωματικού τίτλου σπουδών	3	1.875	1.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

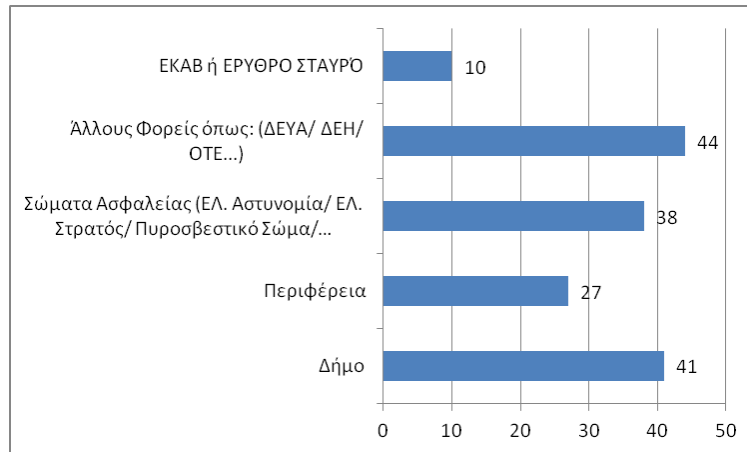
Γράφημα 4 Επίπεδο σπουδών ερωτώμενων

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ρωτήθηκαν για την επαγγελματική τους ιδιότητα. Το 25,62% δήλωσε ότι απασχολείται στο δήμο, το 16,87% δήλωσε ότι απασχολείται στην περιφέρεια και το 23,75% δήλωσε ότι απασχολείται στα σώματα ασφαλείας. Το 27,5% δήλωσε ότι απασχολείται σε άλλους φορείς όπως ΔΕΥΑ, ΔΕΗ και ΟΤΕ και το 6,25% δήλωσε ότι απασχολείται στο ΕΚΑΒ ή τον Ερυθρό Σταυρό. Οι περισσότεροι ερωτώμενοι φαίνεται να απασχολούνται σε φορείς όπως είναι η ΔΕΥΑ, ο ΟΤΕ και η ΔΕΗ ενώ ένα παρόμοιο ποσοστό με αυτούς απασχολείται σε κάποιο δήμο.

Πίνακας 7

Επαγγελματική ιδιότητα ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Δήμο	41	25.625	25.625	25.625
Περιφέρεια	27	16.875	16.875	42.500
Σώματα Ασφαλείας (ΕΛ. Αστυνομία/ ΕΛ. Στρατός/ Πυροσβεστικό Σώμα/ Λιμενικό...)	38	23.750	23.750	66.250
Άλλους Φορείς όπως: (ΔΕΥΑ/ ΔΕΗ/ ΟΤΕ...)	44	27.500	27.500	93.750
ΕΚΑΒ ή ΕΡΥΘΡΟ ΣΤΑΥΡΟ	10	6.250	6.250	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

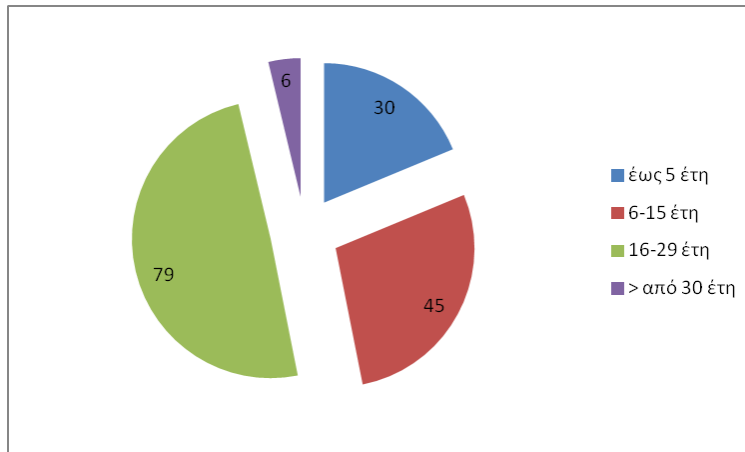
Γράφημα 5 Επαγγελματική ιδιότητα ερωτώμενων

30 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι τα έτη προϋπηρεσίας τους δε ξεπερνούν τα 5 ενώ για 45 ερωτώμενους τα έτη προϋπηρεσίας είναι περισσότερα και κυμαίνονται από 6 έως 15. Για ένα σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό ερωτώμενων ο οποίος ανέρχεται στους 79 τα έτη προϋπηρεσίας είναι ακόμη περισσότερα και κυμαίνονται από 16 μέχρι 29. Στο δείγμα υπάρχουν 6 ερωτώμενοι οι οποίοι δουλεύουν σε κάποια υπηρεσία για περισσότερα από 30 χρόνια. Παρατηρείται ότι για το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων το οποίο πλησιάζει το 50% τα έτη προϋπηρεσίας είναι πολλά και κυμαίνονται από 16 μέχρι 29. Αυτό υποδηλώνει ότι τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν μεγάλη εργασιακή εμπειρία.

Πίνακας 8

Έτη προϋπηρεσίας ερωτώμενων

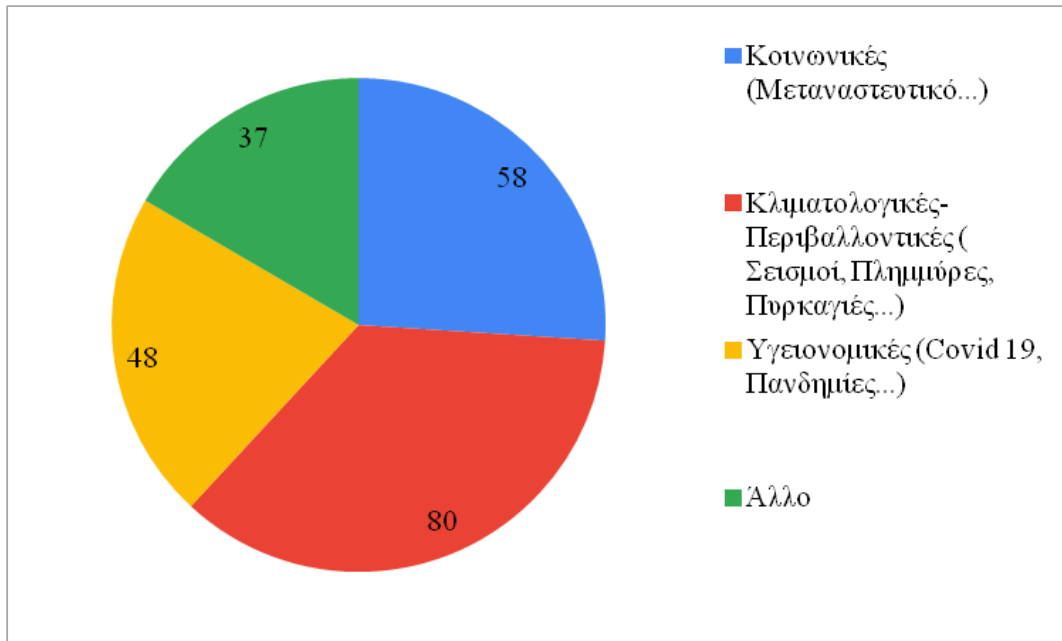
	Frequency	Percent Valid	Percent Cumulative	Percent
έως 5 έτη	30	18.750	18.750	18.750
6-15 έτη	45	28.125	28.125	46.875
16-29 έτη	79	49.375	49.375	96.250
> από 30 έτη	6	3.750	3.750	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 6 Έτη προϋπηρεσίας ερωτώμενων

6.1.2 Γενικές ερωτήσεις για την Πολιτική Προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων

Στο δεύτερο σκέλος του ερωτηματολογίου οι ερωτώμενοι εκτέθηκαν σε διάφορες γενικές ερωτήσεις οι οποίες άπτονται της Πολιτικής Προστασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Η πρώτη ερώτηση είχε να κάνει με το τι είδους κρίσεις διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζονται οι ερωτώμενοι. Για την ερώτηση αυτή οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν πάνω από μία επιλογή. Για την καταγραφή των απαντήσεων χρησιμοποιήθηκε το υπολογιστικό φύλλο Excel και οι απαντήσεις υπολογίστηκαν αθροιστικά. Όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί το είδος κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται οι εργαζόμενοι σχετίζεται κυρίως με κλιματολογικές και περιβαλλοντικές κρίσεις, όπως είναι οι σεισμοί, οι πλημμύρες και οι πυρκαγιές. Το δεύτερο είδος κρίσης σύμφωνα με την κατάταξη αφορά τις κοινωνικές κρίσεις, όπως είναι το μεταναστευτικό. Οι υγειονομικές κρίσεις, όπως είναι η πανδημία Covid 19 κατατάχθηκαν στην τρίτη θέση, ενώ σε ένα σημαντικό ποσοστό οι ερωτώμενοι έκαναν αναφορά σε άλλο είδος κρίσεων. Οι κλιματολογικές και περιβαλλοντικές κρίσεις αναφέρθηκαν 80 φορές από τους ερωτώμενους σε σχέση με τις άλλες περιπτώσεις με τις οποίες παρατηρείται να υπάρχει σημαντική διαφορά.

Γράφημα 7 Απόψεις για το είδος κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται οι εργαζόμενοι

Στη συνέχεια, επιχειρήθηκε να διερευνηθεί ο βαθμός στον οποίο πιστεύουν οι ερωτώμενοι ότι ο τακτικός προϋπολογισμός της ΓΓΠΠ επαρκεί για την ορθή / επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται. 17 ερωτώμενοι πιστεύουν ότι ο τακτικός προϋπολογισμός δεν επαρκεί καθόλου σε σχέση με άλλους 57 οι οποίοι ισχυρίστηκαν ότι ο τακτικός προϋπολογισμός επαρκεί λίγο. 13 ερωτώμενοι ισχυρίστηκαν ότι επαρκεί πολύ και 4 ότι επαρκεί πάρα πολύ. Οι περισσότεροι εργαζόμενοι, οι οποίοι στον αριθμό ανέρχονται σε 69, έδειξαν με τη στάση τους να μην είναι σίγουροι εάν ο τακτικός προϋπολογισμός επαρκεί λίγο ή πολύ. Συμπεραίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος δηλαδή το 43,2% έχει μετριοπαθή άποψη και δεν είναι σίγουρο για την επάρκεια του τακτικού προϋπολογισμού.

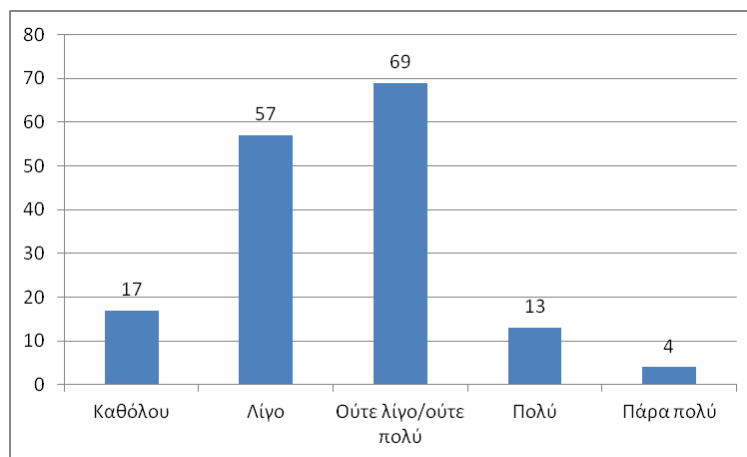
Πίνακας 9

Απόψεις για την επάρκεια του τακτικού προϋπολογισμού της ΓΓΠΠ για την ορθή/επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζονται οι ερωτώμενοι

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	17	10.625	10.625	10.625
Λίγο	57	35.625	35.625	46.250
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	69	43.125	43.125	89.375
Πολύ	13	8.125	8.125	97.500
Πάρα πολύ	4	2.500	2.500	100.000

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 8 Απόψεις για την επάρκεια του τακτικού προϋπολογισμού της ΓΓΠΠ για την ορθή/επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζονται οι ερωτώμενοι

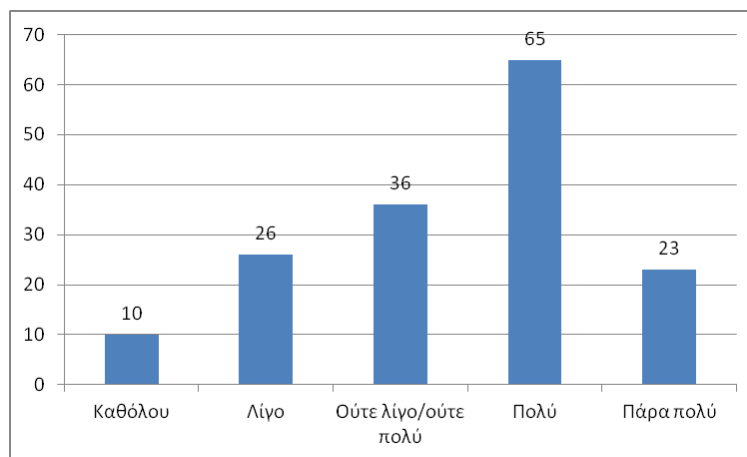
Η επόμενη ερώτηση είχε να κάνει με τη διερεύνηση των απόψεων των ερωτώμενων σχετικά με το αν μετά τη μεγάλη οικονομική κρίση του Covid 19 παρατηρήθηκαν αλλαγές στον τρόπο που διαχειρίζονται τις κρίσεις η υπηρεσία στην οποία εργάζονται. 10 ερωτώμενοι ισχυρίστηκαν πως δεν παρατηρήθηκαν καθόλου αλλαγές και 26 ισχυρίστηκαν ότι παρατηρήθηκαν αλλαγές αλλά σε μικρό βαθμό. 36 ερωτώμενοι ισχυρίστηκαν ότι παρατηρήθηκαν αλλαγές ούτε λίγο, ούτε πολύ και 65 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι παρατηρήθηκαν πολλές αλλαγές. Από τους 23 ερωτώμενους δηλώθηκε ότι παρατηρήθηκαν πάρα πολλές αλλαγές. Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων, μετά τη μεγάλη υγειονομική κρίση του Covid 19 παρατηρήθηκαν αλλαγές σε μεγάλο βαθμό και αυτό είναι ένα θετικό στοιχείο της παρούσα έρευνας.

Πίνακας 10

Απόψεις για το αν παρατηρήθηκαν αλλαγές, μετά τη μεγάλη υγειονομική κρίση του Covid 19, στον τρόπο διαχείρισης των κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	10	6.250	6.250	6.250
Λίγο	26	16.250	16.250	22.500
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	36	22.500	22.500	45.000
Πολύ	65	40.625	40.625	85.625
Πάρα πολύ	23	14.375	14.375	100.000

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

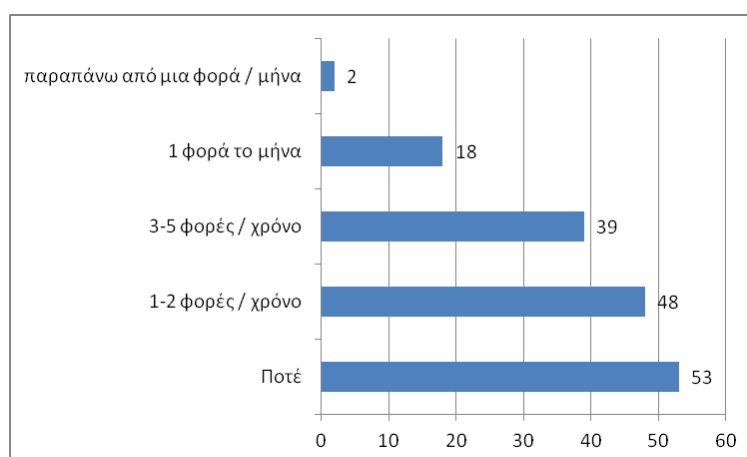
Γράφημα 9 Απόψεις για το αν παρατηρήθηκαν αλλαγές, μετά τη μεγάλη υγειονομική κρίση του Covid 19, στον τρόπο διαχείρισης των κρίσεων

Μία άλλη ερώτηση στην οποία κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι είχε να κάνει με τη συχνότητα κατά την οποία στην υπηρεσία που εργάζονται γίνονται ενημερωτικές δράσεις σε σχολεία, συλλόγους και σωματεία για την εκπαίδευση του κοινού στη διαχείριση των κρίσεων. Το 33,12% ισχυρίστηκε ότι τέτοιου είδους ενημερωτικές δράσεις δε γίνονται ποτέ. Σε αντίθεση με αυτό το ποσοστό το 30% ισχυρίστηκε ότι οι ενημερωτικές δράσεις γίνονται μία με δύο φορές το χρόνο και το 24,37% ισχυρίστηκε ότι οι ενημερωτικές δράσεις γίνονται τρεις με πέντε φορές του χρόνο. Ένα μικρότερο ποσοστό της τάξεως του 11,25% συμμερίστηκε το γεγονός ότι οι ενημερωτικές δράσεις λαμβάνουν χώρα μία φορά το μήνα και ένα ακόμη μικρότερο ποσοστό της τάξεως του 1,25% δήλωσε ότι η υλοποίηση των δράσεων που εξετάζονται γίνεται πάνω από μία φορά το μήνα. Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι ενημερωτικές δράσεις γίνονται λίγες φορές το χρόνο οι οποίες ισοδυναμούν με μία έως πέντε φορές. Βέβαια, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 1/3 του δείγματος ισχυρίστηκε ότι δε γίνονται καθόλου ενημερωτικές δράσεις.

Πίνακας 11

Συχνότητα υλοποίησης ενημερωτικών δράσεων σε σχολεία, συλλόγους, σωματεία για την εκπαίδευση του κοινού στη διαχείριση κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ποτέ	53	33.125	33.125	33.125
1-2 φορές / χρόνο	48	30.000	30.000	63.125
3-5 φορές / χρόνο	39	24.375	24.375	87.500
1 φορά το μήνα	18	11.250	11.250	98.750
παραπάνω από μια φορά / μήνα	2	1.250	1.250	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 10 Συχνότητα υλοποίησης ενημερωτικών δράσεων σε σχολεία, συλλόγους, σωματεία για την εκπαίδευση του κοινού στη διαχείριση κρίσεων

Εν συνεχεία, έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί σε τι συχνότητα η υπηρεσία που εργάζονται οι ερωτώμενοι λαμβάνουν κλήσεις από την υπηρεσία επικοινωνιών εκτάκτου ανάγκης 112. Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το 112 λειτουργεί όλο το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα και συνδέει τον καλούντα, ανάλογα με το περιστατικό έκτακτης ανάγκης που αυτός αναφέρει με την Αστυνομία, το Πυροσβεστικό Σώμα, το ΕΚΑΒ, το Λιμενικό Σώμα, την Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS 1056, την Ευρωπαϊκή Γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά 116000.

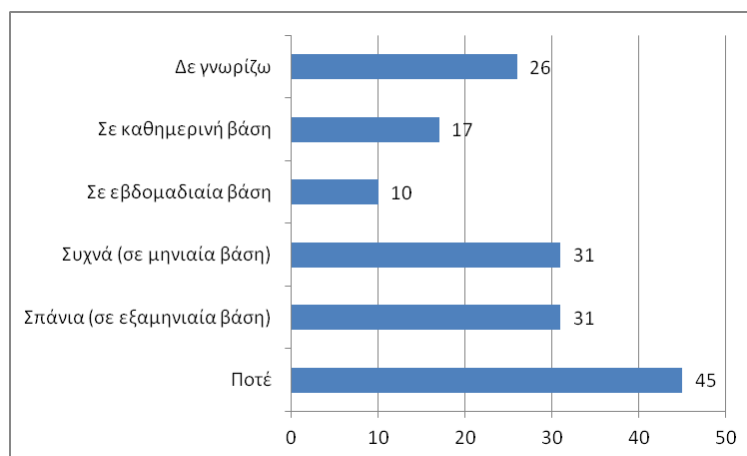
Το 28,12% του δείγματος δήλωσε ότι η υπηρεσία στην οποία εργάζεται δε λαμβάνει καθόλου τέτοιες κλήσεις. Το 19,37% δήλωσε ότι λαμβάνει σπάνια τέτοιες κλήσεις και το 19,37% δήλωσε ότι λαμβάνει συχνά τέτοιες κλήσεις. Επιπλέον, το 6,25% δήλωσε ότι λαμβάνει κλήσεις σε εβδομαδιαία βάση και το 10,62% σε καθημερινή βάση.

Ανάμεσα στους ερωτώμενους υπάρχει και ένα ποσοστό 16,25% το οποίο ισχυρίστηκε πως δε γνωρίζει σε τι συχνότητα λαμβάνονται τέτοιες κλήσεις από την υπηρεσία στην οποία εργάζονται. Παρατηρείται πως για το μεγαλύτερο ποσοστό δε λαμβάνονται κλήσεις από την υπηρεσία επικοινωνιών εκτάκτου ανάγκης 112.

Πίνακας 12

Συχνότητα λήψης κλήσεων από την υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 από την υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ποτέ	45	28.125	28.125	28.125
Σπάνια (σε εξαμηνιαία βάση)	31	19.375	19.375	47.500
Συχνά (σε μηνιαία βάση)	31	19.375	19.375	66.875
Σε εβδομαδιαία βάση	10	6.250	6.250	73.125
Σε καθημερινή βάση	17	10.625	10.625	83.750
Δε γνωρίζω	26	16.250	16.250	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 11 Συχνότητα λήψης κλήσεων από την υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 από την υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων

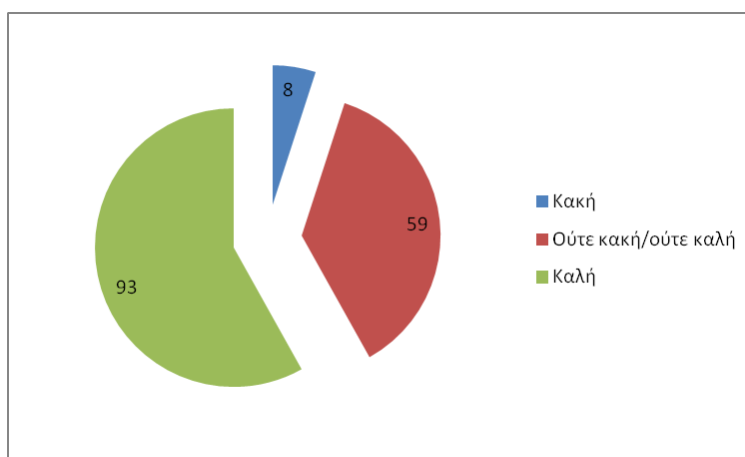
Στο τέλος της δεύτερης θεματικής ενότητας οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να χαρακτηρίσουν τη νέα εφαρμογή για τους πολίτες. 8 ερωτώμενοι χαρακτήρισαν τη νέα εφαρμογή ως κακή και 93 ερωτώμενοι τη χαρακτήρισαν ως καλή. Βέβαια, υπάρχει και ένας μεγάλος αριθμός εργαζομένων οι οποίοι ανέρχονται στους 59 και οι οποίοι είχαν μετριοπαθή άποψη καθώς δεν απάντησαν με ξεκάθαρο τρόπο εάν η νέα εφαρμογή για

τους πολίτες είναι καλή ή κακή. Όπως και να έχει, παρατηρείται ότι σχεδόν 75% του δείγματος έχει θετική γνώμη για τη νέα εφαρμογή.

Πίνακας 13

Χαρακτηρισμός της νέας εφαρμογής για τους πολίτες

	Frequency	Percent Valid	Percent	Cumulative Percent
Κακή	8	5.000	5.000	5.000
Ούτε κακή/ούτε καλή	59	36.875	36.875	41.875
Καλή	93	58.125	58.125	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 12 Απόψεις για την νέα εφαρμογή για τους πολίτες

6.1.3 Πρόληψη – σχεδιασμός – οργάνωση

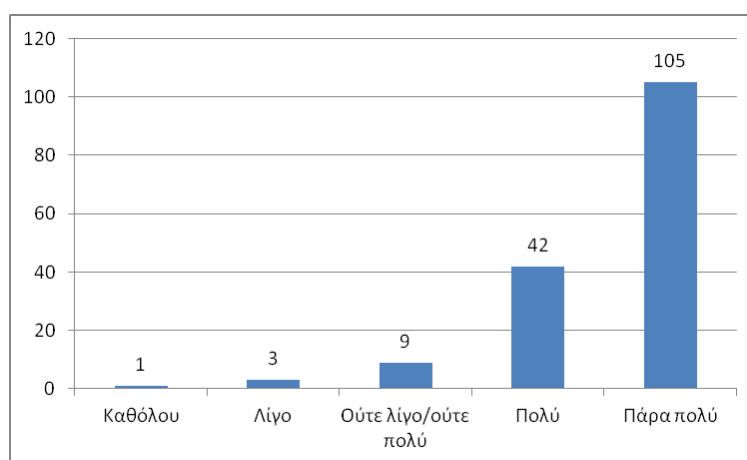
Έχοντας συλλέξει πληροφορίες για την Πολιτική Προστασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, επόμενος στόχος ήταν να αναζητηθούν απαντήσεις για τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, για το σχεδιασμό και την οργάνωση που πρέπει να γίνεται πριν επέλθει κάποια κρίση καθώς και για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση των κρίσεων. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται οι απαντήσεις των ερωτώμενων σχετικά με το βαθμό στον οποίο πιστεύουν ότι η οργάνωση και ο σχεδιασμός παίζει σημαντικό ρόλο για την αντιμετώπιση των κρίσεων. Ένας ερωτώμενος απάντησε ότι η οργάνωση και ο σχεδιασμός δεν παίζει κανένα ρόλο και τρεις ερωτώμενοι δήλωσαν ότι η οργάνωση και ο σχεδιασμός παίζει μικρό ρόλο. Φαίνεται πως υπάρχουν 9 ερωτώμενοι οι οποίοι δεν ήταν σίγουροι για την απάντησή τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος φαίνεται να απαντά θετικά καθώς 42 δήλωσαν ότι η οργάνωση

και ο σχεδιασμός παίζει μεγάλο ρόλο και 105 ισχυρίστηκαν ότι παίζει πολύ μεγάλο ρόλο. 147 από τους 160 ερωτώμενους είχαν θετική γνώμη σε σχέση με τους υπόλοιπους οι οποίοι είχαν μετριοπαθή ή αρνητική άποψη. Τα στατιστικά δεδομένα δείχνουν ότι η οργάνωση και ο σχεδιασμός μπορούν να επιδράσουν καθοριστικά στην αντιμετώπιση των κρίσεων.

Πίνακας 14

Απόψεις για το ρόλο που διαδραματίζει η οργάνωση – σχεδιασμός στην αντιμετώπιση των κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	1	0.625	0.625	0.625
Λίγο	3	1.875	1.875	2.500
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	9	5.625	5.625	8.125
Πολύ	42	26.250	26.250	34.375
Πάρα πολύ	105	65.625	65.625	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 13 Απόψεις για το ρόλο που διαδραματίζει η οργάνωση – σχεδιασμός στην αντιμετώπιση των κρίσεων

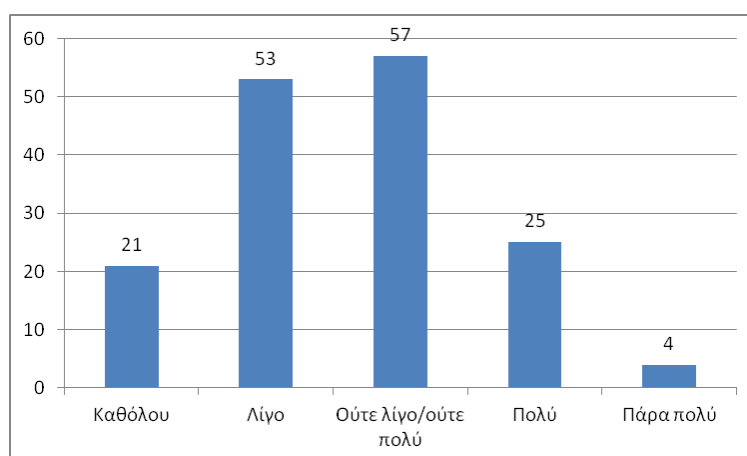
Στη συνέχεια επιχειρήθηκε να διερευνηθούν οι απόψεις των ερωτώμενων για ζητήματα που έχουν να κάνουν με το προσωπικό της υπηρεσίας στην οποία εργάζονται. Όσον αφορά το αν το προσωπικό είναι επαρκή για την αντιμετώπιση των κρίσεων, 21 ερωτώμενοι είχαν τελείως αρνητική άποψη και τέσσερις είχαν πολύ θετική. 53 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι το προσωπικό επαρκεί για την αντιμετώπιση των κρίσεων σε μικρό βαθμό και 25 ότι επαρκεί σε μεγάλο βαθμό. 57 ερωτώμενοι δήλωσαν πως το προσωπικό δεν είναι ούτε λίγο αλλά ούτε πολύ, εκφράζοντας μία ουδέτερη γνώμη για

το ζήτημα αυτό. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων απάντησε μετριοπαθώς και συμμερίστηκε ότι πρέπει να γίνουν αλλαγές αναφορικά με το προσωπικό και να γίνει αύξηση αυτού στο βωμό της αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης των κρίσεων.

Πίνακας 15

Απόψεις για την επάρκεια του προσωπικού για την αντιμετώπιση των κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	21	13.125	13.125	13.125
Λίγο	53	33.125	33.125	46.250
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	57	35.625	35.625	81.875
Πολύ	25	15.625	15.625	97.500
Πάρα πολύ	4	2.500	2.500	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 14 Απόψεις για την επάρκεια του προσωπικού για την αντιμετώπιση των κρίσεων

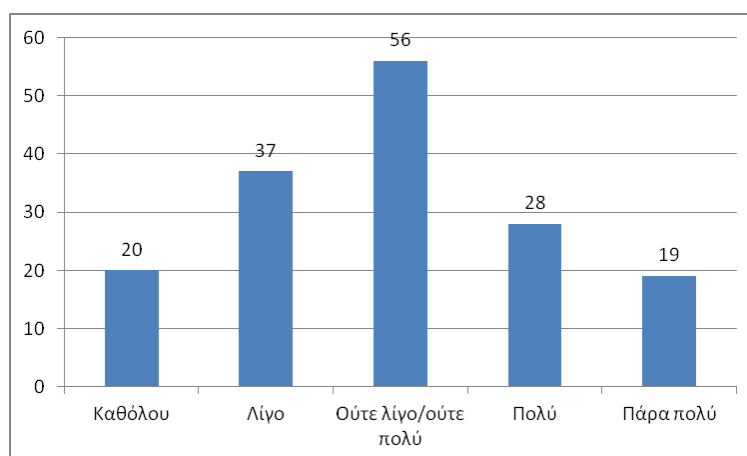
Διερευνήθηκε, ακόμη, εάν το προσωπικό είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο για τη διαχείριση των κρίσεων. 20 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι το προσωπικό δεν είναι καθόλου κατάλληλα εκπαιδευμένο και 37 ισχυρίστηκαν ότι είναι εκπαιδευμένο σε μικρό βαθμό. 56 ερωτώμενοι δηλώσαν πως το προσωπικό δεν είναι ούτε λίγο, ούτε πολύ εκπαιδευμένο. Εν αντιθέσει με τους παραπάνω, 28 ερωτώμενοι συμμερίστηκαν το γεγονός ότι το προσωπικό είναι πολύ εκπαιδευμένο και κατάλληλο να διαχειριστεί τις κρίσεις και 19 ερωτώμενοι συμμερίστηκαν πως κάτι τέτοιο ισχύει σε πολύ μεγάλο βαθμό. Όπως στην προηγούμενη ερώτηση, έτσι και εδώ, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος το οποίο ανέρχεται στο 35% απάντησε με μετριοπάθεια χωρίς να δείξει

ξεκάθαρα εάν το προσωπικό είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο ή όχι. Συνεπώς, εγείρονται ερωτήματα για την καταλληλότητα του ανθρώπινου δυναμικού αλλά και το βαθμό στον οποίο οι κρίσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν ορθά.

Πίνακας 16

Απόψεις για την καταλληλότητα του προσωπικού για τη διαχείριση των κρίσεων ως προς το ζήτημα της κατάρτισης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	20	12.500	12.500	12.500
Λίγο	37	23.125	23.125	35.625
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	56	35.000	35.000	70.625
Πολύ	28	17.500	17.500	88.125
Πάρα πολύ	19	11.875	11.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 15 Απόψεις για την καταλληλότητα του προσωπικού για τη διαχείριση των κρίσεων ως προς το ζήτημα της κατάρτισης

Επιπλέον, εξετάστηκε εάν το προσωπικό ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης των κρίσεων. 8 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι το προσωπικό δεν ακολουθεί καθόλου πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης και 21 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι το προσωπικό ακολουθεί τις οδηγίες σε μικρό βαθμό. 50 ερωτώμενοι απάντησαν με μετριοπάθεια και οι υπόλοιποι 81 είχαν θετική γνώμη από τους οποίους οι 53 είχαν θετική γνώμη και 28 πολύ θετική. Για την ερώτηση αυτή τα ποσοστά διαφοροποιούνται μερικώς σε σχέση με τις δύο προηγούμενες ερωτήσεις. Ενώ το ποσοστό των ερωτώμενων που απάντησαν μετριοπαθώς είναι πάλι υψηλό, φαίνεται πως υπερτερούν εκείνοι οι οποίοι έχουν θετική γνώμη και συμμερίζονται το γεγονός ότι το προσωπικό

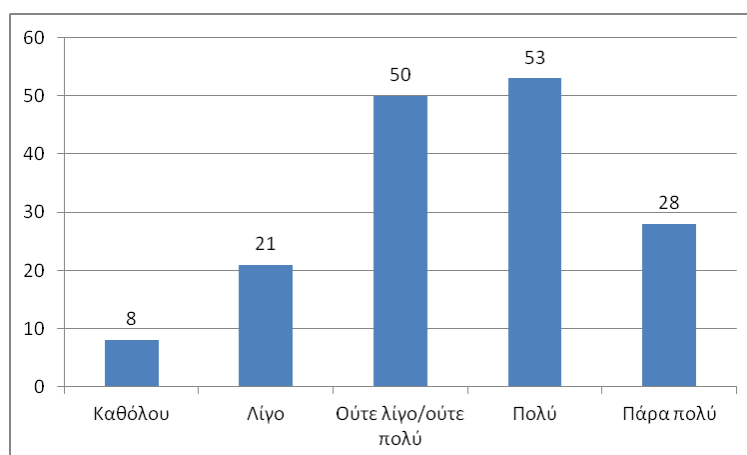

της υπηρεσίας στην οποία απασχολούνται δίνει έμφαση στις οδηγίες και τις ακολουθεί πιστά.

Πίνακας 17

Απόψεις για το αν η υπηρεσία των ερωτώμενων ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης των κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	8	5.000	5.000	5.000
Λίγο	21	13.125	13.125	18.125
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	50	31.250	31.250	49.375
Πολύ	53	33.125	33.125	82.500
Πάρα πολύ	28	17.500	17.500	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 16 Απόψεις για το αν η υπηρεσία των ερωτώμενων ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης των κρίσεων

Από τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα γίνεται σαφές σε ποιο από τα τρία ζητήματα που σχετίζονται με το προσωπικό της υπηρεσίας στην οποία απασχολούνται οι ερωτώμενοι έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση. Φαίνεται ότι οι ερωτώμενοι είχαν περισσότερο θετική γνώμη για την πιστή εφαρμογή των οδηγιών του υπεύθυνου διαχείρισης κρίσεων (Μ.Ο.=3,45, Τ.Α.=1,080). Εν συνεχεία, παρήγαγαν λιγότερο θετική γνώμη για την κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού (Μ.Ο.=2,93, Τ.Α.=1,177). Τέλος, η λιγότερο θετική γνώμη που παρήγαγαν οι ερωτώμενοι αφορά την επάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού (Μ.Ο.=2,61, Τ.Α.=0,984). Σύμφωνα με τα δεδομένα, για την αντιμετώπιση των κρίσεων πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην

αύξηση του προσωπικού, μετά στην κατάλληλη εκπαίδευση αυτού και τέλος στην πίστη εφαρμογή των οδηγιών του υπεύθυνου διαχείρισης κρίσεων.

Πίνακας 18

Περιγραφικά μέτρα μεταβλητών αναφορικά με το προσωπικό της υπηρεσίας στην οποία απασχολούνται οι ερωτώμενοι

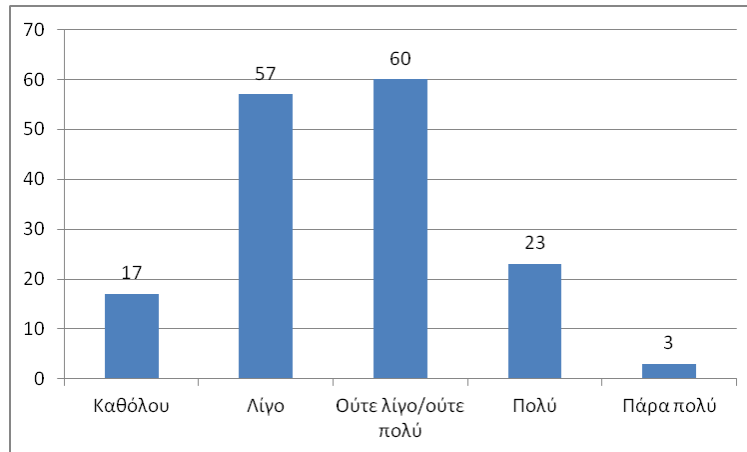
	Valid	Missing	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Επάρκεια προσωπικού	160	0	2.612	0.984	1.000	5.000
Κατάλληλη εκπαίδευση προσωπικού	160	0	2.931	1.177	1.000	5.000
Πιστή εφαρμογή των οδηγιών του υπεύθυνου διαχείρισης κρίσεων	160	0	3.450	1.080	1.000	5.000

Οι περισσότεροι ερωτώμενοι απάντησαν μετριοπαθώς ως προς το αν ο μηχανολογικός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται από την υπηρεσία στην οποία απασχολούνται είναι επαρκής. 60 ερωτώμενοι είχαν μετριοπάθεια άποψη. 17 δήλωσαν ότι ο μηχανολογικός εξοπλισμός δεν είναι καθόλου επαρκής και 57 ότι υπάρχει σε μικρό βαθμό. Επιπλέον, 20 δήλωσαν ότι ο μηχανολογικός εξοπλισμός υπάρχει σε μεγάλο βαθμό και 3 σε πολύ μεγάλο βαθμό. Παρατηρείται ότι ο μηχανολογικός εξοπλισμός βρίσκεται σε έλλειψη και πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση από τις υπηρεσίες σε αυτό το ζήτημα.

Πίνακας 19

Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον μηχανολογικό εξοπλισμό

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	17	10.625	10.625	10.625
Λίγο	57	35.625	35.625	46.250
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	60	37.500	37.500	83.750
Πολύ	23	14.375	14.375	98.125
Πάρα πολύ	3	1.875	1.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

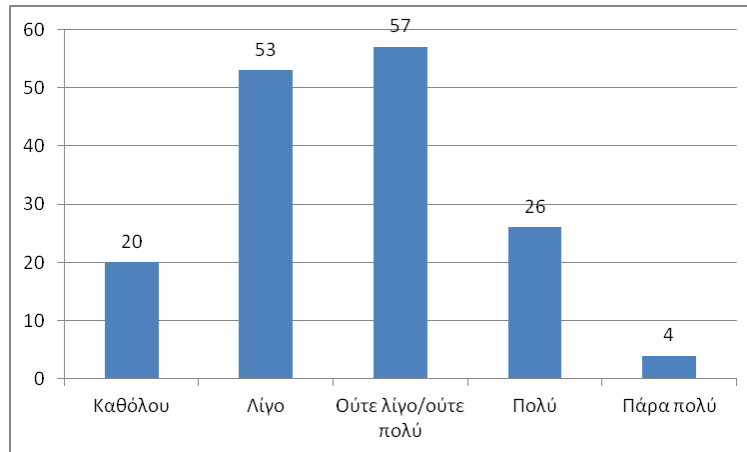
Γράφημα 17 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον μηχανολογικό εξοπλισμό

Όσον αφορά τον τεχνολογικό εξοπλισμό και την επάρκεια αυτού οι απαντήσεις ήταν όμοιες με εκείνες που δόθηκαν αναφορικά με τον μηχανολογικό εξοπλισμό. 20 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι ο τεχνολογικός εξοπλισμός δεν υπάρχει καθόλου και 53 ισχυρίστηκαν ότι υπάρχει σε μικρό βαθμό. 57 ερωτώμενοι είχαν μετριοπαθή άποψη και ισχυρίστηκαν ότι ο τεχνολογικός εξοπλισμός υπάρχει ούτε σε μικρό βαθμό αλλά ούτε σε μεγάλο. Ακόμη, 26 ερωτώμενοι φάνηκε να αναγνωρίζουν την ύπαρξη του τεχνολογικού εξοπλισμού σε μικρό βαθμό και τέσσερις σε πολύ μεγάλο βαθμό. Από τους 160 ερωτώμενους οι περισσότεροι, δηλαδή οι 57, φαίνεται να έχουν ουδέτερη γνώμη και δεν είναι σε θέση να απαντήσουν με σαφήνεια για την επάρκεια του τεχνολογικού εξοπλισμού.

Πίνακας 20

Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον τεχνολογικό εξοπλισμό

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	20	12.500	12.500	12.500
Λίγο	53	33.125	33.125	45.625
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	57	35.625	35.625	81.250
Πολύ	26	16.250	16.250	97.500
Πάρα πολύ	4	2.500	2.500	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

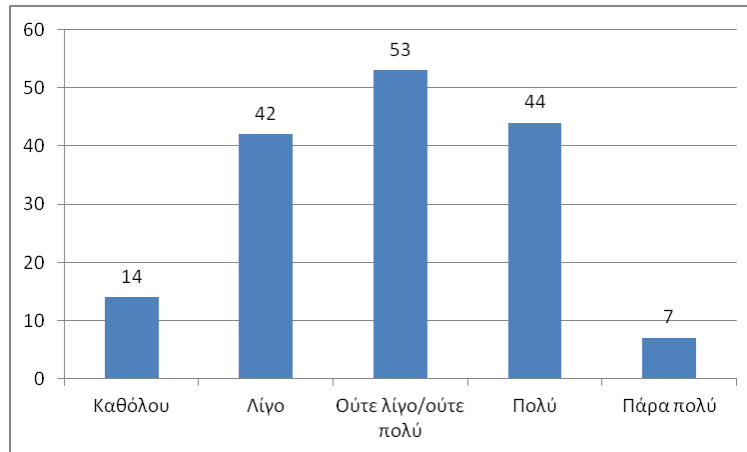
Γράφημα 18 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τον τεχνολογικό εξοπλισμό

Τα αποτελέσματα σχετικά με την επάρκεια των κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων είναι πιο θετικά σε σχέση με τα αποτελέσματα που εξήχθησαν αναφορικά με την επάρκεια του μηχανολογικού και τεχνολογικού εξοπλισμού. Πιο συγκεκριμένα, το 8,75% δήλωσε ότι δεν υπάρχουν καθόλου τα κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα και το 26,25% δήλωσε ότι υπάρχουν σε μικρό βαθμό. Το 33,12% φάνηκε ότι έχει μετριοπαθή γνώμη, το 27,5% αναγνώρισε σε μεγάλο βαθμό την ύπαρξη των κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων και το 4,37% σε πολύ μεγάλο βαθμό. Παρατηρείται ότι, παρόλο που ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 33,12% απάντησε με μετριοπάθεια, υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 27,5% που παρήγαγε θετική γνώμη.

Πίνακας 21

Απόψεις για την επάρκεια ως προς τα κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	14	8.750	8.750	8.750
Λίγο	42	26.250	26.250	35.000
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	53	33.125	33.125	68.125
Πολύ	44	27.500	27.500	95.625
Πάρα πολύ	7	4.375	4.375	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

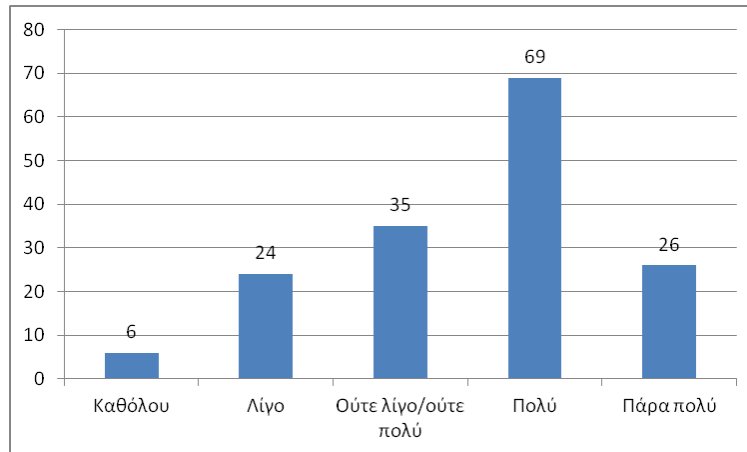
Γράφημα 19 Απόψεις για την επάρκεια ως προς τα κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα

Όσον αφορά το αν υπάρχει κλίμα συνεργασίας στο προσωπικό, 6 ερωτώμενοι είχαν πολύ αρνητική γνώμη και 26 πολύ θετική. 24 ερωτώμενοι συμμερίστηκαν το γεγονός ότι υπάρχει κλίμα συνεργασίας ανάμεσα στο προσωπικό σε μικρό βαθμό και 69 αναγνώρισαν την ύπαρξη πολύ καλού κλίματος συνεργασίας. Από τους 160 συνολικά συμμετέχοντες οι 35 είχαν μετριοπαθή άποψη και δεν φάνηκε να έχουν ξεκάθαρη γνώμη για το αν υπάρχει ή όχι κλίμα συνεργασίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, δηλαδή το 43,12%, παρήγαγε θετική γνώμη.

Πίνακας 22

Απόψεις για την ύπαρξη κλίματος συνεργασίας στο προσωπικό

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	6	3.750	3.750	3.750
Λίγο	24	15.000	15.000	18.750
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	35	21.875	21.875	40.625
Πολύ	69	43.125	43.125	83.750
Πάρα πολύ	26	16.250	16.250	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

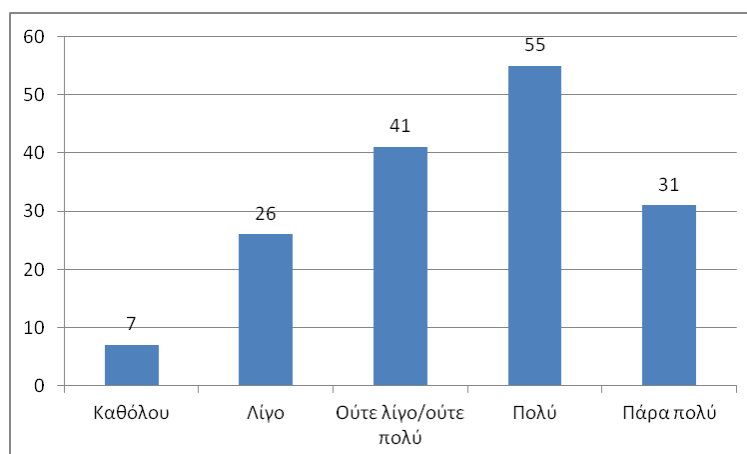
Γράφημα 20 Απόψεις για την ύπαρξη κλίματος συνεργασίας στο προσωπικό

Όσον αφορά την ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό φαίνεται πως οι περισσότερες απαντήσεις είναι θετικές και μετριοπαθείς. Πιο συγκεκριμένα, 7 ερωτώμενοι αρνήθηκαν την ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας και 131 συμερίστηκαν την ύπαρξη υγιούς δομής σε πολύ μεγάλο βαθμό. 26 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι η δομή επικοινωνίας είναι υγιής σε μέτριο βαθμό και 55 σε μεγάλο βαθμό. 41 ερωτώμενοι δεν απάντησαν ξεκάθαρα.

Πίνακας 23

Απόψεις για την ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	7	4.375	4.375	4.375
Λίγο	26	16.250	16.250	20.625
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	41	25.625	25.625	46.250
Πολύ	55	34.375	34.375	80.625
Πάρα πολύ	31	19.375	19.375	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 21 Απόψεις για την ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό

Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα βοηθούν στην κατανόηση των παραγόντων οι οποίοι, σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων, μπορούν να επιδράσουν περισσότερο στην αντιμετώπιση των κρίσεων. Παρατηρείται ότι οι ερωτώμενοι παρήγαγαν περισσότερο θετικές απόψεις για το κλίμα συνεργασίας ανάμεσα στο προσωπικό (M.O.=3,53, T.A.=1,052), δηλώνοντας εμμέσως πλην σαφώς ότι αυτός ο παράγοντας μπορεί να επιδράσει στο μεγαλύτερο βαθμό στην αντιμετώπιση των κρίσεων. Με σειρά κατάταξης από τις θετικότερες απόψεις στις λιγότερο θετικές τοποθετείται η υγιής δομή επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό (M.O.=3,48, T.A.=1,110), η επάρκεια των κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων (M.O.=2,92, T.A.=1,031), η επάρκεια τεχνολογικού εξοπλισμού (M.O.=2,63, T.A.=0,982) και τέλος, η επάρκεια μηχανολογικού εξοπλισμού (M.O.=2,61, T.A.=0,925).

Πίνακας 24

Περιγραφικά μέτρα παραγόντων αντιμετώπισης κρίσεων

	Valid	Missing	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Επάρκεια μηχανολογικού εξοπλισμού	160	0	2.612	0.925	1.000	5.000
Επάρκεια τεχνολογικού εξοπλισμού	160	0	2.631	0.982	1.000	5.000
Κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα	160	0	2.925	1.031	1.000	5.000
Κλίμα συνεργασίας ανάμεσα στο προσωπικό	160	0	3.531	1.052	1.000	5.000
Υγιής δομή επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό	160	0	3.481	1.110	1.000	5.000

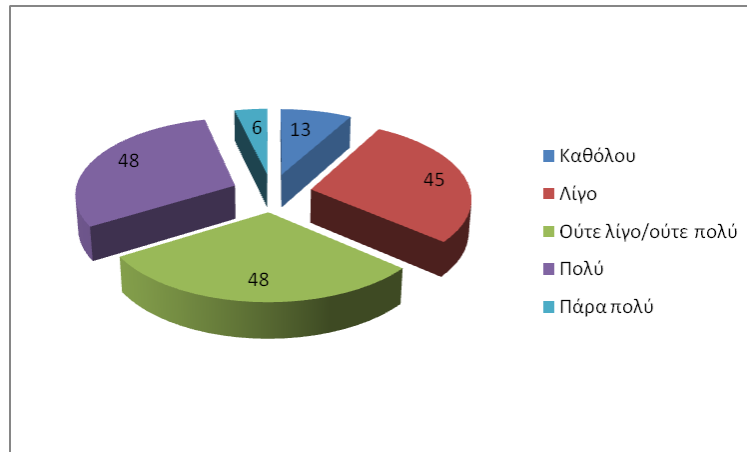
Ήταν σημαντικό να καταγραφούν οι απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τον αναπροσδιορισμό που γίνεται σε διάφορα θέματα στην υπηρεσία που εργάζονται μετά το τέλος μιας μεγάλης κρίσης. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι απαντήσεις των ερωτώμενων όσον αφορά το ζήτημα της οργάνωσης. 13 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι δε γίνεται καθόλου αναπροσδιορισμός σε θέματα οργάνωσης και 45 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι γίνεται σε μικρό βαθμό κάτι τέτοιο. 48 ερωτώμενοι δήλωσαν πως γίνεται ούτε λίγο, ούτε πολύ αναπροσδιορισμός σε θέματα οργάνωσης και 54 ερωτώμενοι είχαν θετική γνώμη. Από τους 54 ερωτώμενους, οι 48 είχαν θετική γνώμη και οι 6 πάρα πολύ θετική. Σε γενικές γραμμές, παρατηρείται ότι για το ζήτημα αυτό οι περισσότερες απαντήσεις ήταν μετριοπαθείς.

Πίνακας 25

Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα οργάνωσης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	13	8.125	8.125	8.125
Λίγο	45	28.125	28.125	36.250
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	48	30.000	30.000	66.250
Πολύ	48	30.000	30.000	96.250
Πάρα πολύ	6	3.750	3.750	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

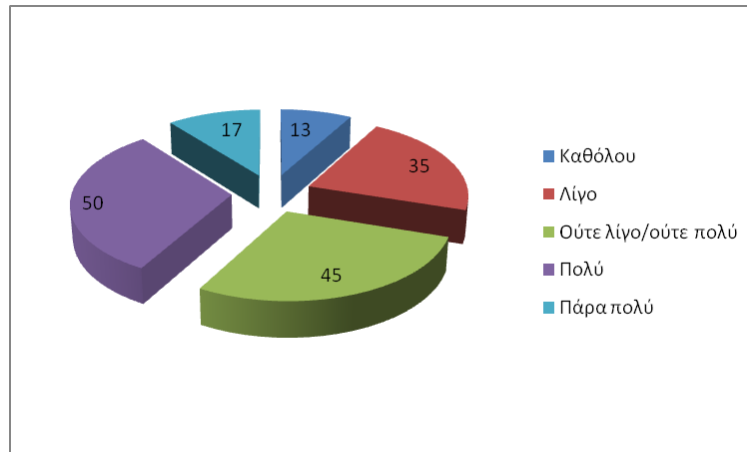
Γράφημα 22 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα οργάνωσης

Όσον αφορά τα προληπτικά μέτρα, το 8,12% είχε απόλυτα αρνητική γνώμη και το 10,62% είχε πολύ θετική γνώμη. Επιπλέον, το 21,87% είχε αρνητική γνώμη και το 31,25% θετική γνώμη. Από το σύνολο του δείγματος το 28,12% είχε μετριοπαθή άποψη. Παρατηρείται ότι οι απόψεις των ερωτώμενων για τον αναπροσδιορισμό σε θέματα προληπτικών μέτρων είναι κυρίως μετριοπαθείς, ωστόσο, υπάρχει ένα υψηλό ποσοστό ερωτώμενων (42% περίπου) που παρήγαγε θετικές απόψεις.

Πίνακας 26

Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα προληπτικών μέτρων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	13	8.125	8.125	8.125
Λίγο	35	21.875	21.875	30.000
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	45	28.125	28.125	58.125
Πολύ	50	31.250	31.250	89.375
Πάρα πολύ	17	10.625	10.625	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

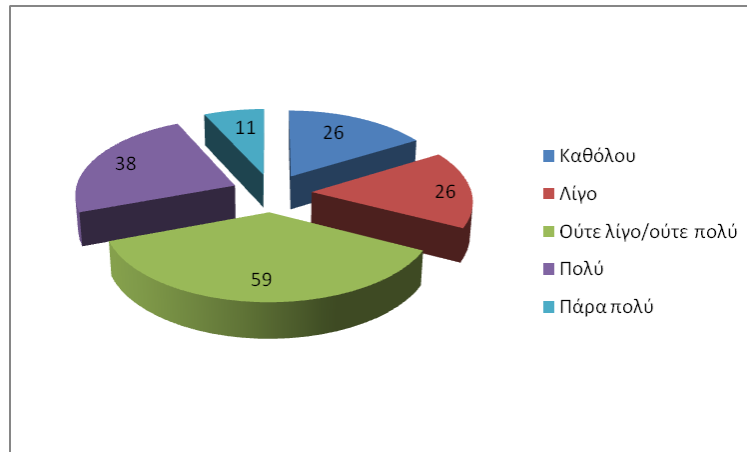
Γράφημα 23 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα προληπτικών μέτρων

Αναφορικά με το θέμα της αναβάθμισης πληροφοριακών συστημάτων, 26 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι δε γίνεται καθόλου αναπροσδιορισμός μετά το τέλος μιας μεγάλης κρίσης. 26 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι γίνεται σε μικρό βαθμό αναπροσδιορισμός και για 59 ερωτώμενους ο προσδιορισμός δε γίνεται ούτε λίγο αλλά ούτε και πολύ. Σε αντίθεση με τους παραπάνω ερωτώμενους, υπάρχουν 38 οι οποίοι δήλωσαν ότι ο αναπροσδιορισμός γίνεται πολύ και 11 που ισχυρίστηκαν ότι ο αναπροσδιορισμός γίνεται πάρα πολύ. για το θέμα της αναβάθμισης πληροφοριακών συστημάτων, οι απόψεις των ερωτώμενων είναι μάλλον αρνητικές παρά θετικές.

Πίνακας 27

Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης πληροφοριακών συστημάτων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	26	16.250	16.250	16.250
Λίγο	26	16.250	16.250	32.500
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	59	36.875	36.875	69.375
Πολύ	38	23.750	23.750	93.125
Πάρα πολύ	11	6.875	6.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

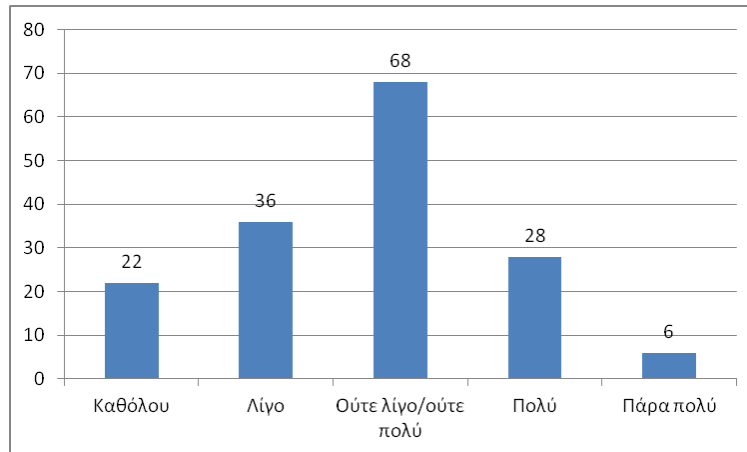
Γράφημα 24 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης πληροφοριακών συστημάτων

Μελετώντας το θέμα της αναβάθμισης τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού παρατηρείται ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι οι οποίοι στον αριθμό ανέρχονται σε 68 είχαν μετριοπαθή άποψη καθώς ισχυρίστηκαν πως ο αναπροσδιορισμός σε τέτοιου είδους θέματα γίνεται ούτε λίγο, ούτε πολύ. 58 ερωτώμενοι είχαν αρνητική γνώμη από τους οποίους 28 είχαν απόλυτα αρνητική και 34 ερωτώμενοι είχαν θετική γνώμη, εκ των οποίων οι 6 απόλυτα θετική γνώμη.

Πίνακας 28

Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	22	13.750	13.750	13.750
Λίγο	36	22.500	22.500	36.250
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	68	42.500	42.500	78.750
Πολύ	28	17.500	17.500	96.250
Πάρα πολύ	6	3.750	3.750	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

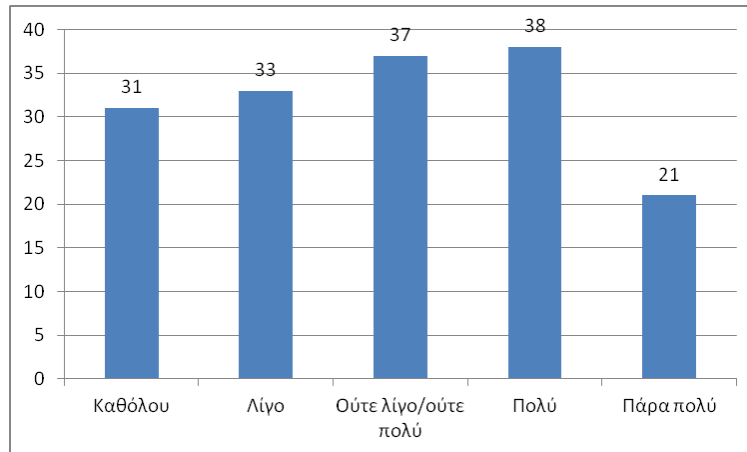
Γράφημα 25 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα αναβάθμισης τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού

Ο επαναπροσδιορισμός για το θέμα που αφορά την τοποθέτηση των εργαζομένων σε θέσεις μέσα από τις οποίες μπορούν να αποδώσουν περισσότερο δε γίνεται καθόλου σύμφωνα με τις απόψεις του 19,37% του δείγματος και σε μικρό βαθμό σύμφωνα με το 20,62%. Το 23,12% του δείγματος δήλωσε ότι ο αναπροσδιορισμός σε θέματα τοποθέτησης των εργαζομένων γίνεται ούτε λίγο, ούτε πολύ και το 36,87% δήλωσε ότι ο αναπροσδιορισμός γίνεται πολύ και πάρα πολύ. Αυτοί που απάντησαν ότι γίνεται πολύ ανέρχονται σε 23,75% ενώ αυτοί που δήλωσαν ότι γίνεται πάρα πολύ ανέρχονται σε 13,12%. Για το θέμα αυτό οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν παρουσιάζουν ομοιογένεια καθώς για κάθε τιμή της απάντησης συγκεντρώθηκε περίπου όμοιος αριθμός παρατηρήσεων. Αυτό δείχνει ότι πρόκειται για ένα θέμα για το οποίο υπάρχουν διαφορούμενες απόψεις.

Πίνακας 29

Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα τοποθέτησης των εργαζομένων σε θέσεις που συμβάλουν αποδοτικότερα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	31	19.375	19.375	19.375
Λίγο	33	20.625	20.625	40.000
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	37	23.125	23.125	63.125
Πολύ	38	23.750	23.750	86.875
Πάρα πολύ	21	13.125	13.125	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 26 Απόψεις για τον επαναπροσδιορισμό, μετά το τέλος μια μεγάλης κρίσης, σε θέματα τοποθέτησης των εργαζομένων σε θέσεις που συμβάλουν αποδοτικότερα

Για να γίνει καλύτερα κατανοητό σε τι θέματα γίνεται αναπροσδιορισμός στην υπηρεσία που εργάζονται οι ερωτώμενοι, μετά το τέλος μιας μεγάλης κρίσης αλλά και σε τι βαθμό δόθηκε έμφαση σε κάθε ένα θέμα, αξιοποιήθηκαν βασικά περιγραφικά μέτρα όπως είναι ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση. Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα βοηθούν στην κατανόηση του γεγονότος ότι οι ερωτώμενοι έχουν μετριοπαθείς, κατά κύριο λόγο, απόψεις όσον αφορά τον αναπροσδιορισμό που γίνεται σε διάφορα θέματα. Εάν θα πρέπει να γίνει κατάταξη αυτών των θεμάτων, τότε θα πρέπει να ειπωθεί ότι μεγαλύτερος αναπροσδιορισμός γίνεται πρώτα σε θέματα που αφορούν τα προληπτικά μέτρα (Μ.Ο.=3,14, Τ.Α.=1,126) και στη συνέχεια σε θέματα που αφορούν την οργάνωση (Μ.Ο.=2,93, Τ.Α.=1,029), την τοποθέτηση των εργαζομένων σε θέσεις μέσα από τις οποίες αποδίδουν περισσότερο (Μ.Ο.=2,90, Τ.Α.=1,321), την αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων (Μ.Ο.=2,88, Τ.Α.=1,126) και τέλος την αναβάθμιση τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού (Μ.Ο.=2,75, Τ.Α.=1,022).

Οι μέσοι όροι βοηθούν στην κατανόηση του ότι οι υπηρεσίες δίνουν γενικά μέτρια έμφαση σε όλα τα παραπάνω θέματα και δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο βαθμό που εστιάζουν σε αυτά. Ωστόσο, κρίνεται ότι υπάρχει περιθώριο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στα θέματα και να γίνει αναπροσδιορισμός αυτών.

Πίνακας 30

Περιγραφικά μέτρα για θέματα στα οποία γίνεται αναπροσδιορισμός μετά από το τέλος μιας μεγάλης κρίσης

	Valid	Missing	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Οργάνωση	160	0	2.931	1.029	1.000	5.000

	Valid	Missing	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Προληπτικά μέτρα	160	0	3.144	1.126	1.000	5.000
Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων	160	0	2.888	1.149	1.000	5.000
Αναβάθμιση τεχ/κού & μηχ/κού εξοπλισμού	160	0	2.750	1.022	1.000	5.000
Τοποθέτηση των εργαζόμενων σε θέσεις που αποδίδουν περισσότερο	160	0	2.906	1.321	1.000	5.000

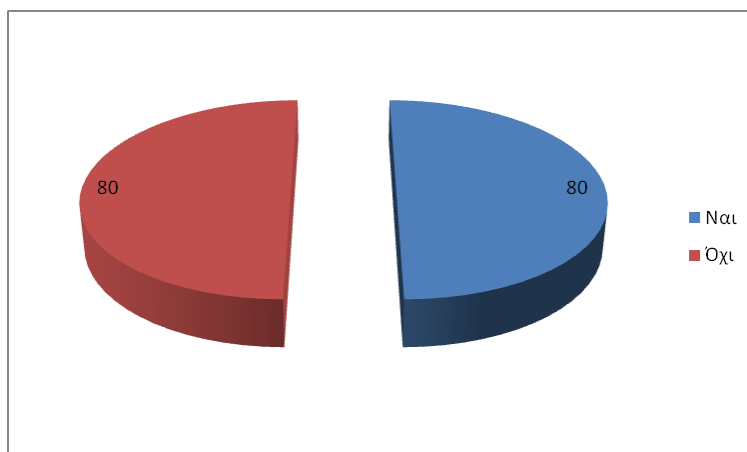
6.1.4 Συνεργασία των φορέων & εθελοντισμός

Η τελευταία θεματική ενότητα του ερωτηματολογίου έχει να κάνει με τη συνεργασία των φορέων και τον εθελοντισμό. Η ενότητα αυτή δημιουργήθηκε με αφορμή το γεγονός ότι σε περιόδους κρίσεων έχει διαπιστωθεί ότι κάποια μερίδα ανθρώπων (εθελοντές) αξιοποιούνται προκειμένου να υποστηρίξουν με τα μέσα που διαθέτουν το ρόλο των φορέων. Η πρώτη ερώτηση στην οποία υποβλήθηκαν οι ερωτώμενοι έχει να κάνει με το εάν υπάρχουν εθελοντές σε περιόδους κρίσεων στην υπηρεσία την οποία εργάζονται. Για την ερώτηση αυτή οι απαντήσεις που καταγράφηκαν είναι ισομερείς καθώς το 50% δήλωσε ότι υπάρχουν εθελοντές στην υπηρεσία απασχόλησης και το 50% δήλωσε ότι δεν υπάρχουν εθελοντές.

Πίνακας 31

Απόψεις για την ύπαρξη εθελοντών στην υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	80	50.000	50.000	50.000
Όχι	80	50.000	50.000	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

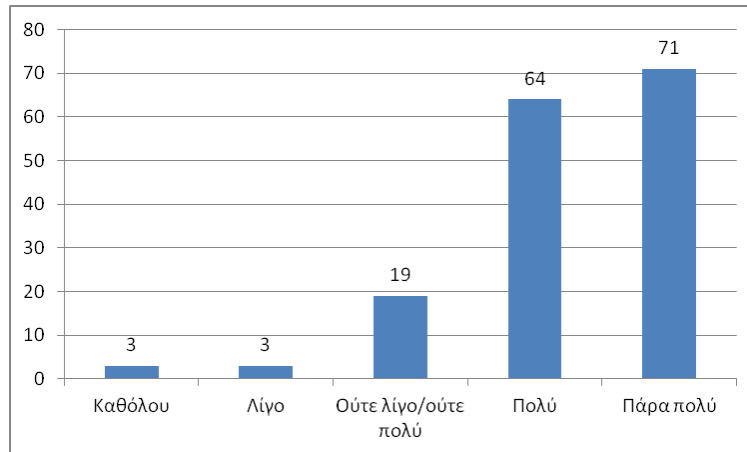
Γράφημα 27 Απόψεις για την ύπαρξη εθελοντών στην υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων

Ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να απαντήσουν εάν θεωρούν σημαντικό το ρόλο των εθελοντών σε περιόδους κρίσεων. Το 1,87% δε θεωρεί καθόλου σπουδαίο το ρόλο τους και το 1,87% θεωρεί ότι ο ρόλος των εθελοντών είναι σπουδαίος σε μικρό βαθμό. Για το 11,87% ο ρόλος των εθελοντών δεν είναι ούτε λίγο αλλά ούτε πολύ σπουδαίος. Για το 40% των εργαζομένων ο ρόλος των εθελοντών είναι πολύ σπουδαίος και για το 44,37% είναι πάρα πολύ σπουδαίος. Παρατηρείται ότι το 84,37% των ερωτώμενων έχει θετικές απόψεις και αναγνωρίζει σε σημαντικό βαθμό το ρόλο που διαδραματίζουν οι εθελοντές σε περιόδους κρίσεων.

Πίνακας 32

Απόψεις για το βαθμό σπουδαιότητας του ρόλου των εθελοντών σε περιόδους κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	3	1.875	1.875	1.875
Λίγο	3	1.875	1.875	3.750
Ούτε λίγο/ούτε πολύ	19	11.875	11.875	15.625
Πολύ	64	40.000	40.000	55.625
Πάρα πολύ	71	44.375	44.375	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 28 Απόψεις για το βαθμό σπουδαιότητας του ρόλου των εθελοντών σε περιόδους κρίσεων

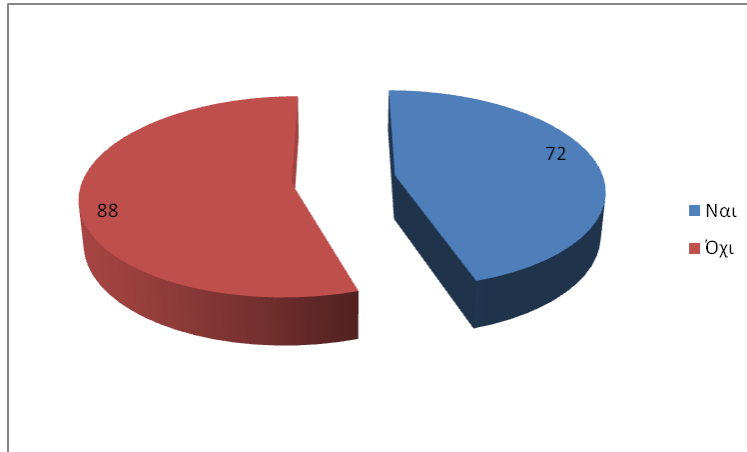
Οι ερωτώμενοι απάντησαν στο αν η υπηρεσία στην οποία εργάζονται φροντίζει για την εκπαίδευση των εθελοντών/ εθελοντικών οργανώσεων σε ασκήσεις πραγματικών συνθηκών κρίσεων. Το 45% είχε θετική άποψη και το 55% αρνητική. Αυτοί που πιστεύουν ότι η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται δε δίνει έμφαση σε θέματα εκπαίδευσης των εθελοντών και των εθελοντικών οργανώσεων προκειμένου να είναι ικανή να αντιμετωπίσει μία κατάσταση κρίσης είναι περισσότεροι από αυτούς που πιστεύουν το αντίθετο αλλά η ποσοστιαία διαφορά ανάμεσα τους είναι μικρή.

Πίνακας 33

Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης φροντίζει για την εκπαίδευση των εθελοντών/εθελοντικών οργανώσεων σε ασκήσεις πραγματικών συνθηκών/κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	72	45.000	45.000	45.000
Όχι	88	55.000	55.000	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

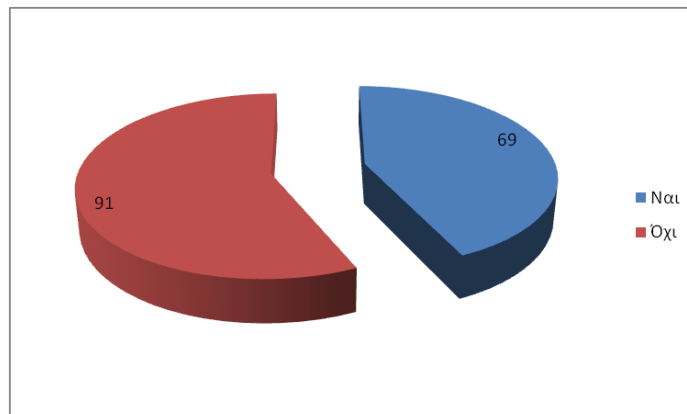
Γράφημα 29 Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης φροντίζει για την εκπαίδευση των εθελοντών/εθελοντικών οργανώσεων σε ασκήσεις πραγματικών συνθηκών/κρίσεων

69 ερωτώμενοι είχαν θετική άποψη και 91 αρνητική. Αυτοί που δήλωσαν ότι η υπηρεσία τους δεν υποστηρίζει με υλικά μέσα τους εθελοντές είναι κατά 23 άτομα περισσότεροι σε σχέση με αυτούς που δήλωσαν το αντίθετο.

Πίνακας 34

Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης υποστηρίζει με υλικά μέσα τους εθελοντές

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ναι	69	43.125	43.125	43.125
Όχι	91	56.875	56.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

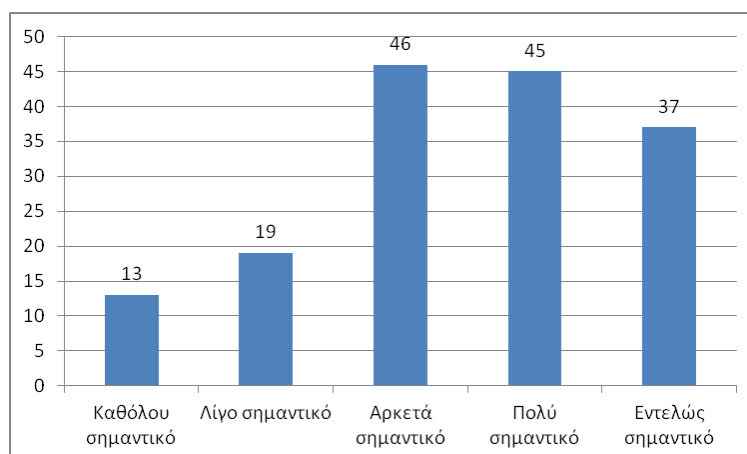
Γράφημα 30 Απόψεις για το αν η υπηρεσία απασχόλησης υποστηρίζει με υλικά μέσα τους εθελοντές

Η προτελευταία ερώτηση αποσκοπούσε στην καταγραφή των απόψεων των ερωτώμενων για το πόσο σημαντικό θεωρούν τη συμμετοχή της υπηρεσίας στην οποία εργάζονται σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας. Αναφορικά με το ζήτημα αυτό παρατέθηκαν τέσσερα διαφορετικά ζητήματα. Πιο συγκεκριμένα, έγινε προσπάθεια να προσδιοριστεί η σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας πριν την έναρξη της αντιτυρικής περιόδου, πριν την έναρξη του χειμώνα, στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης και στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης. Αναφορικά με την πρώτη περίπτωση η συμμετοχή της υπηρεσίας πριν την έναρξη της αντιτυρικής περιόδου αναγνωρίζεται ως καθόλου σημαντική από 13 ερωτώμενους, ως λίγο σημαντική από 19 ερωτώμενους και ως αρκετά σημαντική από 46 ερωτευμένους. Ακόμη, 45 ερωτώμενοι αναγνώρισαν τη συμμετοχή ως πολύ σημαντική και 37 έως εντελώς σημαντική.

Πίνακας 35

Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη της αντιτυρικής περιόδου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου σημαντικό	13	8.125	8.125	8.125
Λίγο σημαντικό	19	11.875	11.875	20.000
Αρκετά σημαντικό	46	28.750	28.750	48.750
Πολύ σημαντικό	45	28.125	28.125	76.875
Εντελώς σημαντικό	37	23.125	23.125	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

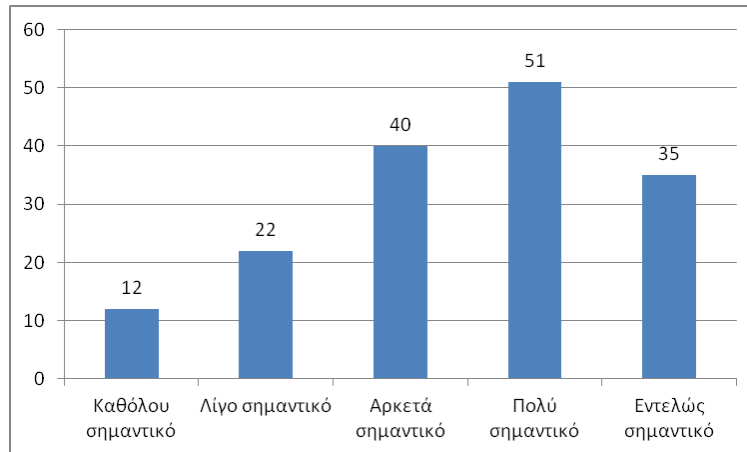
Γράφημα 31 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου

Η συμμετοχή της υπηρεσίας πριν την έναρξη του χειμώνα αναγνωρίστηκε ως καθόλου σημαντική από το 7,5% του δείγματος, ως λίγο σημαντική από το 13,75% και ως αρκετά σημαντική από το 25%. Το 31,87% αναγνώρισε τη συμμετοχή της υπηρεσίας ως πολύ σημαντική αυτή τη χρονική περίοδο και το 21,8% αναγνώρισε τη συμμετοχή ως εντελώς σημαντική. Υπάρχει ένα ποσοστό που ανέρχεται στο 21,25% το οποίο έχει αρνητική άποψη και ένα ποσοστό 25% το οποίο έχει μετριοπάθεια άποψη. Όσοι ερωτώμενοι ανήκουν στο υπόλοιπο 53,75% έχουν θετική γνώμη.

Πίνακας 36

Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη του χειμώνα

	Frequency	Percent Valid	Percent	Cumulative Percent
Καθόλου σημαντικό	12	7.500	7.500	7.500
Λίγο σημαντικό	22	13.750	13.750	21.250
Αρκετά σημαντικό	40	25.000	25.000	46.250
Πολύ σημαντικό	51	31.875	31.875	78.125
Εντελώς σημαντικό	35	21.875	21.875	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

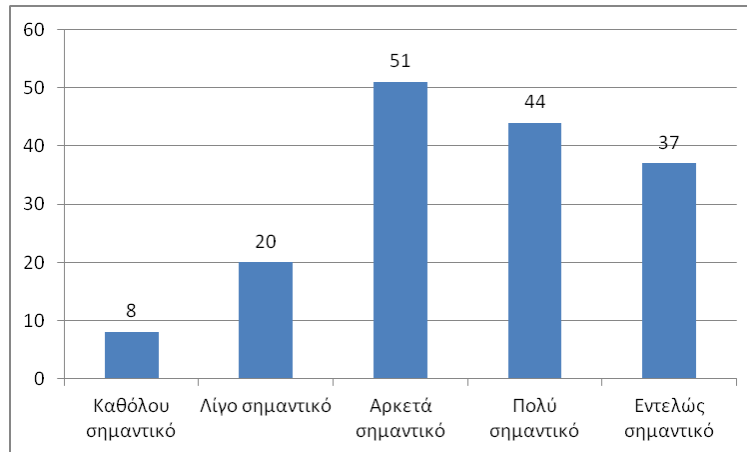
Γράφημα 32 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, πριν την έναρξη του χειμώνα

Η συμμετοχή της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας στην αρχή μιας οικονομικής κρίσης χαρακτηρίστηκε ως καθόλου σημαντική από 8 ερωτώμενους, ως λίγο σημαντική από 20 ερωτώμενους και ως αρκετά σημαντική από 51 ερωτώμενους. Ακόμη, ως πολύ σημαντική αναγνωρίστηκε από 44 ερωτώμενους και ως εντελώς σημαντική από 37 ερωτώμενους.

Πίνακας 37

Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου σημαντικό	8	5.000	5.000	5.000
Λίγο σημαντικό	20	12.500	12.500	17.500
Αρκετά σημαντικό	51	31.875	31.875	49.375
Πολύ σημαντικό	44	27.500	27.500	76.875
Εντελώς σημαντικό	37	23.125	23.125	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

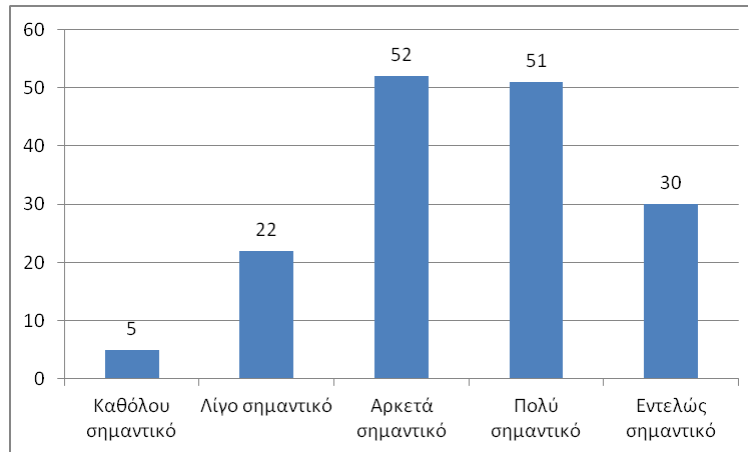
Γράφημα 33 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης

Τέλος, η σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης αναγνωρίστηκε ως καθόλου σημαντική από το 3,12% του δείγματος, ως λίγο σημαντική από το 13,75%, ως αρκετά σημαντική από το 32,5%, ως πολύ σημαντική από το 31,87% και ως εντελώς σημαντική από το 18,75%. Οι περισσότεροι ερωτώμενοι θεωρούν τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης κυρίως ως αρκετά σημαντική και πολύ σημαντική.

Πίνακας 38

Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσία σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου σημαντικό	5	3.125	3.125	3.125
Λίγο σημαντικό	22	13.750	13.750	16.875
Αρκετά σημαντικό	52	32.500	32.500	49.375
Πολύ σημαντικό	51	31.875	31.875	81.250
Εντελώς σημαντικό	30	18.750	18.750	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 34 Απόψεις για τη σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης

Για να γίνει σαφές σε ποιο χρονικό σημείο είναι περισσότερο σημαντική η συμμετοχή της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας αξιοποιήθηκαν βασικά περιγραφικά μέτρα, όπως αυτά τα μέτρα χρησιμοποιήθηκαν και σε προηγούμενες περιπτώσεις μεταβλητών. Παρατηρείται ότι οι ερωτώμενοι δεν παρήγαγαν διαφορετικές απόψεις οι οποίες διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Οι μέσοι όροι αποτυπώνουν την ύπαρξη μετριοπαθών απόψεων. Ακόμη, είναι ορατό ότι σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων η σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας είναι μεγαλύτερη στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης (M.O.=3,51, T.A.=1,127), μετά, στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης (M.O.=3,494, T.A.=1,046), πριν την έναρξη του χειμώνα (M.O.=3,46, T.A.=1,192) και τέλος, πριν την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου (M.O.=3,46, T.A.=1,202).

Πίνακας 39

Περιγραφικά μέτρα για χρονικά σημεία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας

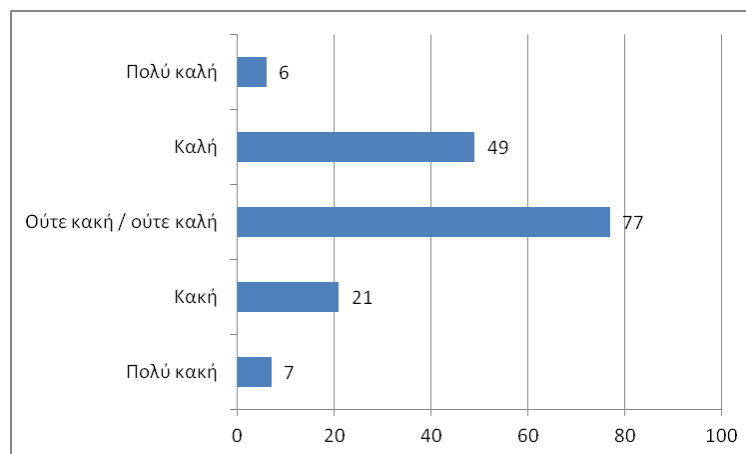
	Valid	Missing	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Πριν την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου	160	0	3.462	1.202	1.000	5.000
Πριν την έναρξη του χειμώνα	160	0	3.469	1.192	1.000	5.000
Στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης	160	0	3.513	1.127	1.000	5.000
Στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης	160	0	3.494	1.046	1.000	5.000

Η τελευταία ερώτηση στην οποία υποβλήθηκαν οι ερωτώμενοι είχε σκοπό την καταγραφή απόψεων σχετικά με το πως θα χαρακτήριζαν τη συνεργασία όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεων. 7 ερωτώμενοι χαρακτήρισαν τη συνεργασία ως πολύ κακή, 21 ερωτώμενοι χαρακτήρισαν τη συνεργασία ως κακή και 77 ερωτώμενοι δεν ήταν ξεκάθαροι ως προς το εάν η συνεργασία είναι κακή η καλή. Επιπλέον, 49 ερωτώμενοι δήλωσαν ότι η συνεργασία όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεων είναι καλή και 6 ότι είναι πολύ καλή. Αυτοί που απάντησαν θετικά ανέρχονται σε 55 στον αριθμό και αυτοί που απάντησαν αρνητικά ανέρχονται σε 28. Γενικά παρατηρείται μία θετική αντιμετώπιση της υπάρχουσας συνεργασίας αλλά δε μπορεί να αμεληθούν οι 77 ερωτώμενοι οι οποίοι απάντησαν ουδέτερα.

Πίνακας 40

Χαρακτηρισμός της συνεργασίας όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Πολύ κακή	7	4.375	4.375	4.375
Κακή	21	13.125	13.125	17.500
Ούτε κακή / ούτε καλή	77	48.125	48.125	65.625
Καλή	49	30.625	30.625	96.250
Πολύ καλή	6	3.750	3.750	100.000
Missing	0	0.000		
Total	160	100.000		

Γράφημα 35 Χαρακτηρισμός της συνεργασίας όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεων

6.2 Επαγωγική ανάλυση

Στην παρούσα ενότητα διερευνάται η σχέση ανάμεσα σε μεταβλητές. Στα πλαίσια αυτών των αναγκών δημιουργήθηκαν 4 νέες μεταβλητές η παρουσίαση των οποίων γίνεται ακολούθως:

Αποτελεσματικό προσωπικό

Περιλαμβάνει τρία υποερωτήματα και αφορά στις απόψεις των συμμετεχόντων για το αν το προσωπικό διαθέτει ορισμένα βασικά στοιχεία όπως είναι η επάρκεια στον αριθμό, αν είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο και αν ακολουθεί τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης. Η μεταβλητή αποτυπώνει τις απόψεις των συμμετεχόντων (θετικές ή αρνητικές) για την εικόνα του προσωπικού ως παράγοντας που σχετίζεται με την αντιμετώπιση κρίσεων.

Παράγοντες αντιμετώπισης

Συνιστά αποτέλεσμα άθροισης των απαντήσεων σε 5 υποερωτήματα και αποτυπώνει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων για τους παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση κρίσεων (ύπαρξη μηχανολογικού και τεχνολογικού εξοπλισμού, διάθεση πληροφοριακών συστημάτων, ύπαρξη κλίματος συνεργασίας ανάμεσα στο προσωπικό και ύπαρξη υγιούς δομής επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό).

Αναπροσδιορισμός σε θέματα

Αφορά στις απόψεις των συμμετεχόντων για τα θέματα στα οποία γίνεται αναπροσδιορισμός στην υπηρεσία απασχόλησης των ερωτώμενων μετά το τέλος μιας μεγάλης κρίσης. Σε αυτή τη μεταβλητή συγκεντρώνονται αθροιστικά οι απαντήσεις που δόθηκαν σε 5 υποερωτήματα.

Σημασία συμμετοχής

Η μεταβλητή αυτή καθρεφτίζει τις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι σε 4 υποερωτήματα της ερώτησης: «Πόσο σημαντικό θεωρείτε τη συμμετοχή της υπηρεσίας που εργάζεστε σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας;».

Πριν την πραγματοποίηση των ελέγχων έγινε έλεγχος κανονικότητας και δε βρέθηκε να υπάρχει κανονική κατανομή. Έτσι, οι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν μη παραμετρικά

με τη βοήθεια του Kendall's Tau Test και του Mann Whitney U Test. Από τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

- Ανάμεσα στην ηλικία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για το αποτελεσματικό προσωπικό δεν υπάρχει κάποια σχέση που να είναι στατιστικά σημαντική.
- Ανάμεσα στην ηλικία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τους παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση μιας κρίσης δεν υπάρχει κάποια στατιστικά σημαντική σχέση.
- Ανάμεσα στην ηλικία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τον αναπροσδιορισμό σε διάφορα θέματα μετά το τέλος μιας κρίσης υπάρχει αρνητική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .05 ($p=0.047$) η οποία είναι πολύ μικρής έντασης (Kendall's tau= -0.121).
- Ανάμεσα στην ηλικία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας δεν υπάρχει κάποια στατιστικά σημαντική σχέση.
- Ανάμεσα στην προϋπηρεσία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για το αποτελεσματικό προσωπικό δεν υπάρχει κάποια σχέση που να είναι στατιστικά σημαντική.
- Ανάμεσα στην προϋπηρεσία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τους παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση μιας κρίσης δεν υπάρχει κάποια στατιστικά σημαντική σχέση.
- Ανάμεσα στην προϋπηρεσία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τον αναπροσδιορισμό σε διάφορα θέματα μετά το τέλος μιας κρίσης υπάρχει αρνητική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .05 ($p=0.026$) η οποία είναι πολύ μικρής έντασης (Kendall's tau= -0.140).
- Ανάμεσα στην προϋπηρεσία και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας δεν υπάρχει κάποια στατιστικά σημαντική σχέση.
- Ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων για το αποτελεσματικό προσωπικό και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τους παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση μιας κρίσης υπάρχει θετική, στατιστικά

σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .001 ($p < .001$) η οποία είναι μέτριας έντασης (Kendall's tau= 0.577).

- Ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων για το αποτελεσματικό προσωπικό και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τον αναπροσδιορισμό σε διάφορα θέματα μετά το τέλος μιας κρίσης υπάρχει θετική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .001 ($p < .001$) η οποία είναι μέτριας έντασης (Kendall's tau= 0.505).
- Ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων για το αποτελεσματικό προσωπικό και τις απόψεις των συμμετεχόντων για τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας υπάρχει θετική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .05 η οποία είναι πολύ μικρής έντασης (Kendall's tau= 0.136).
- Ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων για τους παράγοντες αντιμετώπισης και τις απόψεις αυτών για τον αναπροσδιορισμό σε διάφορα θέματα μετά το τέλος μιας κρίσης υπάρχει θετική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .001 ($p < .001$) η οποία είναι μέτριας έντασης (Kendall's tau= 0.520).
- Ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων για τους παράγοντες αντιμετώπισης και τις απόψεις αυτών για τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας υπάρχει θετική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .05 ($p = 0.012$) η οποία είναι πολύ μικρής έντασης (Kendall's tau= 0.143).
- Ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων για τον αναπροσδιορισμό σε διάφορα θέματα μετά το τέλος μιας κρίσης και τις απόψεις αυτών για τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας υπάρχει θετική, στατιστικά σημαντική σχέση σε επίπεδο σημαντικότητας .001 ($p < .001$) η οποία είναι πολύ μικρής έντασης (Kendall's tau= 0.199).

Συνοπτικά, από τις 14 σχέσεις βρέθηκαν να υπάρχουν 8 στατιστικά σημαντικές.

Πίνακας 41

Αποτελέσματα μη παραμετρικών συσχετίσεων μεταξύ ποσοτικών μεταβλητών

Kendall's Tau Correlations		Kendall's tau B	p
Ηλικία	- Αποτελεσματικό προσωπικό	-0.063	0.315
Ηλικία	- Παράγοντες αντιμετώπισης	0.027	0.662
Ηλικία	- Αναπροσδιορισμός σε θέματα	-0.121 *	0.047
Ηλικία	- Σημασία συμμετοχής υπηρεσίας	0.069	0.260
Προϋπηρεσία	- Αποτελεσματικό προσωπικό	-0.083	0.195
Προϋπηρεσία	- Παράγοντες αντιμετώπισης	-0.025	0.698
Προϋπηρεσία	- Αναπροσδιορισμός σε θέματα	-0.140 *	0.026
Προϋπηρεσία	- Σημασία συμμετοχής υπηρεσίας	0.016	0.802
Αποτελεσματικό προσωπικό	- Παράγοντες αντιμετώπισης κρίσεων	0.577 ***	< .001
Αποτελεσματικό προσωπικό	- Αναπροσδιορισμός σε θέματα	0.505 ***	< .001
Αποτελεσματικό προσωπικό	- Σημασία συμμετοχής υπηρεσίας	0.136 *	0.019
Παράγοντες αντιμετώπισης	- Αναπροσδιορισμός σε θέματα	0.520 ***	< .001
Παράγοντες αντιμετώπισης	- Σημασία συμμετοχής υπηρεσίας	0.143 *	0.012
Αναπροσδιορισμός σε θέματα	- Σημασία συμμετοχής υπηρεσίας	0.199 ***	< .001

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Στη συνέχεια της έρευνας έγινε έλεγχος ομοιογένειας των απόψεων των ερωτώμενων για συγκεκριμένα ζητήματα που άπτονται της έρευνας ως προς δημογραφικούς παράγοντες και πιο συγκεκριμένα ως προς το φύλο. Ο έλεγχος ομοιογένειας έγινε μη παραμετρικά διότι εντοπίστηκε πως οι εξετάζουσες μεταβλητές δεν ακολουθούν την κανονική κατανομή. Ο έλεγχος έγινε με τη βοήθεια του Mann Whitney U Test το οποίο ενδείκνυται για περιπτώσεις όπου υπάρχει μία ποσοτική μεταβλητή και μία ποιοτική με δύο κατηγορίες (άνδρας, γυναίκα). Σύμφωνα με τα δεδομένα που υπάρχουν στον παρακάτω πίνακα, οι απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για τη συνεργασία όλων των φορέων σε περιόδους κρίσεις ($p= 0.255$), οι απόψεις για το αποτελεσματικό προσωπικό ($p= 0.521$), οι απόψεις για τους παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση κρίσεων ($p=0.218$), οι απόψεις για τον αναπροσδιορισμό που γίνεται σε διάφορα θέματα μετά το τέλος μια κρίσης ($p= 0.892$) και οι απόψεις για τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας εργασίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας ($p=0.112$) δεν παρουσιάζουν ανομοιογένεια. Για όλες τις περιπτώσεις ισχύει ότι $p > 0.05$, συνεπώς, οι εργαζόμενοι άντρες και γυναίκες αντιλαμβάνονται τα εξετάζοντα θέματα με παρόμοιο τρόπο.

Πίνακας 42

Έλεγχος ομοιογένειας ως προς το φύλο

Independent Samples T-Test			
	W	df	p
Χαρακτηρισμός συνεργασίας φορέων	3504.500		0.255
Αποτελεσματικό προσωπικό	3382.500		0.521
Παράγοντες αντιμετώπισης	3555.000		0.218
Αναπροσδιορισμός σε θέματα	3235.500		0.892
Σημασία συμμετοχής υπηρεσίας	2731.500		0.112

Note. Mann-Whitney U test.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις διαφορές στις απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τα 5 εξετάζοντα θέματα. Αρχικά, παρατηρείται ότι για όλα τα θέματα οι μέσοι όροι είναι σχεδόν ίδιοι κι αυτό δείχνει ότι οι απόψεις των ερωτώμενων είναι σταθερές. Επιπλέον, παρατηρείται ότι, με μικρή διαφορά, οι άντρες παρήγαγαν περισσότερο θετικές γνώμες από ότι οι γυναίκες με εξαίρεση το τελευταίο ζήτημα που αφορά τη σημασία συμμετοχής της υπηρεσίας εργασίας σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας, όπου ο μέσος όρος για την περίπτωση των γυναικών είναι μεγαλύτερος.

Τέλος, ο πίνακας επιβεβαιώνει τις μετριοπαθείς απαντήσεις των ερωτώμενων και την αδιαφορία τους για ζητήματα που άπτονται των κρίσεων αλλά και διαστάσεων που σχετίζονται με την αποτελεσματική αντιμετώπιση και διαχείριση αυτών.

Πίνακας 43

Έλεγχος μέσων τιμών μεταβλητών ως προς το φύλο

Group Descriptives					
	Group	N	Mean	SD	SE
Χαρακτηρισμός συνεργασίας φορέων	Άνδρας	77	3.247	0.905	0.103
	Γυναίκα	83	3.084	0.815	0.089
Αποτελεσματικό προσωπικό	Άνδρας	77	3.052	0.809	0.092
	Γυναίκα	83	2.948	0.917	0.101
Παράγοντες αντιμετώπισης	Άνδρας	77	3.143	0.794	0.090
	Γυναίκα	83	2.937	0.857	0.094
Αναπροσδιορισμός σε θέματα	Άνδρας	77	2.940	0.986	0.112
	Γυναίκα	83	2.908	1.030	0.113
Σημασία συμμετοχής	Άνδρας	77	3.343	0.743	0.085

Group Descriptives

Group	N	Mean	SD	SE
Γυναίκα	83	3.492	0.877	0.096

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί η οργάνωση των δημόσιων φορέων σε θέματα που άπτονται της Πολιτικής Προστασίας και για να διερευνηθεί το θέμα σε βάθος λήφθηκε ως μελέτη περίπτωσης ο Δήμος Κατερίνης. Στα πλαίσια της διερεύνησης των τριών ερευνητικών ερωτημάτων που καθοδηγούν την έρευνα, όπως αυτά διατυπώθηκαν στο κεφάλαιο της μεθοδολογίας, έγινε χρήση της περιγραφικής και της επαγωγικής στατιστικής προκειμένου να δοθεί απάντηση σε αυτά.

7.1 Γενικές απόψεις για την Πολιτική Προστασία

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα έχει να κάνει με τις γενικές απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα σχετικά με την πολιτική προστασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων και για να δοθεί απάντηση σε αυτό αξιοποιήθηκαν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από έξι σχετικές απαντήσεις. Έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί η άποψη των ερωτώμενων για το είδος κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζονται, για το εάν ο τακτικός προϋπολογισμός της ΓΓΠΠ είναι αρκετός στο βωμό της επιτυχούς αντιμετώπισης των κρίσεων, για το εάν μετά την υγειονομική κρίση της πανδημίας παρατηρήθηκαν αλλαγές στη διαχείριση των κρίσεων, για το εάν η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται οι ερωτώμενοι πραγματοποιεί ενημερωτικές δράσεις σε σχολεία για την επιμόρφωση του κοινού, για το εάν η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται λαμβάνει κλήσεις από την Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 και τέλος, για το πώς αντιλαμβάνονται τη νέα εφαρμογή για τους πολίτες.

Τα δεδομένα έδειξαν ότι οι υπηρεσίες, οι οποίες στο μεγαλύτερο ποσοστό τους αφορούν σε φορείς του δήμου, δίνουν μεγαλύτερη έμφαση σε κλιματολογικές και περιβαλλοντικές κρίσεις όπως είναι για παράδειγμα οι πλημμύρες, οι σεισμοί και οι πυρκαγιές. Η έμφαση που δίνεται στα υπόλοιπα ζητήματα είναι αρκετά μικρότερη αλλά δε μπορεί να ειπωθεί ότι είναι ασήμαντη. Είναι όμως άξιο προσοχής ότι τα κλιματολογικά και περιβαλλοντικά ζητήματα κερδίζουν το ενδιαφέρον των δημόσιων υπηρεσιών σε μεγαλύτερο βαθμό. Έγινε σαφές ότι για την αντιμετώπιση τέτοιων αλλά και άλλων φαινομένων είναι σημαντικό να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στον τακτικό προϋπολογισμό της ΓΓΠΠ διότι ο υφιστάμενος προϋπολογισμός φαίνεται να είναι σημαντικά ανεπαρκής προκειμένου η αντιμετώπιση των κρίσεων να γίνεται ορθά και

επιτυχώς. Αυτό δείχνει πρακτικά ότι οι δημόσιες υπηρεσίες έχουν την ανάγκη να συνεργαστούν σε μεγαλύτερο βαθμό με φορείς χρηματοδότησης προκειμένου να αντλήσουν κεφάλαια τα οποία θα διαθέσουν στο βωμό της διαχείρισης των κρίσεων. Η παραδοχή αυτή στην οποία πλαισιώνεται η αναγκαιότητα ενίσχυσης του τακτικού προϋπολογισμού της ΓΓΠΠ φαίνεται πως δεν είναι ένα σημερινό φαινόμενο το οποίο προέκυψε από την πρόσφατη υγειονομική κρίση αλλά υπήρχε πριν την εμφάνισή της. Αυτό επιβεβαιώνεται από την μετριοπαθή απάντηση που έδωσαν οι ερωτώμενοι σχετικά με το αν η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται άλλαξε τον τρόπο που διαχειρίζεται τις κρίσεις μετά την μεγάλη υγειονομική κρίση που έκανε την εμφάνισή της στο ξεκίνημα του 2020. Το εύρημα αυτό είναι σημαντικό γιατί δείχνει ότι από τη μία ότι η διαχείριση των κρίσεων διακατέχεται από μία σταθερότητα η οποία, ωστόσο δε συνδέεται με θετικά στοιχεία καθώς θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι μία κρίση, όπως αυτή της πανδημίας, θα μπορούσε να αποτελέσει αφορμή για να τεθούν βάσεις καλύτερης αντιμετώπισης των κρίσεων.

Έτσι θα περίμενε κανείς οι ερωτώμενοι να έχουν πιο θετικές απαντήσεις για το αν η υγειονομική κρίση άλλαξε τον τρόπο διαχείρισης των κρίσεων γενικά. Οι ανωτέρω αρνητικές απαντήσεις φάνηκαν να επιβεβαιώνονται σε σημαντικό βαθμό από τη συχνότητα κατά την οποία υλοποιούνται δράσεις σε οργανισμούς όπως για παράδειγμα σε σχολεία, συλλόγους και σωματεία προκειμένου το κοινό να επιμορφωθεί σε θέματα διαχείρισης κρίσεων. Οι ερωτώμενοι έδειξαν μέσα από τις απαντήσεις τους ότι τέτοιου είδους καταρτίσεις δε λαμβάνουν χώρα πολλές φορές. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων είχε τελείως αρνητική άποψη ενώ ένα εξίσου σημαντικό μεγάλο ποσοστό, το οποίο ανέρχεται στο 64%, δήλωσε ότι ενημερωτικές δράσεις γίνονται κατά μέσο όρο δύο με τρεις φορές το χρόνο. Αυτό δείχνει εμφανέστατα ότι η διαχείριση κρίσεων δεν λαμβάνει την πρέπουσα σημασία από τους δήμους και τους υπόλοιπους φορείς και επιβεβαιώνει εμφανώς τη σταθερότητα που χαρακτηρίζει την προσέγγιση που γίνεται σε θέματα διαχείρισης κρίσεων.

Οι ερωτώμενοι τοποθετήθηκαν αναφορικά με τη συχνότητα λήψης κλήσεων από την Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 από την υπηρεσία που απασχολούνται και έδειξαν στο μεγαλύτερο βαθμό ότι οι κλήσεις που λαμβάνει η υπηρεσία είναι περιορισμένες. Παρά τον περιορισμένο αριθμό κλήσεων, οι ερωτώμενοι έδειξαν ότι η νέα αυτή εφαρμογή είναι καλή για τους πολίτες με το πρόσχημα, προφανώς, ότι μπορεί να συμβάλλει θετικά στην αποτελεσματική

διαχείριση κρίσεων. Όλα τα παραπάνω δίνουν απαντήσεις στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα και σκιαγραφούν τις πεποιθήσεις των ερωτώμενων για την πολιτική προστασία των εμπλεκόμενων φορέων. Συνοπτικά, η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται οι ερωτώμενοι δεν δίνει ισομερής έμφαση στα είδη κρίσεων και πιστεύει ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση μέσω της ενίσχυσης του τακτικού προϋπολογισμού. Ακόμη, οι πολιτικές που εφαρμόζονται για διαχείριση κρίσεων δεν έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια και σε αυτό δεν άσκησε κάποια επιρροή η πρόσφατη υγειονομική κρίση Covid 19. Τέλος, η υπηρεσία στην οποία απασχολούνται απέχει σημαντικά από την επιμόρφωση των πολιτών σε θέματα διαχείρισης κρίσεων και οι ερωτώμενοι αναγνωρίζουν σε σημαντικό βαθμό την ύπαρξη Υπηρεσιών όπως η Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 και τη συμβολή τους στη βελτίωση της κατάστασης μέσω της παροχής βοήθειας προς τους πολίτες.

7.2 Πρόληψη – σχεδιασμός – οργάνωση - αντιμετώπιση και αποκατάσταση

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα που τέθηκε προς διερεύνηση έχει να κάνει κυρίως με τις απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με την πρόληψη, το σχεδιασμό, την οργάνωση και την αντιμετώπιση κρίσεων. Προκειμένου να δοθεί απάντηση σε αυτό οι ερωτώμενοι απάντησαν σε 14 ερωτήματα. Ένα βασικό και κρίσιμο ερώτημα έχει να κάνει με τη σημασία της οργάνωσης και του σχεδιασμού στην αντιμετώπιση των κρίσεων. Αναφορικά με την ερώτηση αυτή το μεγαλύτερο ποσοστό είχε θετική απάντηση και αυτό δείχνει ότι οι ερωτώμενοι έχουν μία πολύ καλή εικόνα για την οργάνωση αλλά και το ρόλο που αυτή διαδραματίζει. Εκτιμούν ότι ο σωστός σχεδιασμός αποτελεί βασικό θεμέλιο για την υλοποίηση δράσεων μέσα από τις οποίες οποιαδήποτε κρίση θα μπορεί να αντιμετωπιστεί σωστά. Ο σχεδιασμός και η οργάνωση ως έννοιες επιχειρήθηκε να συσχετιστούν με την υπηρεσία στην οποία απασχολούνται οι ερωτώμενοι αλλά και το προσωπικό το οποίο απασχολείται γενικά σε αυτήν. Τα ευρήματα ήταν αποκαλυπτικά και έδειξαν ότι το προσωπικό των υπηρεσιών είναι σε μέτριο βαθμό επαρκές αλλά εκτός από αυτό η εκπαίδευση που λαμβάνει δεν είναι η κατάλληλη αλλά και η επιθυμητή. Υπάρχουν θετικές ενδείξεις, βάσει αποτελεσμάτων, ότι το προσωπικό εφαρμόζει πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης κρίσεων αλλά η συνοπτική εικόνα δείχνει ότι το προσωπικό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί διαφορετικά προκειμένου να αναβαθμιστεί η αξία των υπηρεσιών και να διαμορφωθεί

μία καλύτερη κατάσταση από ότι υπάρχει σήμερα. Εάν θα πρέπει να κάνει κανείς λόγο για σωστό σχεδιασμό και καλή οργάνωση, τότε θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στο προσωπικό, οι υπηρεσίες να προβούν στην πρόσληψη παραπάνω προσωπικού αλλά και να μεριμνήσουν για το σχεδιασμό δράσεων επιμόρφωσης αυτού.

Η οργάνωση και ο σχεδιασμός που ακολουθούν οι υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι ερωτώμενοι φάνηκε και από άλλα ζητήματα όπως είναι για παράδειγμα η δομή επικοινωνίας μεταξύ των εργαζομένων, το κλίμα συνεργασίας μεταξύ τους, η υφιστάμενη υποδομή κλπ. Τα δεδομένα, ωστόσο, που προέκυψαν δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά, γεγονός που επιβεβαιώνει τα ανωτέρω ζητήματα αναφορικά με την επάρκεια και την εκπαίδευση του προσωπικού. Πράγματι, στις δημόσιες υπηρεσίες δεν υπάρχει επαρκής μηχανολογικός εξοπλισμός, απουσιάζουν σε σημαντικό βαθμό τα τεχνολογικά μέσα και δεν υφίστανται τα κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα. Για αυτά τα τρία ζητήματα παρατηρήθηκε να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις, γεγονός που αφήνει να εννοηθεί ότι ευδοκιμούν ιδανικές προϋποθέσεις για την μη αποτελεσματική αντιμετώπιση των κρίσεων. Παρά το γεγονός αυτό, υπογραμμίστηκε ότι στις υπηρεσίες απασχόλησης των ερωτώμενων υπάρχουν θετικές ενδείξεις που μαρτυρούν την ύπαρξη καλού κλίματος συνεργασίας μεταξύ του προσωπικού και καλό επικοινωνιακό πλαίσιο.

Και στην περίπτωση αυτή μπορεί εύλογα να ισχυριστεί κανείς ότι είναι απαραίτητο να δοθεί έμφαση στην αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών και λοιπών φορέων με μέσα τα οποία συνιστούν βασικούς παράγοντες αντιμετώπισης των κρίσεων. Είναι αναμφίβολα σημαντικό να υπάρχει καλό κλίμα μεταξύ των εργαζομένων αλλά η απουσία εξοπλισμού αλλά και συστημάτων προδιαγράφει ότι η αναποτελεσματική διαχείριση των κρίσεων θα συνεχίσει να υπάρχει. Αυτό επιβεβαιώνεται από άλλα σημεία της έρευνας στα οποία βρέθηκε ότι δεν αναβαθμίζεται ο τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός μετά το τέλος μιας μεγάλης κρίσης, γεγονός που σημαίνει ότι δεν δίνεται έμφαση στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Εκτός όμως από το ζήτημα αυτό φαίνεται πως υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε ζητήματα αναβάθμισης των πληροφοριακών συστημάτων σε ζητήματα οργάνωσης αλλά και σε ζητήματα τοποθέτησης των εργαζομένων σε θέσεις στις οποίες μπορούν να αποδώσουν περισσότερο. Ο αναπροσδιορισμός των υπηρεσιών στα ανωτέρω ζητήματα δεν παρουσιάζει καλή εικόνα με εξαίρεση, ίσως, το γεγονός που συνδέεται με την λήψη προληπτικών μέτρων. Ως προς το ζήτημα αυτό παρατηρήθηκαν θετικότερες

απαντήσεις σε σχέση με τα υπόλοιπα ζητήματα. Αυτό υποδεικνύει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες δίνουν έμφαση στην πρόληψη η οποία όμως την ίδια στιγμή υπονομεύεται λόγω της έλλειψης οργάνωσης και κεντρικού σχεδιασμού.

Όλα τα παραπάνω δίνουν εύλογα απάντηση στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα και καθιστούν σαφές ότι οι δημόσιες υπηρεσίες υστερούν σε σημαντικό βαθμό σε θέματα οργάνωσης σχεδιασμού και αντιμετώπισης κρίσεων. Μπορεί να δίνεται έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών μέτρων αλλά υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στις οποίες πρέπει να δοθεί έμφαση και οι οποίες σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό, την εκπαίδευση αυτού αλλά και την ύπαρξη εξοπλισμού και συστημάτων. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση μιας κρίσης και αποκατάσταση μιας ανεπιθύμητης κατάστασης προϋποθέτει ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην εφαρμογή αρκετών πρακτικών. Οι υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι εργαζόμενοι οφείλουν να μεριμνήσουν για τη βελτιστοποίηση του τρόπου λειτουργίας τους δίνοντας έμφαση στον αναπροσδιορισμό ζητημάτων αλλά και σε παράγοντες μέσα από τους οποίους μπορεί να περιοριστεί ο αντίκτυπος μιας κρίσης (πχ ανθρώπινο κεφάλαιο).

7.3 Συνεργασία φορέων - Εθελοντισμός

Το τελευταίο ερευνητικό ερώτημα το οποίο απασχόλησε την έρευνα έχει να κάνει με τις απόψεις των ερωτώμενων αναφορικά με τη συνεργασία που υφίσταται ανάμεσα στους φορείς αλλά και τις εθελοντικές δράσεις που λαμβάνουν χώρα στις δημόσιες υπηρεσίες. Για να απαντηθεί το ερώτημα αυτό διερευνήθηκε εάν στην υπηρεσία που απασχολούνται οι εργαζόμενοι υπάρχουν εθελοντές σε περιόδους κρίσεων, εξετάστηκε ο βαθμός στον οποίο οι ερωτώμενοι θεωρούν σημαντικό το ρόλο των εθελοντών σε περιόδους κρίσης, εάν στην υπηρεσία που απασχολούνται πραγματοποιούνται ασκήσεις για την αντιμετώπιση των κρίσεων και εάν η υπηρεσία απασχόλησης παρέχει υλική στήριξη στους εθελοντές. Ακόμη, διερευνήθηκε η σημασία της συμμετοχής της υπηρεσίας που απασχολούνται σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας και καταγράφηκε ο βαθμός στον οποίο οι ερωτώμενοι χαρακτηρίζουν τη συνεργατική σχέση μεταξύ των φορέων σε περιόδους κρίσεων.

Στο 50% των υπηρεσιών υπάρχουν εθελοντές και στο υπόλοιπο 50% δεν υπάρχουν. Αυτό δείχνει ότι ο εθελοντισμός δεν υποστηρίζεται θερμά από την πλειοψηφία των υπηρεσιών και σε ένα ποσοστό υπάρχουν περιθώρια για την ανάπτυξη του. Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ελλείψεις, οι ερωτώμενοι υπογράμμισαν σε σημαντικό βαθμό τη

σπουδαιότητα του εθελοντισμού. Πρόκειται για μία οξύμωρη κατάσταση η οποία δείχνει, αφενός, ότι οι ερωτώμενοι συμερίζονται την υλοποίηση εθελοντικών δράσεων αλλά, αφετέρου, υπάρχουν πολλές ενέργειες που θα μπορούσαν να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση. Η εφαρμογή εθελοντικών δράσεων είναι αμφίβολη ως ένα βαθμό και υπάρχουν ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, όπως είναι για παράδειγμα η εκπαίδευση των εθελοντών. Ένα σημαντικό ποσοστό των υπηρεσιών παρέχει εκπαίδευση στους εθελοντές αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών φαίνεται πως δεν προβαίνει σε τέτοιες πράξεις και σε ασκήσεις πραγματικών συνθηκών/κρίσεων.

Σε παρόμοια πλαίσια εντοπίζονται ελλείψεις που έχουν να κάνουν με την υλική υποστήριξη των εθελοντών. Οπότε, όλα τα δεδομένα συνηγορούν στο γεγονός ότι οι δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να δίνουν σε μεγαλύτερο βαθμό βαρύτητα στον εθελοντισμό αλλά και την υλική υποστήριξη των εθελοντών. Αναφορικά με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων αναδείχτηκαν χρήσιμα ευρήματα όσον αφορά τη χρονική περίοδο κατά την οποία θα πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα αντιμετώπισης των κρίσεων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η συμμετοχή των δημοσίων υπηρεσιών σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας έχει μεγαλύτερη σημασία στο ξεκίνημα μιας υγειονομικής κρίσης. Η σημασία της συμμετοχής φάνηκε να είναι λιγότερο σημαντική στο ξεκίνημα μιας κοινωνικής κρίσης ενώ η περίοδος πριν την έναρξη του χειμώνα και πριν την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου φάνηκε να αντιμετωπίζονται με όμοιο τρόπο από τους ερωτώμενους. Και στα τέσσερα ζητήματα οι ερωτώμενοι δεν απάντησαν ιδιαίτερα θετικά αλλά, ως επί το πλείστον, η γνώμη που είχαν ήταν μετριοπαθής. Σύμφωνα με τους μέσους όρους που καταγράφηκαν, γίνεται σαφές ότι, αναφορικά με τη λήψη προληπτικών μέτρων, θα μπορούσε και την ίδια στιγμή να ήταν επιθυμητό να καταγραφούν υψηλότεροι μέσοι όροι.

Τα παραπάνω ευρήματα επιβεβαιώνουν τη γνώμη που έχουν οι ερωτώμενοι για την μέτρια θετική, ως επί το πλείστον, συνεργασία που έχουν όλοι οι φορείς σε περιόδους κρίσεων. Σε γενικές γραμμές, οι φορείς συνεργάζονται σε κάποιο βαθμό αλλά υπάρχουν περιθώρια καλύτερης συνεργασίας. Αντίστοιχα, ο εθελοντισμός υπάρχει σε κάποιο βαθμό και αναγνωρίζεται σε μεγάλο βαθμό για τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει. Ωστόσο, οι δημόσιες υπηρεσίες δεν εκπαιδεύουν τους εθελοντές όπως θα έπρεπε, δεν πραγματοποιούνται ασκήσεις αντιμετώπισης κρίσεων και δεν παρέχονται υλικά μέσα προς τους εθελοντές. Συνεκτιμώντας τα δεδομένα όπως αυτά

καταγράφηκαν, ο εθελοντισμός έχει σημαντικά περιθώρια εφαρμογής και οι φορείς μπορούν να συνεργαστούν σε καλύτερο και μεγαλύτερο βαθμό από ότι ήδη γίνεται.

7.4 Συσχετίσεις

Οι απόψεις των ερωτώμενων για τον αναπροσδιορισμό των υπηρεσιών στις οποίες απασχολούνται σε διάφορα ζητήματα σχετίζεται με την ηλικία και η σχέση αυτή είναι αρνητική, όπως άλλωστε συμβαίνει και με την προϋπηρεσία. Όσο αυξάνει η προϋπηρεσία και η ηλικία των ερωτώμενων, τόσο πιο αρνητική είναι η γνώμη που έχουν για την υπηρεσία στην οποία απασχολούνται αλλά και την έμφαση που αυτή δίνει στον αναπροσδιορισμό διαφόρων ζητημάτων. Αυτό είναι λογικό να συμβαίνει σε κάποιο βαθμό διότι η μετάβαση ενός ατόμου σε μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες συνεπάγεται την αποθάρρυνση του ίδιου από την ενεργή του εμπλοκή με ζητήματα που έχουν να κάνουν με το σχεδιασμό και την οργάνωση, ως παράγοντες αντιμετώπισης κρίσεων. Ισχυρή σχέση εντοπίστηκε ανάμεσα στις απόψεις των ερωτώμενων για το αποτελεσματικό προσωπικό και τους παράγοντες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κρίσεων αλλά και τον αναπροσδιορισμό σε διάφορα θέματα. Αυτό επιβεβαιώνει προηγούμενα ευρήματα και δείχνει τη σημασία της ύπαρξης ανθρώπινου δυναμικού το οποίο να μπορεί να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Το προσωπικό έχει έναν ιδιαίτερο και κρίσιμο ρόλο στις δημόσιες υπηρεσίες αλλά και σε κάθε οργανισμό και όταν αυτό λειτουργεί ορθά, τότε δημιουργούνται ιδανικές προϋποθέσεις ώστε μία κρίση να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά. Ταυτόχρονα όταν υπάρχει αποτελεσματικό προσωπικό, στο μυαλό των ερωτώμενων ενισχύεται ο ρόλος της υπηρεσίας στην αντιμετώπιση των κρίσεων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύνοψη συμπερασμάτων

Λαμβάνοντας υπόψη όσα παρουσιάστηκαν σε προηγούμενα κεφάλαια και ενότητες και δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων και της συζήτησης αυτών, δύναται εύλογα να προκύψουν ορισμένα συμπεράσματα τα οποία συνοψίζονται και απαριθμούνται στη συνέχεια:

- Οι δημόσιες υπηρεσίες εστιάζουν περισσότερο στις κλιματολογικές και περιβαλλοντικές κρίσεις περισσότερο από κάθε άλλο είδος κρίσης
- Ο τακτικός προϋπολογισμός της ΓΓΠΠ δεν επαρκεί για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κρίσεων με αποτέλεσμα οι δημόσιες υπηρεσίες και λοιποί φορείς να καταλήγουν να είναι αναποτελεσματικοί
- Ο τρόπος αντιμετώπισης κρίσεων από τις δημόσιες υπηρεσίες παρουσιάζει σταθερότητα τα τελευταία χρόνια και η υγειονομική κρίση Covid 19 δεν επέδρασε στην αλλαγή του τρόπου αντιμετώπισης κρίσεων
- Οι δημόσιες υπηρεσίες δεν υλοποιούν δράσεις σε μεγάλο βαθμό σε οργανισμούς όπως είναι τα σχολεία για την επιμόρφωση του κοινού σε θέματα διαχείρισης κρίσεων
- Η Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112 μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην εξυπηρέτηση των πολιτών αλλά ο αριθμός κλήσεων που δέχεται είναι περιορισμένος
- Οι εργαζόμενοι των δημοσίων υπηρεσιών έχουν θετική γνώμη για τη σημασία της οργάνωσης αλλά υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε προσωπικό και σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό
- Το πλεονέκτημα που παρουσιάζουν οι δημόσιες επιχειρήσεις προέρχεται κυρίως από την ύπαρξη καλού συνεργατικού κλίματος και επικοινωνιακού πλαισίου
- Μετά την έλευση μιας κρίσης δεν γίνεται σε μεγάλο βαθμό αναπροσδιορισμός σε θέματα που αφορούν την ορθή και αποτελεσματική αντιμετώπισή της
- Ο εθελοντισμός μπορεί να αναπτυχθεί σε σημαντικό βαθμό από τις δημόσιες υπηρεσίες

- Αναφορικά με τον εθελοντισμό, οι δημόσιες υπηρεσίες υστερούν στην εκπαίδευση των εθελοντών και στην υλική υποστήριξή τους
- Η συνεργασία των φορέων που εμπλέκονται με την πολιτική προστασία έχει μεγαλύτερη σημασία στο ξεκίνημα των υγειονομικών κρίσεων και τα υπόλοιπα είδη κρίσης έρχονται υποδεέστερα
- Η συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων με την πολιτική προστασία εντοπίζεται να είναι μέτρια θετική
- Η ηλικία και η προϋπηρεσία σχετίζονται με τις απόψεις των ερωτώμενων για τον επαναπροσδιορισμό των δημοσίων υπηρεσιών σε διάφορα ζητήματα που αφορούν στην αντιμετώπιση κρίσεων
- Το αποτελεσματικό προσωπικό συνιστά έναν βασικό παράγοντα για την αντιμετώπιση των κρίσεων αλλά και τον επαναπροσδιορισμό των δημοσίων υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης κρίσεων

Περιορισμοί έρευνας

Παρά το γεγονός ότι τα ευρήματα που ανέδειξε η παρούσα έρευνα παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση σχετικά με ζητήματα που καθρεφτίζουν τις αρνητικές στάσεις των ερωτώμενων, αναφορικά με την πολιτική προστασία των δημοσίων υπηρεσιών και των εμπλεκόμενων φορέων, τη συνεργασία μεταξύ τους, την εφαρμογή εθελοντικών δράσεων αλλά και λοιπών ενεργειών που υπόκεινται στο φάσμα της πρόληψης του σχεδιασμού της οργάνωσης και της αντιμετώπισης κρίσεων, εν τούτοις δεν παρέχονται πληροφορίες οι οποίες μπορούν, χωρίς επιφύλαξη, να αναχθούν στον ευρύτερο πληθυσμό των εργαζομένων που απασχολούνται σε δημόσιες υπηρεσίες. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μέθοδο δειγματοληψίας που εφαρμόστηκε. Η δειγματοληψία ευκολίας αποτελεί αντανάκλαση της αδυναμίας γενίκευσης των ευρημάτων ενώ σε διαφορετική περίπτωση κάτι τέτοιο θα μπορούσε να αποφευχθεί (πχ στρωματοποιημένη δειγματοληψία).

Ένας δεύτερος περιορισμός της παρούσας έρευνας έχει να κάνει με ζητήματα εσωτερικής και εξωτερικής εγκυρότητας. Πιο συγκεκριμένα, δίνεται έμφαση στο μέγεθος του δείγματος που εξετάστηκε καθώς οι 160 συμμετέχοντες συνιστούν έναν μικρό δειγματικό αριθμό. Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα, αριθμητικά, τόσο πιο εύκολα και αξιόπιστα μπορεί να γίνει η αναγωγή των αποτελεσμάτων στον ευρύτερο

πληθυσμό που ανήκει το δείγμα ενώ όσο πιο μικρό είναι το δείγμα τόσο λιγότερο αξιόπιστα είναι τα αποτελέσματα που διεξάγονται. Εκτός από τα παραπάνω ένας τρίτος περιορισμός έχει να κάνει με την μελέτη αυτή καθαυτή αλλά και το σχεδιασμό της. Για τη συλλογή των δεδομένων χορηγήθηκε ένα ερωτηματολόγιο με ψηφιακό τρόπο και οι μετρήσεις έγιναν μία δεδομένη χρονική στιγμή χωρίς την επαλήθευση των απαντήσεων. Έτσι λοιπόν, δεν είναι εφικτό να ειπωθεί με βεβαιότητα και να εκτιμηθεί η επίδραση μιας μεταβλητής σε μία άλλη. Ως εκ τούτου, είναι αδύνατον να διακριβωθεί απόλυτα και με ακρίβεια η σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσα σε μεταβλητές και υπό κλίμακες του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε.

Προτάσεις

Συναρτήσει όλων όσων παρουσιάστηκαν στον κύριο κορμό της εργασίας και λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς αυτής θα είχε ενδιαφέρον στο μέλλον να πραγματοποιηθούν νέες έρευνες σχετικές με το εξετάζον θέμα. Η διαχείριση κρίσεων θα συνιστούσε ένα ενδιαφέρον θέμα προς διερεύνηση από μελλοντικές έρευνες οι οποίες θα μπορούσαν να εστιάσουν σε δημόσιες υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί έρευνα σε ένα μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων που απασχολούνται σε δημόσιες υπηρεσίες και να διερευνηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό η σχέση αιτίου-αιτιατού. Μια τέτοια έρευνα θα έδινε τη δυνατότητα να γίνουν εκ νέου μετρήσεις και να καταγραφούν οι πεποιθήσεις εργαζομένων δημοσίων υπηρεσιών για την πολιτική προστασία, τη συνεργασία των φορέων μεταξύ τους αλλά και ενέργειες οι οποίες άπτονται της πρόληψης του σχεδιασμού της οργάνωσης και της αντιμετώπισης κρίσεων. Η διεύρυνση του θέματος θα μπορούσε να γίνει μέσα από επισκόπηση και σε εργαζόμενους οι οποίοι απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα. Μια τέτοια προσπάθεια θα μπορούσε να οδηγήσει στην εισαγωγή νέων δεδομένων τα οποία θα μπορούσαν να συγκριθούν με ευρήματα ερευνών που προέρχονται από το δημόσιο τομέα.

Ακόμη, μελλοντικές έρευνες θα ήταν εφικτό να έχουν ως αφετηρία τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας. Οι έρευνες αυτές θα μπορούσαν να εστιάσουν σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας και στη συνέχεια να αποτελέσουν αντικείμενο σύγκρισης των απόψεων των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα ώστε να γίνει σαφές αν οι απόψεις των εργαζομένων διαφέρουν με βάση

γεωγραφικά χαρακτηριστικά. Μία άλλη έρευνα που θα μπορούσε να γίνει αφορά στην πραγματοποίηση συνεντεύξεων σε υψηλόβαθμα στελέχη του δημόσιου τομέα (πχ προϊστάμενοι) προκειμένου να διερευνηθεί βαθύτερα η σημασία της οργάνωσης των δημοσίων φορέων σε θέματα Πολιτικής Προστασίας. Τέλος, η έρευνα θα μπορούσε να εφαρμοστεί λαμβάνοντας υπόψη ως μελέτες περίπτωσης άλλους δήμους της χώρας και τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να συγκριθούν με τα αποτελέσματα που αφορούν το δήμο Κατερίνης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Carpenter, J. & Myers, C.K. (2007). *Why Volunteer? Evidence on the Role of Altruism, Reputation and Incentives*. IZA Discussion Paper, No. 3021, Retrieved on 25/01/2023 from <http://ftp.iza.org/dp3021.pdf>
- Kovacs, G., Matopoulos, A. & Hayes, O. (2010). A community-based approach to supply chain design. *International Journal of Logistics*, 13(5), 411-422.
- Creswell, J.W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (μτφ. Ν. Κουβαράκου). Χ. Τσορμπατζούδης (Επιμ.), Αθήνα: Ίων.
- DiNapoli, T.P. (2002). *Local government management guide strategic planning*. Division of local government and school accountability, Office of the New York State comptroller Washington County Department of Social Services (2005), Strategic Plan 2003-2007.
- Davidson, A.L. (2006). *Key Performance Indicators in Humanitarian Logistics, Engineering Systems Division*, Retrieved on 09/02/2023 from: <https://dspace.mit.edu/handle/1721.1/35540>
- Hu, J., Zeng, A. & Zhao, L. (2009). A comparative study of public-health emergency management. *Industrial Management and Data Systems*, 110(7), 976-992
- Meteo (2020). *Αρχείο Άρθρων*, Ανακτήθηκε στις 02/02/2023 από: [Khttps://www.meteo.gr/UploadedFiles/articlePhotos/_middle/DEC20/202012071250_WEB_daily_rain.jpge-pieria.gr](https://www.meteo.gr/UploadedFiles/articlePhotos/_middle/DEC20/202012071250_WEB_daily_rain.jpge-pieria.gr):
- Murphy, C., Creamer, C., Mc Clelland, A. & Boyle, M. (2016). The value of cross-border emergency management in adapting to climate change. *Borderlands: The Journal of Spatial Planning in Ireland*, 34-46.
- Mwape, B. & Mumba, J. (2012). *Tools for policy research*, Bloomington: Author house.
- Naddaf, M. (2023). Turkey–Syria earthquake: what scientists know. *Nature* 614 (7948), 398–399.

- Nagurney, A. (2012). *Background and Introduction. Humanitarian Logistic and Healthcare*, Retrieved on 25/04/2023 from: https://supernet.isenberg.umass.edu/courses/SC-MGMT597LG-Spring12/Nagurney_Humanitarian_Logistics_Lecture_1.pdf
- Penner, L. (2004). Volunteerism and Social Problems: Making Things Better or Worse?, *Journal of Social Issues*, 60(3), 645-66.
- Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. (2012) *Research Methods for Business Students*. Pearson Education Ltd., Harlow.
- Tomasini, R. & Van Wassenhove, L. (2009). From preparedness to partnerships: case study on humanitarian logistics. *International Transactions in Operational Research*, 16(5), 549-559.
- European Commission, (1999). *SWOT Analysis: Evaluating socio-economic programmes: Principal evaluation techniques and tools*. Volume 3, Means Collection, EC Structural Funds, Luxembourg, pp. 41-45.
- Yeung, A.B. (2004). The Octagon Model of Volunteer Motivation: Results of a Phenomenological Analysis, *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 15(1), 21-46.
- Αλαβάνος, Γ. (2004). *Αντιπλημμυρική Προστασία Αττικής*, Ημερίδα ΤΕΕ με θέμα: "Αντιπλημμυρική Προστασία Αττικής, Αθήνα.
- Αλεξιάκης, Π. (2020). *Ο ρόλος των Δήμων στην πολιτική προστασία στην Ελλάδα: Κατευθύνσεις, θεσμικό πλαίσιο, εμπειρίες*, Αθήνα.
- Αναστόπουλος, Π. (2022). *Τι σημαίνει το σήμα της Πολιτικής Προστασίας*, Ανακτήθηκε στις 12/01/2023 από: <https://www.politispress.gr/ellada/ti-simainei-to-sima-tis-politikis-prostasias-arthro-toy-panagiotti-anastopoyloy/>
- Ασημακόπουλος, Κ. (2020). *Το 112 γιορτάζει 30 χρόνια λειτουργίας με 5.000 κλήσεις ημερησίως στην Ελλάδα*, Ανακτήθηκε στις 14/01/2023 από: <https://www.ethnos.gr/greece/article/87967/to112giortazei30xronialeitoyrgiasm e5000klhseishmerhsiossthnellada>
- Βαρσάμης, Σ. (2015). *Η δομή της Πολιτικής Προστασίας στην Ελλάδα*. Αθήνα

- Γερασιμάτος, Α. (2018). *Διαχείριση Διαχειριστών Κρίσεων σε κρίση*, e- book, Copyright, 20 Δεκεμβρίου 2018
- Γερασιμάτος, Α. (2021). *Συντονισμός επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης στο πεδίο των καταστροφών*, Ανακτήθηκε στις 20/01/2023 από: <https://www.openbook.gr/syntonismos-epicheiriseon-ereynas-kai-diasosis-sto-pedio-ton-katastrofon/>
- Γκόβας, Ν. & Κύρδη, Π. (2014). *Ο εθελοντισμός στο σχολείο προκαταρκτική μελέτη, Μεταπτυχιακή Διατριβή*, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.
- Δανδουλάκη, Μ. (2011). *ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ, Πολιτική Προστασία και Αυτοδιοίκηση*, Αθήνα, σελ. 21.
- Παναγόπουλος, Π. (2022). *Η πολιτική προστασία στην Ελλάδα: από την αποτυχία στην μεταρρύθμιση*, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.
- Δημητρίου, Ε. (2020). *Εφοδιαστική Αλυσίδα Ανθρωπιστικής Βοήθειας: Η περίπτωση της Ελλάδας*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Κόρινθος.
- Διαμάντης, Σ. (2020). *Δομές και οργάνωση Πολιτικής Προστασίας στην Ελλάδα*, Διπλωματική Εργασία, Αθήνα.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014). *Ανθρωπιστική βοήθεια και Πολιτική Προστασία*, Retrieved on 14/02/2023 from: https://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/thematic/civil_protection_el.pdf
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2023). *Πολιτική προστασία στην ΕΕ*, Retrieved on 09/02/2023 from: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/civil-protection/#mechanism>
- Η Καθημερινή (2023). *Τραγωδία στα Τέμπη: Η στιγμή της σύγκρουσης των δύο τρένων – Βίντεο ντοκουμέντο*, Ανακτήθηκε στις 05/03/2023 από: <https://www.kathimerini.gr/society/562301173/tragodia-sta-tempi-i-stigmi-tis-sygkroysis-ton-dyo-trenon-vinteo-ntokoymento/>
- Καραλή, Ν. (2004). *Η πόλη της Κατερίνης- Μια ιστορικό-γεωγραφική προσέγγιση*, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη.

- Καραμάνου, Α. (2012). *Πολιτική Προστασία της Χώρας έναντι φυσικών καταστροφών κατά τη διάρκεια ειρηνικής περιόδου. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και των εθελοντικών οργανώσεων*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα.
- Καρούντζου, Θ. (2010). *Πολιτική κινδύνου στα πλαίσια της Πολιτικής Προστασίας*, Διπλωματική εργασία, Αθήνα.
- ΚΕΔΕ (2020). *Οι υφιστάμενες αρμοδιότητες των Δήμων σε θέματα Πολιτικής Προστασίας και η ανάγκη ενός αποκεντρωμένου και αποτελεσματικού Εθνικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας στα πλαίσια της σχεδιαζόμενης μεταρρύθμισης*, Ανακτήθηκε στις 04/02/2023 από: <https://kede.gr/wp-content/uploads/2020/11/%CE%9F%CE%B9-%CF%85%CF%86%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CF%82-%CE%B1%CF%81%CE%BC%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%94%CE%AE%CE%BC%CF%89%CE%BD-%CF%83%CE%B5-%CE%B8%CE%AD%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82.pdf>
- Κίτσιος, Σ. (2009). *Ανθρωπιστική Βοήθεια και Εφοδιασμός. Οργάνωση, Επιχειρήσεις και Πληροφοριακά Συστήματα*.
- Κοκολάκης, Κ. (2019). *Ο ρόλος των εθελοντών Πολιτικής Προστασίας στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών*, Ανακτήθηκε στις 10/01/2023 από: http://tkm.tee.gr/wp-content/uploads/2019/05/Kokolakis_Fysikes_Katastrofes.pdf
- Κουρούδη, Κ. (2015). *Ο ρόλος της Πολιτικής Προστασίας στη Διαχείριση Καταστροφών από πλημμυρικά φαινόμενα – Σχεδιασμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την πρόληψη & την αντιμετώπιση του πλημμυρικού κινδύνου*, Ανακτήθηκε στις 19/9/2023 από: <http://tkm.tee.gr/wp-content/uploads/2018/07/Kouroudi.pdf>
- Λούτας, Ε. (2017). *Αξιολόγηση του σχεδίου "Καλλικράτης" στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση*, Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.
- Μπαζάκου, Μ.Κ. (2021). *Πολεοδομικές και δημογραφικές όψεις της ιστορίας της*

Κατερίνης τον 20ο αιώνα, Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.

Μυλόπουλος, Γ. (2021). *Φυσικά φαινόμενα, καταστροφές και κρατικές ευθύνες*, Ανακτήθηκε στις 19/01/2023 από: <https://tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/fysika-fainomena-katastrofes-kai-kratikes-eythynes>

Νόμος 4662 (2020). *Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις*. Ανακτήθηκε στις 28/02/2023 από: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-politike-prostasia-psea-pallaike-amyna/nomos-4662-2020-phek-27a-7-2-2020-1.html>

Ομουρλόγλου, D. (2017). *Διαχείριση κινδύνου – Κρίσεων και ο ρόλος των εθελοντών πολιτικής προστασίας*, Μεταπτυχιακή Διατριβή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.

Παπαγγελής, Ν. (2014). *Η εμπειρία της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα από την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και οι συνέπειες στην αποτελεσματικότητα των Δήμων και την εξυπηρέτηση των δημοτών*. Ημερίδα με θέμα: «Τοπική Αυτοδιοίκηση: Από την κρίση στην πρόκληση», 15 Μαρτίου 2014, Λάρνακα.

Πεταλίδου, Α. (2018). *Προσαρμογή της πρόληψης και διαχείρισης των φυσικών καταστροφών στην κλιματική αλλαγή*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Διπλωματική εργασία, Πάτρα.

Πολυχρονόπουλος, Γ., Κορρές, Γ. & Ρόντος, Κ. (2005). *Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης Μακροοικονομική Ανάλυση και Εφαρμογές*. Αθήνα, Εκδόσεις Σταμπούλη σελ. 201-216.

Πρεβεζάνου, Α. (2011). *Πολιτική Προστασία και εθελοντισμός. Η πολιτική άμυνα των ενόπλων δυνάμεων*, Ανακτήθηκε στις 06/02/2023 από: https://www.academia.edu/17551183/%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%99%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97_%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%95%CE%98%CE%95%CE%9B%CE%9F%CE%9D%CE%A4%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3_%CE%97_%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%AC%CE

[E%BC%CF%85%CE%BD%CE%B1_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%B5%CE%BD%CF%8C%CF%80%CE%BB%CF%89%CE%BD_%CE%94%CF%85%CE%BD%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CF%89%CE%BD](https://www.ethnos.gr/greece/article/245318/seismossthntoyrkiahelladastelneibohtheia)

Το Έθνος (2023). *Σεισμός στην Τουρκία: Η Ελλάδα στέλνει βοήθεια*, Ανακτήθηκε στις 21/02/2023 από: <https://www.ethnos.gr/greece/article/245318/seismossthntoyrkiahelladastelneibohtheia>

Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, (χ.η.). *112: το νούμερο σου στην έκτακτη ανάγκη*, Ανακτήθηκε στις 12/01/2023 από: <https://www.civilprotection.gr/el/ypiresia-epikoinonion-ektaktoy-anagkis-112>

Φαναριώτη, Π. (1999). *Δημόσια Διοίκηση Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση Μπροστά στις προκλήσεις του 21^{ου} Αιώνα*. Αθήνα. Εκδόσεις Σταμπούλη σελ. 34-36.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Δημογραφικά στοιχεία

1. Φύλο

ΑΝΔΡΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΑ
--------	---------

2. ΗΛΙΚΙΑ

Κάτω των 25 ετών
26-35
36-45
46-55
Άνω των 55 ετών

3. Οικογενειακή κατάσταση

ΕΓΓΑΜΟΣ -Η
ΑΓΑΜΟΣ -Η
ΑΛΛΟ

4. Επίπεδο σπουδών

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ – ΤΕΙ - ΙΕΚ
ΚΑΤΟΧΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ
ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ

5. Επαγγελματική ιδιότητα (Είστε εργαζόμενος-η σε)

ΔΗΜΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΕΛ. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ. /ΕΛ. ΣΤΡΑΤΟΣ / ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ / ΛΙΜΕΝΙΚΟ...)
ΑΛΛΟΥΣ Φορείς όπως : (ΔΕΥΑ / ΔΕΗ/ ΟΤΕ)
ΕΚΑΒ ή ΕΡΥΘΡΟ ΣΤΑΥΡΟ

6. Έτη προϋπηρεσίας

Έως 5 έτη
6-15 ετή
16-29
Παραπάνω από 30 έτη

Γενικές ερωτήσεις για την Πολιτική Προστασία των εμπλεκόμενων Φορέων.

7. Τι είδους κρίσεων διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζεστε;

Κοινωνικές (Μεταναστευτικό)
Κλιματολογικές- Περιβαλλοντικές (Σεισμοί- Πλημύρες –Πυρκαγιές...)
Υγειονομικές (Πανδημίες – Covid 19)
Άλλο: ελεύθερο κείμενο

8. Πιστεύετε ότι ο τακτικός προϋπολογισμός της ΓΓΠΠ επαρκεί για την ορθή/ επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσεων που διαχειρίζεται η υπηρεσία στην οποία εργάζεστε;

Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα Πολύ
---------	------	---------------------	------	-----------

9. Μετά τη μεγάλη υγειονομική κρίση του Covid 19, παρατηρήσατε αλλαγές στον τρόπο που διαχειρίζονται οι κρίσεις στην υπηρεσία την οποία εργάζεστε;

Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα Πολύ
---------	------	---------------------	------	-----------

10. Στην υπηρεσία που εργάζεστε γίνονται ενημερωτικές δράσεις σε σχολεία, συλλόγους σωματεία για την εκπαίδευση του κοινού στη διαχείριση των κρίσεων;

1= ποτέ
2= 1 έως 2 φορές το χρόνο
3= 3 έως 5 φορές το χρόνο
4= 1 φορά το μήνα
5= παραπάνω από 1 φορά το μήνα

11. Η υπηρεσία στην οποία εργάζεστε λαμβάνεται κλήσεις από την Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112;

το 112 λειτουργεί όλο το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα και συνδέει τον καλούντα, ανάλογα με το περιστατικό έκτακτης ανάγκης που αυτός αναφέρει με:
την Αστυνομία / το Πυροσβεστικό Σώμα / το ΕΚΑΒ / το Λιμενικό Σώμα / την Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS 1056 / την Ευρωπαϊκή Γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά 116000

Δε γνωρίζω	Ποτέ	Σπάνια (σε εξαμηνιαία βάση)	Συχνά (σε μηνιαία βάση)	Σε εβδομαδιαία βάση	Σε καθημερινή βάση
------------	------	------------------------------	--------------------------	---------------------	--------------------

12. Πως θα χαρακτηρίζατε τη νέα αυτή εφαρμογή για τους πολίτες;

Κακή	Ούτε καλή ούτε κακή	Καλή
------	---------------------	------

Πρόληψη – Σχεδιασμός – Οργάνωση – αντιμετώπιση και αποκατάσταση

Στην ενότητα αυτή ζητούνται απαντήσεις για τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, για το σχεδιασμό- οργάνωση πριν να επέλθει κάποια κρίση, καθώς και για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση των κρίσεων

Το προσωπικό που διαθέτει η υπηρεσία στην οποία εργάζεστε:

		Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα Πολύ
13.	Επαρκεί για την αντιμετώπιση των κρίσεων					
14.	Είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο για την διαχείριση των κρίσεων					
15.	Ακολουθεί πιστά τις οδηγίες του υπεύθυνου διαχείρισης των κρίσεων					

16.Τι ρόλο πιστεύεται ότι παίζει η οργάνωση – σχεδιασμός στην αντιμετώπιση των κρίσεων;

Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα πολύ
---------	------	---------------------	------	-----------

Στην υπηρεσία που εργάζεστε θεωρείται ότι ..... για την αντιμετώπιση των κρίσεων

		Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα Πολύ
17.	Διαθέτει επαρκώς όλο τον μηχανολογικό εξοπλισμό					
18.	Διαθέτει επαρκώς όλο τον τεχνολογικό εξοπλισμό					
19.	Διαθέτει κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα					
20.	Υπάρχει κλίμα συνεργασίας ανάμεσα στο προσωπικό					
21.	Υπάρχει υγιή δομή επικοινωνίας ανάμεσα στο προσωπικό					

Στην υπηρεσία που εργάζεστε, μετά το τέλος μιας μεγάλης κρίσης θεωρείτε ότι γίνεται αναπροσδιορισμός σε θέματα:

		Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα Πολύ
22.	Οργάνωσης					
23.	Προληπτικών Μέτρων					

24.	Αναβάθμιση τεχν/ικού & μηχ/κού εξοπλισμού					
25.	Αναβάθμιση πληρ/κών συστημάτων					
26.	Τοποθέτηση των εργαζομένων σε θέσεις που συμβάλλουν αποδοτικότερα					

Συνεργασία των Φορέων & ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Σε περιόδους κρίσεων έχει διαπιστωθεί ότι κάποια μερίδα ανθρώπων (εθελοντών) παραβρίσκονται στο σημείο προκειμένου να βοηθήσουν με τα μέσα που διαθέτουν στο ρόλο των Φορέων.

27. Σε περιόδους κρίσεων, υπάρχουν εθελοντές στην υπηρεσία που εργάζεστε;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
-----	-----

28. Πόσο σημαντικό θεωρείται το ρόλο των εθελοντών σε περιόδους κρίσεων;

Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα πολύ
---------	------	---------------------	------	-----------

29. Η υπηρεσία στην οποία εργάζεστε φροντίζει για την εκπαίδευση των εθελοντών / εθελοντικών οργανώσεων με ασκήσεις πραγματικών συνθηκών κρίσεων;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
-----	-----

30. Η υπηρεσία στην οποία εργάζεστε στηρίζει με υλικά (εξοπλισμός – κατάλληλος / ασφαλής ρουχισμός) τους εθελοντές;

ΝΑΙ	ΟΧΙ
-----	-----

Πόσο σημαντικό θεωρείται τη συμμετοχή της υπηρεσίας που εργάζεστε σε συγκέντρωση των εμπλεκόμενων φορέων Πολιτικής Προστασίας

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Αρκετά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Εντελώς σημαντικό
31. Πριν την έναρξη της αντιτυρικής περιόδου					
32. Πριν την έναρξη του χειμώνα (πλημμύρες, κτλ.)					
33. Στην αρχή μιας υγειονομικής κρίσης					
34. Στην αρχή μιας κοινωνικής κρίσης					

35. Πως θα χαρακτηρίζατε τη συνεργασία όλων των Φορέων σε περιόδους κρίσεων;

Κακή	Μέτρια	Ούτε κακή ούτε καλή	Καλή	Άριστη
------	--------	---------------------	------	--------